ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
ΟΜΑΔΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΕΛΤΑ Hellenic Post

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

103ον

Τεύχος Επετειακόν

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

Πατησίων 88, 104 34 Αθήναι

Ευρώ 0,01

Μηνύματα
* Εμμανουέλ Μακρόν
* Τζον Μπάιντεν
* Βλαδιμίρ Πούτιν

Ανακοινώσεις
*** Η Ακαδημία Αθηνών για την Επανάσταση του 1821**

Άρθρα
*** «200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821: Να συνειδητοποιήσουμε ως Έλληνες τη σημασία του εορτασμού»**
Του καθηγητού κ. Προκοπίου Παυλοπούλου τ. Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας

*** Η Θάλασσα και το 1821**
Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

*** Χάρη στη Ρωσία η Ελλάδα επέκτεινε τα σύνορά της**
Του Ρώσου πρέσβεως στην Ελλάδα Αντρέι Μάσλοφ

*** Το 1821 αποδεικνύει την διαχρονική συνέχεια του Ελληνισμού**
Του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

*** Το νόημα της Ελευθερίας στην Νεώτερη και Σύγχρονη Ελλάδα και η Γαλλική Ιδεολογική, Ηθική και πολιτική συνδρομή**
Του Δρος Ι. Θ. Μάζη

Ομιλίες
*** 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821**
Του Αντιστρατήγου Ιωάννου Αθ. Μπαλτζώη

*** 1718 - 1821 Από τη Συνθήκη Ειρήνης του Πασάροβιτς στην Επανάσταση του 1821**
Του κ. Γεωργίου Δουδούμη

*** Περί της προσωπικότητος του Ιωάννη Καποδίστρια**
Του Πλοιάρχου ε.α. Κωνσταντίνου Βουτσινά ΠΝ

*** Η Ελλάδα στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης και του Αγώνα καθώς και η πορεία και δημιουργία της στην διακοσιετηρίδα**
Του Σμηνάρχου ε.α. Αναστασίου Μπασαρά

*** Σύμβολα και Συμβολισμοί 200 χρόνια μετά**
Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Επισκοπήσεις
*** Με μια Ματιά**
Του Αντιστρατήγου ε.α. Χρήστου Μουστάκη Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

Όσον οι κανόνες του ορθού και του πρέποντος των επιγενομένων απέναντι σ'εκείνους που θυσιάστηκαν για την Πατρίδα και για την δική μας ελευθερία, είναι ειλικρινείς και ουσιαστικοί, τόσον πέπρωται να ζήσει και το έθνος αυτών των ευγνωμόνων Ελλήνων

Οι Προβληματισμοί του Εκδότου

Αγαπητά μέλη και φίλοι

Στο πρώτο τρίμηνο του 2021 οι εξελίξεις, πολιτικές, οικονομικές και ιδιαίτερα γεωπολιτικές κατά το πρώτο τρίμηνο του 2021 ήταν θα λέγαμε ηπιότερες του παρελθόντος εξαμήνου στις σχέσεις μας με την Τουρκία, αφού η γειτονική χώρα απέσυρε το ερευνητικό σκάφος της από τις έρευνες στην Ελληνική υφαλοκρηπίδα, που όντως διεξήγαγε, αφού το παραδέχθηκε ακόμη και ο κ. ΥΕΘΑ, σε συζήτηση στην Ελληνική Βουλή. Η Τουρκία συνέχισε τις λεκτικές απειλές και αμφισβητήσεις των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων, αφού επιμένουν στην μεγάλη νομική τους απάτη, σε ότι αφορά το Διεθνές Δίκαιο, με το άθλιο εφεύρημα της λεγόμενης «Γαλάζιας Πατρίδος», που στην ουσία είναι η υλοποίηση της θεωρίας του Lebensraum, δηλαδή του «Ζωτικού Χώρου», που είχαν υλοποιήσει και οι Ναζί, με κατάληξη στον Β' Π.Π. Η Τουρκία, συνέχισε να αμφισβητεί το δικαίωμα των Ελληνικών νησιών ότι έχουν υφαλοκρηπίδα, άρα και ΑΟΖ. Συνέχισαν να θέτουν παράνομα ζητήματα, προς την Ελλάδα, όπως αποστρατικοποίηση των νησιών του Αν. Αιγαίου, να ζητούν την απαγόρευση ελλιμενισμού των πολεμικών μας πλοίων, ή στρατιωτικών Α/Φ στα εν λόγω νησιά, ακόμη και την επίσκεψη Ελλήνων αξιωματούχων στα εν λόγω νησιά. Η αντίδραση της Ελλάδας ήταν «επίδειξη καλής θέλησης», δεχόμενη την έναρξη των διερευνητικών επαφών, από τριμερείς αντιπροσωπείες, την 61η στην Κωνσταντινούπολη και την 62η στην Αθήνα, που όπως φαίνεται, καθόσον η πληροφόρηση είναι μηδαμινή, δεν επετεύχθη κάτι σημαντικό. Εκείνο που εκτιμάται από πολλούς αναλυτές είναι ότι οι επαφές αυτές των δύο πλευρών λειτούργησαν ως «κολυμβήθρα του Σιλωάμ», όπου η Τουρκία εξαγνίσθηκε από τις προκλητικές και επιθετικές της συμπεριφορές προς την Ελλάδα, ώστε στην Σύνοδο κορυφής της Ε.Ε. της 25ης Μαρτίου (αλήθεια γιατί δεχθήκαμε να γίνει την ημέρα της επετείου των 200 χρόνων από την επανάσταση του Έθνους;) η Τουρκία να πέσει στα μαλακά και να μην υπάρχει καμιά προοπτική επιβολής κυρώσεώς της. Και ο κατευνασμός του θηρίου συνεχίζεται. Η μόνη εξήγηση για κατευνασμό στην γεωπολιτική είναι όταν απαιτείται χρόνος από την μια πλευρά, για να προετοιμασθεί να αντιμετωπίσει την άλλη με καλύτερες συνθήκες. Ας ελπίσουμε ότι αυτή είναι εθνική μας στρατηγική, ώστε με το εξοπλιστικό πρόγραμμα που έχει εξαγγελθεί (π.χ. αγορά Α/Φ Rafale με το πλήρες πακέτο , Φρεγάτες, τορπίλες Υ/Β βαρέως τύπου κλπ), να είμαστε σε καλύτερη θέση με ενισχυμένη στρατιωτική αποτροπή. Εκείνο που έχει ιδιαίτερη αξία, ιδιαίτερα για τα εθνικά μας συμφέροντα, είναι ότι η συμπεριφορά της αναθεωρητικής και άπληστης Τουρκίας κινητοποίησε πολλές χώρες, των οποίων τα συγκλίνοντα συμφέροντα δημιούργησαν μια ισχυρή συμμαχία, έναν άξονα με σαφές αντιτουρκικό πρόσημο, κατάσταση πολύ ελπιδοφόρος για να αντιμετωπισθεί η ανεξέλεγκτη Τουρκία. Ο άξονας αυτός αποτελείται από την Γαλλία, την Ελλάδα, την Κύπρο, την Αίγυπτο, το Ισραήλ, την Ιορδανία, τα Εμιράτα, το Μπαχρέιν , την Σαουδική Αραβία, με προοπτική να εισέλθει και η Ινδία, στο άμεσο μέλλον. Οι εξαιρετικές σχέσεις της Ελλάδος με όλες αυτές τις χώρες και οι συνεχείς και πρωτοφανείς στρατιωτικές συνεργασίες και ασκήσεις με Γαλλία, Αίγυπτο, Ισραήλ, Εμιράτα και τέλος με Σαουδική Αραβία, προοιωνίζουν καλύτερες μελλοντικές προοπτικές.

Στον διεθνή χώρο οι εξελίξεις είναι ραγδαίες. Στις ΗΠΑ, ορκίστηκε ο εκλεγείς πρόεδρος Τζο Μπάιντεν, ο οποίος από τον πρώτο καιρό έδειξε ότι θα εφαρμόσει τελείως διαφορετική πολιτική από τον προκάτοχό του. Η Αμερική επανέρχεται αποφασισμένη να διεκδικήσει αυτά που είχε εγκαταλείψει. Στην ουσία μπαίνουμε σε μια περίοδο Ψυχρού Πολέμου. Οι ΗΠΑ εναντίον Ρωσίας και Κίνας. Αυτή η αναμέτρηση θα αφορά τα πάντα: τη στρατιωτική ηγεμονία, την οικονομική επιρροή, τον ανταγωνισμό στην τεχνολογία. Η Ουάσιγκτον θα ξοδεύει όλο και περισσότερο στρατηγικό κεφάλαιο στην Ασία και θα προσπαθήσει να απαγκιστρωθεί από παραδοσιακές δεσμεύσεις, όπως αυτές στη Μέση Ανατολή, τακτοποιώντας τις εκκρεμότητες και τοποθετώντας φιλικά της κράτη ως proxy powers. Η Ευρώπη είναι αδύναμη και διχασμένη. Ναι μεν δεν θέλει να εξαρτάται πλέον από τις ΗΠΑ, είναι όμως πολύ μικρή για να βρει ισορροπία με την Κίνα από μόνη της. Ο κόσμος αλλάζει, τα «εργαλεία» παλιώνουν και τα νερά είναι σίγουρα αχαρτογράφητα ακόμη και αναμένουμε τις επόμενες εξελίξεις, οπότε θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι για εθνική εγρήγορση. Και επιμένω ότι οι στρατιωτικές συνεργασίες και συμμαχίες θα είναι πολύ σημαντικές για τα εθνικά μας συμφέροντα.

Τέλος, το 2021 αποτελεί έτος ορόσημο για τον Ελληνισμό, καθόσον εφέτος εορτάζουμε μια συγκλονιστική επέτειο, τα 200 χρόνια από τον ξεσηκωμό του υπούδουλου έθνους των Ελλήνων, από τον επί τέσσερις αιώνες τουρκικό ζυγό. Στην τρισχιλιετή ιστορική μας πορεία, η Μεγάλη Εθνεγερσία του 1821 αποτελεί αναμφίβολα, ένα από τα φωτεινότερα της ορόσημα. Η ελληνική επανάσταση, απέδειξε στα έθνη ότι η αγωνιστικότητα και η ισχυρή θέληση ενός λαού, μπορούν ν' αλλάξουν την ιστορική του μοίρα. Απέδειξε για εμάς του Έλληνες, τη θαυματοποιό δύναμη του γένους μας. Αποτέλεσε την κατάληξη μιας πολύχρονης διαδικασίας εθνικής αφύπνισης. Το προεπαναστατικό έργο του Ρήγα Φεραίου, του Κοσμά του Αιτωλού και του Αδαμάντιου Κοραή, φλόγιζε τις ψυχές των υπόδουλων Ελλήνων. Αλήθεια, ποιος άλλος λαός, μέσα από τέτοιες και τόσες εξοντωτικές πολιτικές, θα μπορούσε να κρατήσει άφθαρτα τα εθνικά του ιδεώδη; Οι εξισλαμισμοί και τα παιδομαζώματα, οι δυσβάστακτες φορολογίες. η εξευτελιστική καταπίεση ενός περήφανου λαού, καθόλου δεν διέκοψε την ιστορική του συνέχεια. Ενός λαού, που υπακούοντας στην αρχαία του κληρονομιά, θα ανασήκωνε την σπάθα και το καρυοφύλλι, διεκδικώντας, ενώπιον θεού και ανθρώπων, την λευτεριά ή τον θάνατο. Αυτοί όμως, οι αμόρφωτοι, απειθάρχητοι χωρικοί και θαλασσινοί, κατατρόπωσαν στρατιές. Καταναυμάχησαν στόλους. Αυτοί οι λίγοι, ο ανώνυμος λαός, επίγονοι των Μαραθωνομάχων και των Σαλαμινομάχων, αποδεικνύουν ξανά ότι ο ηρωισμός και το φιλελεύθερο ήθος, είναι ιδιώματα συνυφασμένα με τους Έλληνες. Υποχρεώνουν τον Καζαντζάκη να ομολογήσει πως «Στους Έλληνες», «έχει δοθεί η αποστολή, να μεταμορφώνουν την δουλεία, σε ελευθερία».

ΖΗΤΩ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

ΖΗΤΩ ΤΟ ΕΘΝΟΣ. ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΕΛΛΑΔΑ.

*ο **Πρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ***

Αντγος (ε.α.) Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης,

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 016037
Εκδότης-Διευθυντής: Ιωάννης Μπαλτζώης
Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος
Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος
Συντ/κή Ομάδα: Ε. Τέμπος, Α. Μπασαράς, Δ. Ηλιόπουλος
DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος
Εκτύπωση:ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ Α.Ε. Τηλ: 2105743410

Διευθύνσεις

Γραφεία: 28ης Οκτωβρίου 88
ΤΚ 104 34 Αθήναι
Τηλέφωνο: 210 8211025
Fax: 210 8211056
E-mail: elisme@elisme.gr
Διαδίκτυο: www. elisme.gr

200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821

Ομιλία προς τους AHEPAns
Του Αντιστρατήγου Ιωάννου Αθ. Μπαλτζώη

Οι επέτειοι αποτελούν πανάρχαιους μνημονικούς μηχανισμούς που δημιουργούν πολιτισμική μνήμη και ανανεώνουν τους ατομικούς, εθνικούς και συλλογικούς δεσμούς. Έλαχε σε μας να ζούμε για να γιορτάσουμε τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του Έθνους μας. Και όχι μόνο να γιορτάσουμε, αλλά να κάνουμε ένα απολογισμό, να μετρήσουμε την πορείας μας, τους θριάμβους , να ομφαλοσκοπήσουμε στα λάθη μας, να αναλογιστούμε, να τιμήσουμε τους πραγματικούς ήρωες και τελικά να εμβαπτισθούμε στα νάματα του αγίου και ηρωικού αγώνα του έθνους των Ελλήνων το 1821, για να αντιμετωπίσουμε τις νέες απειλές από τον ίδιο προαιώνιο εχθρό.

Διαβάζουμε τον σκοπό της επανάστασης των Ελλήνων:«[…] μάλλον δὲ τοὺς κατὰ μέρος πολέμους ἑνώσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἐκστρατεύσαμεν, ἀποφασίσαντες ἢ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας, καὶ νὰ διοικηθῶμεν μὲ νόμους δικαίους, ἢ νὰ χαθῶμεν ἐξ ὁλοκλήρου, κρίνοντες ἀνάξιον νὰ ζῶμεν πλέον ἡμεῖς οἱ ἀπόγονοι τοῦ περικλεοῦς ἐκείνου ἔθνους τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ δουλείαν τοιαύτην, ἰδίαν μᾶλλον τῶν ἀλόγων ζώων, παρὰ τῶν λογικῶν ὄντων». Απόσπασμα Διακήρυξη της Εθνικής Συνελεύσεως, Επίδαυρος, 15 Ιανουαρίου, 1822

Η Επανάσταση του 1821 υπήρξε μια σειρά από πολεμικά, πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα ύψιστης σημασίας, όχι μόνο για τους άμεσα εμπλεκομένους, τους Έλληνες επαναστάτες και την Οθωμανική Αυτοκρατορία, αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη και τον κόσμο όλο. Ο Αγώνας των Ελλήνων για «πολιτική ύπαρξη και ανεξαρτησία» κρατούσε ζωντανά τα μεγάλα προτάγματα του Διαφωτισμού, της Αμερικανικής και της Γαλλικής Επα νάστασης. Οργανωμένη από τη Φιλική Εταιρεία (Σκουφάς, Ξάνθος, Τσακάλωφ) στο πνεύμα του καρμποναρικού συνωμοτισμού και στα νοήματα του Θούρειου του Ρήγα, η Επανάσταση, όπως συμβαίνει με όλα τα αντίστοιχα κινήματα, πολύ γρήγορα δημιούργησε τη δική της δυναμική, υπερέβη τους γεννήτορές της κι άλλαξε την ίδια την κοινωνία που την υποστήριζε. Η Ελληνική Εθνική Παλιγγενεσία, εξασφάλισε στο έθνος, ύστερα από πολλούς αιώνες υποταγής σε ξένους κυρίαρχους, ανεξάρτητη εθνική εστία, μικρή στην αρχή, μεγαλώνοντας μέσα από συνεχείς αγώνες, στα ίδια πατρογονικά χώματα, των αρχαίων ενδόξων προγόνων μας.

Η Παλιγγενεσία

Η εμβληματική μορφή και ο ηγέτης της Επανάστασης του 1821, ο στρατηγός Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, με τον περίφημο λόγο του στην Πνύκα της 8ης Οκτωβρίου 1838, που αποτελεί τη διαρκή πνευματική παρακαταθήκη προς τη νέα γενιά, αλλά και προς όλους τους Έλληνες, ακόμη και ιδιαίτερα σήμερα, μας εξηγεί με τον απλό του λόγο, πώς οι Έλληνες έκαναν την Επανάσταση. Λέει ο στρατηγός του έθνους μας:

«Όταν αποφασίσαμε να κάμωμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πως δεν έχομε άρματα ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις ούτε κανένας φρόνιμος μας είπε ‘πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα’, αλλά ως μία βροχή έπεσε εις όλους μας η επιθυμία της ελευθερίας μας και όλοι και ο κλήρος μας και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτό το σκοπό και εκάμαμε την Επανάσταση».

Το ξέσπασμα της όμως, καταδικάζεται ομόφωνα από την πανίσχυρη τότε Ιερά Συμμαχία. Το ξεκίνημα της, καταπνίγεται από τον οθωμανικό δεσποτισμό, με σφαγές και ολοκαυτώματα. Στην αιματοπότιστη Χίο, στην Κάσο, στα Ψαρρά και στο Μεσολόγγι, η τούρκικη θηριωδία αφήνει πίσω της, εκατόμβες νεκρών. Η Δύση συγκλονίζεται από τον μακροχρόνιο, άνισο και αντίξοο, ενάντια στην τουρκοκρατία, αγώνα. Συγκινείται από τον ηρωισμό και το πάθος των Ελλήνων αγωνιστών.

Αυτοί όμως, οι αμόρφωτοι, απειθάρχητοι χωρικοί και θαλασσινοί, κατατρόπωσαν στρατιές. Καταναυμάχησαν στόλους. Αυτοί οι λίγοι, ο ανώνυμος λαός, επίγονοι των Μαραθωνομάχων και των Σαλαμινομάχων, αποδεικνύουν ξανά ότι ο ηρωισμός και το φιλελεύθερο ήθος, είναι ιδιώματα συνυφασμένα με τους Έλληνες. Υποχρεώνουν τον Καζαντζάκη να ομολογήσει πως «Στους Έλληνες», «έχει δοθεί η αποστολή, να μεταμορφώνουν την δουλεία, σε ελευθερία». Αυτοί οι αγριάνθρωποι μουστακαλήδες, οι άνθρωποι – θεριά, οι ημίθεοι με την λεριασμένη φουστανέλα και τα τρύπια τσαρούχια, που όμως το μάτι τους γυάλιζε, ήταν αποφασισμένοι για «μιας ώρας ελεύθερης ζωής» ή τον ένδοξο θάνατο. Λεβέντες , που από την κορφή του λόφου και πάνω στην μάχη σήκωναν περιπαικτικά/υποτιμητικά τη φουστανέλα τους και έδειχναν τα οπίσθια στον εχθρό, όπως ο Καραϊσκάκης στην μάχη του Κομποτίου Άρτας. Που σαν άλλοι Λεωνίδες, ευρισκόμενοι στην πιο δεινή θέση, όπως οι πολιορκημένοι στο Μεσολόγγι, ειρωνεύονταν τους μουρτάτες πως "τα κλειδιά της πόλης είναι κρεμασμένα στις μπούκες των κανονιών μας". Αυτοί οι θαλασσοδαρμένοι ναυτικοί, που διέσχιζαν με αρχέγονη ναυτοσύνη τις θάλασσες και έσπαγαν τους αποκλεισμούς της θαλασσοκράτειρας Αγγλίας.

Μαζί τους γενναίες καπετάνισσες- αντρογυναίκες, που τίμησαν το οικογενειακό τους όνομα, διαθέτοντας τις περιουσίες τους και τους γυιους τους στον Αγώνα του Έθνους, όπως η Υψηλάντισσα και η Μαντώ Μαυρογένους ή ακόμη σαλτάριζαν στα καράβια των αντρών τους, σαν την Μπουμπουλίνα και που βρόντηξαν τα άρματα των αντρών τους, σαν την Δέσπω.

Όπως, με το παράδειγμα της 15χρονης Λένως Μπότσαρη, μετά την πολιορκία της Μονής Σέλτσου που

πήδηξε στον Αχελώο παίρνοντας μαζί της τον Τούρκο που πήγε να την αιχμαλωτίσει:

Και ο λαός τραγούδησε για Τη Λένω Μπότσαρη

Όλες οι καπετάνισσες από το Κακοσούλι,
όλες την Άρτα πέρασαν, στα Γιάννινα τις πάνε,
σκλαβώθηκαν οι αρφανές, σκλαβώθηκαν οι μαύρες,
κι η Λένω δεν επέρασε, δεν την επήραν σκλάβα.
Μόν πήρε δίπλα τα βουνά, δίπλα τα κορφοβούνια,
σέρνει τουφέκι σισανέ κι εγγλέζικα κουμπούρια,
έχει και στη μεσούλα της σπαθί μαλαματένιο.
Πέντε Τούρκοι την κυνηγούν, πέντε τζοχανταραίοι.
«Τούρκοι, για μην παιδεύεστε, μην έρχεστε σιμά μου,
σέρνω φουσέκια στην ποδιά και βόλια στις μπαλάσκες.
— Κόρη, για ρίξε τ' άρματα, γλίτωσε τη ζωή σου.
— Τι λέτε, μωρ' παλιότουρκοι και σεις παλιοζαγάρια;
Εγώ είμαι η Λένω Μπότσαρη, η αδερφή του Γιάννη,
και ζωντανή δεν πιάνουμαι εις των Τουρκών τα χέρια».

Αυτοί οι απλοί, ανεπιτήδευτοι, συνηθισμένοι άνθρωποι, νοικοκυραίοι και απλοί χωριάτες, οι απλοί παπάδες του χωριού, λαϊκοί και κλήρος αντάμα, ένας λαός φορέας ενός πολιτισμού με τις ρίζες του στο ιστορικό παρελθόν του, που γνώριζε πως ο τελευταίος Βασιλιάς τους σκοτώθηκε πάνω στην μάχη και καμιά συνθήκη δεν έκαμε με τους Τούρκους, όπως είπε ο Κολοκοτρώνης στον Χάμιλτον. Τον ξεσηκωμό του γένους, δεν τον έκαναν άεργοι ρεμπεσκέδες και λιμοκοντόροι, που περιφέρονταν στις δεξιώσεις και στα σαλόνια της Ευρώπης, αλλά και ο ανθός του γένους, που διαβιούσε στις ακμάζουσες ελληνικές παροικίες της Ρωσίας, των Βαλκανίων, της Κεντρικής Ευρώπης και της Ιταλίας και σπούδαζε στα πανεπιστήμιά τους. Εικοσάχρονα παλικάρια, επάνδρωσαν τον Ιερό Λόχο του πρίγκηπα Υψηλάντη και πέθαναν στο Δραγατσάνι, εμπνεόμενα, από τη φλόγα της ελευθερίας της σκλαβωμένης πατρογονικής πατρίδας.

Και όλοι στον αγώνα, χωρίς ηγεσίες επιτηδευμένες, σπουδαγμένες σε περίφημες στρατιωτικές σχολές, χωρίς μαθήματα τακτικής, αλλά μόνο με την άρι στη γνώση του ανταρτοπολέμου, που ήξεραν χρόνια τώρα, χωρίς «ασκήσεις ακριβείας και πυκνής τάξεως», αλλά με άμεσα, καθαρά και σαφή παραγγέλματα που όλοι καταλάβαιναν: "φωτιά ορέ Έλληνες!","κώλο με κώλο, ρεεεε!" όπως στην Μάχη της Γράνας, 1821, λίγο πριν την κατάληψη της Τριπολιτσάς. «Άδικα οι σέλες λαβώνουν τις ράχες των φαριών! Άδικα ο Μαχμούτ μαζεύει αρμάδες και ασκέρια! Άδικα οι πασιάδες χιμούν προς το Νοτιά! Ήταν δικαιοσύνη του Αλλάχ να γκρεμιστή το κραταιό Ντοβλέτι. Δικαιοσύνη του Θεού να γίνη Γιουνανιστάν η Ρούμελη!...», μας λέει ο Καραγάτσης σε ένα από τα υπέροχα διηγήματά του στην «Μεγάλη Λιτανεία». Η ιστορία είχε γυρίσει αποφασιστικά φύλλο υπέρ των Ελλήνων και η νίκη στεφάνωσε ξανά το δικό μας στρατόπεδο, όσο κι αν εμείς οι ίδιοι με τις εμφύλιες διαμάχες γκρεμίζαμε ό,τι με αίμα είχε κατακτηθεί. Ο κύκλος πολλών αιώνων, που είχε ανοίξει στο Μαντζικέρτ (1071), φαινόταν να τελειώνει οριστικά.

Ο θάνατος και η κηδεία του Μάρκου Μπότσαρη

Από όλους τους ημίθεούς πρωτεργάτες της επανάστασης του έθνους των Ελλήνων είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις μερικούς για να τους τιμήσεις ιδιαίτερα. Προεπαναστατικά θα ξεχώριζα τον περίφημο Κατσαντώνη, που έγινε τραγούδι στα χείλια των απλών ανθρώπων για τα ανδραγαθήματά του. Με την έναρξη της επανάστασης και στην συνέχειά της θα ξεχώρισα τον ηγέτη του αγώνα τον Κολοκοτρώνη, τον Νικηταρά, τον Καραϊσκάκη και ιδιαίτερα τον Μάρκο Μπότσαρη, τον Σουλιώτη αρχηγό της φάρας του, που σκοτώθηκε νωρίς και τραγουδήθηκε και δοξάστηκε όσο κανένας άλλος.

Ήταν νύχτα, 8 προς 9 Αυγούστου του 1823. Ο Μουσταής Σκόδρας, που είχε κατεβεί στην Ελλάδα με 14.000 άνδρες και βάδιζε προς το Καρπενήσι σαρώνοντας τα πάντα στο πέρασμά του, είχε στρατοπεδεύσει κοντά στο Κεφαλόβρυσο. Εκείνη τη νύχτα ο Μάρκος με 1.250 Έλληνες, εκ των οποίων 400 Σουλιώτες, επιχείρησε το μεγάλο γιουρούσι, αιφνιδιάζοντας τους Τούρκους. Άρχισε ένα απερίγραπτο μακελειό με τους Έλληνες να επιτίθενται με ορμή σε όλο το στρατόπεδο. Ο Μάρκος πληγώθηκε στο πλευρό, όμως το απέκρυψε από τους στρατιώτες του και συνέχισε να πολεμά. Ένα μόνο επιζητούσε εκείνη την ώρα, να πιάσει τον ίδιο τον Μουσταή, ζωντανό ή νεκρό. Προχωρούσε μέσα στο στρατόπεδο φωνάζοντας «Πού είναι οι πασάδες; Πού είναι οι πασάδες;», αλλά πλησιάζοντας στη σκηνή του Μουσταή μια σφαίρα τον βρήκε στο κεφάλι. Ο Μπότσαρης φώναξε «Εβαρέθηκα αδερφοί» και έπεσε νεκρός.

Ο Τούσιας Μπότσαρης, ξάδελφος του Μάρκου, τον πήρε στους ώμους του και τον απέσυρε διακριτικά από το πεδίο της μάχης. Στις 5 το πρωί μια βουβή πομπή Σουλιωτών οδήγησε το σώμα του Μάρκου στο Μικρό Χωριό, και από εκεί ξεκίνησαν για το Μεσολόγγι. Το πρωί της 10ης Αυγούστου οι Σουλιώτες έφτασαν στο Μεσολόγγι. Ο λαός βγήκε στους δρόμους για να υποδεχθεί τον Μπότσαρη, με πρώτο τον Έπαρχο Κωνσταντίνο Μεταξά. Το σώμα του Μάρκου μεταφέρθηκε στο σπίτι της αδελφής του Μάρως, όπου το έντυσαν με καλά ρούχα, το σκέπασαν με την ελληνική σημαία και ξεκίνησαν τον θρήνο.

Η κηδεία του Μάρκου τελέστηκε το απόγευμα. Η πομπή ξεκίνησε από το σπίτι του Μεταξά, για να φανεί ότι

τον κηδεύει σύσσωμο το Έθνος. Η συγκεκριμένη πομπή θύμιζε ρωμαϊκό θρίαμβο, «Με την διαφορά ότι ο θριαμβευτής μετεκομίζετο διά να ταφή» γράφει ο Αν. Κόκκινος. Πράγματι, μπροστά προχωρούσαν οι Τούρκοι αιχμάλωτοι αλυσοδεμένοι κι έπειτα τα άλογα των πασάδων με τέσσερις τουρκικές σημαίες· ακολουθούσε ο Μητροπολίτης Άρτης, Αιτωλίας και Ναυπάκτου Πορφύριος με τους ιερείς Μεσολογγίου, Αιτωλικού και πέριξ· πίσω τους το σώμα του νεκρού, το οποίο σήκωναν δώδεκα παλικάρια του· δίπλα στο φέρετρο ήταν η Μάρω και άλλοι συγγενείς· ακολουθούσαν ο Έπαρχος, οι καπεταναίοι κι ο λαός· γυναίκες με ξέπλεκα μαλλιά συμπλήρωναν την πομπή· τέλος, ακολουθούσαν όλα τα λάφυρα που πάρθηκαν στη μάχη: 1.600 ντουφέκια, 1.800 πιστόλες, 300 ξίφη, 1.200 άλογα, 30 μουλάρια και χιλιάδες γιδοπρόβατα.

Δεν ακούγονταν επινίκια και πανηγυρισμοί για τη σημαντική, κατά τα άλλα, επιτυχία της προηγούμενης μέρας, αλλά κλάματα και μοιρολόγια. Μέσα στον ναό άκουγε κανείς τις νεκρώσιμες ψαλμωδίες των ιερέων, των διακόνων και των ψαλτάδων. Έξω από τον ναό μπορούσε να ακούσει τα μοιρολόγια των γυναικών, που αφηγούνταν κάθε στιγμή της ζωής του Μάρκου, καθώς και τις ιστορίες των στρατιωτών του, οι οποίοι ανακαλούσαν κλαίγοντας τις οδηγίες του αρχηγού τους και τις φλογερές του ομιλίες για τον Λεωνίδα. Και κάθε 15 λεπτά ηχούσαν 33 κανονιοβολισμοί, όσα και τα χρόνια του Μάρκου. Μετά την ολονύκτια νεκρώσιμη ακολουθία, ο ήρωας ετάφη μπροστά στην εκκλησία της Παναγίας. Ζωντανός είχε υμνηθεί μέσα από κλέφτικα τραγούδια, ενώ ο θάνατός του πυροδότησε μια τεράστια παραγωγή στη λογοτεχνία, τη ζωγραφική και κάθε μορφή τέχνης, τόσο από Έλληνες όσο και από ξένους.

Ο εθνικός μας ποιητής, Διονύσιος Σολωμός, ο οποίος δάκρυζε κάθε φορά που άκουγε το όνομα του Μάρκου Μπότσαρη, συνέθεσε την **ωδή Εις Μάρκο Μπότσαρη**, το μοναδικό ποίημα του Σολωμού που αφιερώνεται σε αγωνιστή, ενώ τον εξύμνησε και στην ωδή Εις τον θάνατον του Λόρδου Μπάυρον και στο πεζό με τίτλο «Διάλογος». Ο Ηπειρώτης Χρήστος Χριστοβασίλης τον ύμνησε στο βιβλίο του «Ιστορικό έπος» και ο Δημήτριος Δρόσος σε ελεγείες. Ο ηθοποιός Θεόδωρος Αλκαίος έγραψε τραγωδία για τον Μπότσαρη, η οποία εκδόθηκε το 1841, ενώ το 1858 ο Ζακυνθινός συνθέτης Παύλος Καρρέρ παρουσίασε την όπερα Μάρκος Μπότσαρης.

Εσείς βουνά της Κατοχής, βουνά του Ξηρομέρου,
βαστάτε να βαστάξουμε τούτο το καλοκαίρι.
Ο Βάλτος επροσκύνησε κι' όλο το Ξηρομέρι,
το Μεσολόγγι το μικρό αυτό δεν προσκυνάει
γιατ' είν' ο Μάρκος Μπότσαρης με χίλιους πεντακόσιους.
Έχει λεβέντες σταυραετούς, Σουλιώτες, Ηπειρώτες,
σφάζει τους Τούρκους σαν τ' αρνιά και σαν παχιά κριάρια.
Τον θάνατο του Μπότσαρη, του αντρειωμένου Μάρκου,
τον άκουσε η μαύρη γης, δε χόρτιασε τρεις χρόνους,
τον άκουσαν και τα βουνά κι όλα τους ραγιστήκαν,
τον άκουσαν κι οι ουρανοί, δεν έβρεξαν τρεις χρόνους.

Ο ήρωας τιμήθηκε ιδιαίτερα και από τους ξένους. Ο Αμερικανός ποιητής **Φιτζγκρίν Χάλεκ** του αφιέρωσε το ποίημα **Marco Bozzaris**, ο Ελβετός ποιητής και δημοσιογράφος **Ζιστ Ολιβιέ** έγραψε το ποίημα **Marcos Botzaris au mont Aracynthe** (Ο Μάρκος Μπότσαρης στο όρος Αράκυνθος) και ο Γάλλος συγγραφέας **Βίκτωρ Ουγκώ** τον ύμνησε στη συλλογή του **Les Orientales** (Τ΄ Ανατολίτικα). Τον τάφο του Μάρκου στόλισε ο Γάλλος γλύπτης Δαυίδ Ντ' Ανζιέρ. Το Δημοτικό Συμβούλιο Παρισιού αποφάσισε να δώσει το όνομά του σε μια **πλατεία της πόλης**, ενώ το 1911 το όνομά του δόθηκε και σε μία στάση του παρισινού μετρό. Ο Τερτσέτης μας πληροφορεί ότι στη μακρινή Αμερική ως και ταφικούς αγώνες οργάνωσαν για να τον τιμήσουν, όπως διαβάζουμε ότι έκανε ο Αχιλλέας για τον Πάτροκλο.

Η Μεγάλη Ιδέα

Μετά τις 3 Φεβρουαρίου 1830, με την υπογραφή του 4ου Πρωτοκόλλου του Λονδίνου, άρχισε η περιπέτεια του νέου ελληνικού κράτους, χάρις στις άοκνες προσπάθειες του Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, ο οποίος, όμως, δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει το έργο του και, κυρίως, να εγκαταστήσει «Ελληνικόν Θρόνον» ώστε η σύγχρονη Ελλάδα να είχε μια, όσο το δυνατόν, πιο ανεξάρτητη πορεία. Καθόσον, ο απώτερος στόχος της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας ήταν η ένταξη στο νέο, ελεύθερο ελληνικό κράτος

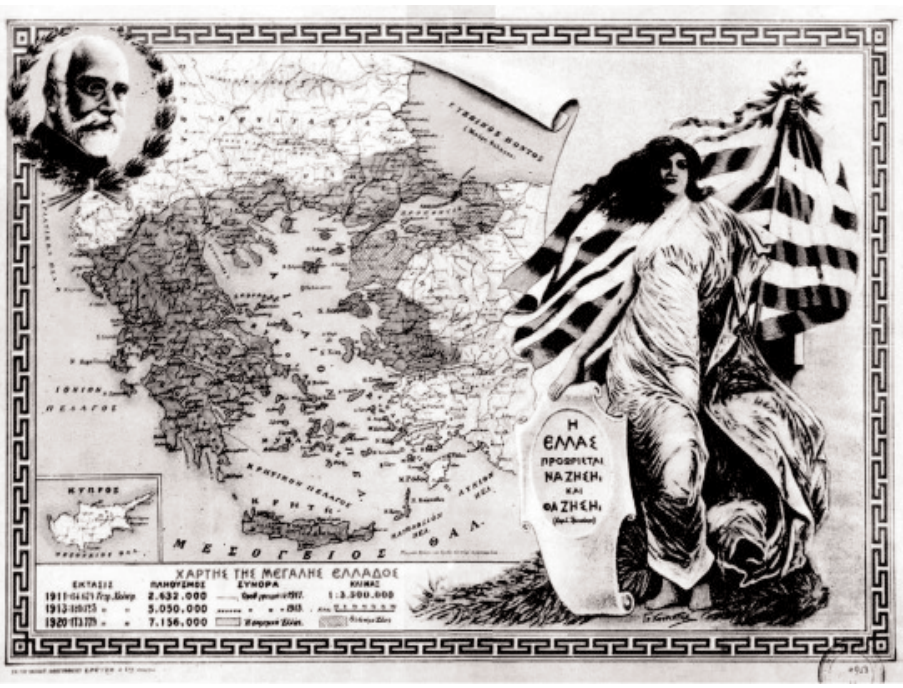

όλων των Ελλήνων και η απελευθέρωση του κέντρου του Μεσαιωνικού Ελληνισμού, της ιστορικής μας πρωτεύουσας, της Κωνσταντινούπολης. Με αυτά τα δεδομένα, βλέποντας την σημερινή κατάληξη της Επανάστασης και της δημιουργίας Ελληνικού κράτους, από την πλευρά των πρωτεργατών, το εγχείρημα που αποφάσισαν υπήρξε τελικά πιο επιτυχημένο από όσο φανταζόταν. Για κάποιους από

αυτούς όμως ίσως να το θεωρούσαν και σαν αποτυχία, βλέποντας ότι η Ελλάδα δεν έγινε το κράτος που είχαν στα όνειρά τους, το κράτος των δύο ηπείρων και των πέντε θαλασσών, με πρωτεύουσα την Κωνσταντινούπολη. Δεν συνέβη η μετάλλαξη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας σε Ελληνική, ή αλλιώς η αναβίωση της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ήταν η Μεγάλη Ιδέα του έθνους. Παρόλα αυτά οι πρωτεργάτες της επανάστασης αν έβλεπαν το σημερινό αποτέλεσμα θα έλεγαν ότι ο στόχος των υλοποιήθηκε και πως το κράτος που δημιούργησαν έφθασε να γίνει 200 ετών και θα θεωρούσαν τους εαυτούς των δικαιωμένους. Βλέποντας το τελικό αποτύπωμα στον χάρτη θα λέγαμε ότι ξεπέρασε τους στόχους και την πραγματικότητα της εποχής εκείνης. Ο αντίλογος σήμερα είναι βέβαια πως η σημερινή Ελλάδα θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη, πλουσιότερη και πιο ισχυρή από ότι είναι σήμερα. Είναι φανερό και αποτυπώνεται από όλους τους ιστορικούς, ότι η προοπτική της επέκτασης των συνόρων υπήρχε εξ αρχής στην αντίληψη και στην εθνική συνθηματολογία που κληρονόμησε από την Επανάσταση το νεοελληνικό κράτος. Η μεγαλοϊδεατική ιδεολογία και η πολιτική της εθνικής ολοκλήρωσης διέτρεχε απ' άκρου εις άκρον την ελληνική κοινωνία του 19ου αιώνα. Ντοπαρισμένοι από την προοπτική του μεγαλείου μιας ελληνικής αυτοκρατορίας, τις διαφωτιστικές ιδέες για την πρόοδο της κοινωνίας, αλλά και από χρησμούς και προφητείες ριζωμένες καλά στην μακραίωνη ιστορία μας, οι Έλληνες είχαμε μια αξιοθαύμαστη δημιουργικότητα, ζωντάνια και δημογραφική ανάπτυξη μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα. Όλα αυτά δικαιολογούσαν μεγάλες προσδοκίες στο νεόδμητο Βασίλειο που αριθμούσε μόλις **750.000 κατοίκους, σύμφωνα με την πρώτη οθωνική απογραφή του 1834**, ενώ υπήρχε ακόμη τουλάχιστον τετραπλάσιος αριθμός Ελλήνων, που θα ενσωματωνόταν με τον καιρό στο Ελληνικό κράτος.

Και είχαμε ως κρυφό πόθο και φλόγα στην ψυχή, την «Μεγάλη Ιδέα». Έτσι στα 100 πρώτα χρόνια, παρά τα λάθη μας (εμφύλιος πόλεμος στην διάρκεια της επανάστασης, δολοφονία Καποδίστρια, ατυχής πόλεμος του 1897, εθνικός διχασμός, εμφύλιος 1946-49 κλπ), ο Ελληνισμός βγήκε τραυματισμένος πολλαπλά, αλλά ακόμα ικανός για την γενική αναμόρφωση και αναστήλωση των εθνικών δυνάμεων, όπως έδειξε η πορεία, οι δε Βαλκανικοί πόλεμοι που ακολούθησαν να γίνονται μέσα σε νέα έξαρση του αλυτρωτισμού και την δομημένη βεβαιότητα της αδιάσπαστης συνέχειας του Ελληνισμού, αποτελώντας έτσι το καθοριστικό τεστ για το Ανατολικό Ζήτημα και την Μεγάλη Ιδέα. Εκείνοι οι ημίθεοι αγωνιστές του 1821, που άρχισαν το ξήλωμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, έμοιαζαν να στοιχειώνουν ξανά την ιστορία και να ολοκληρώνουν το έργο των με τους επιγόνους τους, όταν, το 1922, οι τσολιάδες του Πλαστήρα, σκαρφαλωμένοι στο Κάλε Γκρότο, έβλεπαν τις στέγες των πρώτων σπιτιών της Άγκυρας. Και όμως το όνειρο δεν έμελλε να γίνει πραγματικότητα. Την κρίσιμη περίοδο (1922) η Σοβιετική Ρωσία ενίσχυσε τον στρατό του Μουσταφά Κεμάλ με 80.000 τυφέκια, χιλιάδες λίρες και 2 εργοστάσια πυρίτιδος, με αποτέλεσμα να αντιστραφούν οι εξελίξεις στο πεδίο και να υποστεί η Ελλάδα την μεγαλύτερη καταστροφή του έθνους μετά την άλωση της Βασιλεύουσας. Η Μικρασιατική Καταστροφή, στοιχειώνει ακόμη τους Έλληνες και δημιουργεί ένα πνεύμα φόβου και δειλίας στην συνείδηση των Ελλήνων που παραμένει ακόμη και σήμερα. Μια μορφή Μιθριδατισμού , που ανεξήγητα παραμένει, τοξικά φωλιασμένη στην ψυχή των Ελλήνων. Ένας αιώνας από τότε και η «Μεγάλη Ιδέα» του Έθνους έχει μετατραπεί σε φοβικό σύνδρομο και σε «Χαμένες Πατρίδες».

Επίλογος.

Στην επέτειο των 200 χρόνων από την Επανάσταση , ιδού η πρόκληση να αναμετρηθούμε με το ιστορικό παρελθόν μας, να κοιταχτούμε στον καθρέφτη και χωρίς φτιασίματα και ωραιοποιήσεις να δούμε κατάματα την αλήθεια και να δούμε το αποτέλεσμα της εξέγερσης αυτής, την Ελληνική ταυτότητα. Στο παρόν δεν αναφέρθηκα σκοπίμως στα μεγάλα λάθη του έθνους, καθόσον στο παρόν προέχει ο επετειακός συμβολισμός της επανάστασης. Βεβαίως έγιναν λάθη, είχαμε ιδιοτελείς πράξεις και ενέργειες, που άπτονται ή ευρίσκονται στον πυρήνα της προδοσίας. Οι δύο εμφύλιοι πόλεμοι του 1823 και 1824 παρ'ολίγον να επιφέρουν το τέλος της επανάστασης, ή καλύτερα του πολέμου της ανεξαρτησίας του Ελληνικού Έθνους, αλλά ευτυχώς αυτό απετράπη. Η δολοφονία του πρώτου κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια ήταν από τις χειρότερες στιγμές της πορείας του Έθνους, γιατί η πορεία της Ελλάδος θα ήταν διαφορετική. Ο άφρων πόλεμος του 1827 ευτυχώς δεν κόστισε τα χειρότερα. Μετά τους Βαλκανικούς πολέμους που διπλασίασαν την Ελλάδα, ήλθε ο Εθνικός Διχασμός, που επέφερε τελικά την Μικρασιατική καταστροφή, την χειρότερη μετά την άλωση της Πόλης. Και τέλος μετά το έπος της Πίνδου, ο εμφύλιος πόλεμος του 1946-49, που στέρησε στο Έθνος την Βόρεια Ήπειρο. Πάντα, όπως έλεγε και ο αείμνηστος Καργάκος, το Έθνος των Ελλήνων έβγαζε ήρωες και προδότες, έβγαζε Λεωνίδες και Εφιάλτες, Κολοκοτρώνηδες και Νενέκους. Το θέμα είναι τι θα επιλέξουμε.

Σήμερα και πάλι ο Ελληνισμός βρίσκεται σε θανάσιμο κίνδυνο. Έχουμε μια Τουρκία αναθεωρητική, επιθετική, επικίνδυνη. Ένας κράτος πειρατής, με απέραντες φιλοδοξίες, επιδιώκοντας να καταστεί όχι απλά περιφερειακή δύναμη, αλλά κυρίαρχη μεγάλη δύναμη, που ποδοπατά το Διεθνές Δίκαιο και επιβουλεύεται τα κυριαρχικά δικαιώματα των γειτονικών της κρατών και ιδιαίτερα του Ελληνισμού, η δε εξωτερική πολιτική της Τουρκίας βασίζεται στην Γεωπολιτική αντίληψη του 19ου αιώνα περί ΖΩΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ. (LEBENSRAUM), που υιοθέτησαν οι Ναζί. Ο Οδικός Χάρτης της Τουρκίας στηρίζεται στις παρακάτω θεωρίες.

¬ Ο Εθνικός Όρκος
¬ Το Στρατηγικό Βάθος, του Αχμέτ Νταβούτογλου.
¬ Η σημερινή Γαλάζια Πατρίδα.

Διατρέχουμε ενδεχομένως κίνδυνο αφανισμού ως έθνος αν συνδυαστεί η επιθετική- αναθεωρητική πολιτική της Τουρ-

κίας και η Ελληνική πολιτική κατευνασμού, ομού με άλλους εθνοκτόνους παράγοντες, όπως η υπογεννητικότητα, το προσφυγικό-μεταναστευτικό, η φυγή (μετανάστευση) των καλυτέρων και πολύ καλά εκπαιδευμένων νέων μας στο εξωτερικό, όπως ήδη συμβαίνει σήμερα.

Για να αποφύγουμε μια νέα εθνική καταστροφή θα πρέπει να απαλλαγούμε από το σύνδρομο της Μικρασιατικής καταστρο- φής και το σύνδρομο του Μιθριδατισμού (φόβος και δειλία), που διακατέχει πολλούς σήμερα, αυτό συμβαίνει γιατί μας έχει παραλύσει και το δηλητήριο του εθνομηδενισμού, όπως διέβλεπε ο Άγγελος Τερζάκης το 1970. Και αν κάποιοι είναι πρόθυμοι να υποκύψουν στις νέο-Οθωμανικές ονειρώξεις και σχεδιασμούς του αμετροεπή νέου- Σουλτάνου και να καταστήσουν τον Ελληνισμό (Ελλάδα και Κύπρο) τουρκικό προτεκτοράτο, να ξέρουν ότι η Ανάγκη, που στέκεται ψηλότερα από μας, έχει ορίσει να υπάρχει πάντα Ελλάδα, όσο υπάρχει κόσμος.

«Η Ρωμιοσύνη έν' φυλή συνότζαιρη του κόσμου,
κανένας δεν εβρέθηκεν για να την-ι 'ξηλείψει
κανένας, γιατί σκέπει την 'που τ' άψη ο Θεός μου.
Η Ρωμιοσύνη έν' να χαθεί, όντας ο κόσμος λείψει»

Λένε οι στίχοι του εθνικού ποιητή της Κύπρου Βασίλη Μιχαηλίδη (1849-1917). Στην τρισχιλιετή ιστορική μας πορεία, η Μεγάλη Εθνεγερσία του 1821 αποτελεί αναμφίβολα, ένα από τα φωτεινότερα της ορόσημα. Η ελληνική επανάσταση, απέδειξε στα έθνη ότι η αγωνιστικότητα και η ισχυρή θέληση ενός λαού, μπορούν ν' αλλάξουν την ιστορική του μοίρα. Απέδειξε για εμάς του Έλληνες,τη θαυματοποιό δύναμη του γένους μας, Τις αρετές , τις δυνατότητες μας, ακόμη και τις αδυναμίες και τα λάθη μας.

Και να είμαστε βέβαιοι όπως γράφει ο Χρήστος Μαλεβίτσης, ότι ***«Όλες οι Φρουρές της μεγάλης Ελληνικής Επανάστασης, περιέρχονται τα σύνορα του Ελληνισμού περιφρόντιδες. Διότι μας ατενίζουν από την ελληνική αθανασία τους και μας βλέπουν πολύ αφρόντιδες».***

Καθώς και ότι όταν η πατρίδα απειλείται να θυμόμαστε τον λόγον του Θουκυδίδη ***«Τω δε σώφρον, του ανάνδρου πρόσχημα»*** και να παίρνουμε παράδειγμα τους ημίθεους του 1821.

Τελειώνω με τους στίχους του Κωστή Παλαμά, που έγραψε το 1940: ***«Αυτό το λόγο θα σας πω, δεν έχω άλλο κανένα, μεθύστε με τ' αθάνατο κρασί του Εικοσιένα».***

ΖΗΤΩ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΕΛΛΑΔΑ!!

Εκείνοι είπαν για το1821!

Η Επανάσταση του 1821 είναι μια από τις κορυφαίες στιγμές στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας. Μια εποχή που ανέδειξε αληθινούς ήρωες, σπουδαίους μαχητές και φωτισμένους λόγιους που διέθεσαν τη ψυχή τους, τη ζωή τους και ολόκληρη την περιουσία τους για τον ιερό αγώνα των Ελλήνων.

Αυτά είναι μερικές φράσεις που τονίζουν τις αρετές αλλά ελαττώματα των Ελλήνων.

1. "Γι' αυτά τα μάρμαρα επολεμήσαμε."
2. "Η τύχη μάς έχει τους Έλληνες πάντοτε ολίγους."
3. "Και λευτερωθήκαμεν από τους Τούρκους και σκλαβωθήκαμεν εις ανθρώπους κακορίζικους, όπου ήταν η ακαθαρσία της Ευρώπης."

Γιάννης Μακρυγιάννης

4. "Όποιος ελεύθερα συλλογάται, συλλογάται καλά."
5. "Κάλλιο για την πατρίδα κανένας να χαθεί, παρά να κρεμάσει φούντα για ξένον στο σπαθί."
6. "Για την Πατρίδα όλοι να 'χωμεν μια καρδιά."

Ρήγας Φεραίος

7. "Ποτέ δεν αποτυχαίνουν αυτοί που πεθαίνουν για έναν μεγάλο σκοπό."

Λόρδος Βύρων

8. "Χαιρέτα καβαλάρης, για να σε χαιρετούν όταν ξεπεζέψεις."
9. "Όποιος θέλει να κουμαντάρη τους Έλληνες πρέπει να βαστάη ένα δισάκι γεμάτο, ομπρός το Χριστό, πίσω τους διαόλους και στη μέση το χρυσάφι."

Γεώργιος Καραϊσκάκης

10. "Οι Έλληνες είναι τρελλοί, αλλά έχουν Θεόν φρόνιμον."
11. "Το Γένος μας και άλλες φορές σταυρώθηκε, αλλά ιδού ζώμεν."
12. "Το «αν» εσπάρθη πολλές φορές, αλλά δεν εφύτρωσε."
13. "Νέοι, πρέπει να φυλάξετε την πίστη σας και να την στερεώσετε, διότι, όταν επιάσαμε τα άρματα, είπαμε πρώτα υπέρ ΠΙΣΤΕΩΣ και έπειτα υπέρ ΠΑΤΡΙΔΟΣ…"
14. "Ο Θεός έβαλε την υπογραφή του για τη λευτεριά της Ελλάδας και δεν την παίρνει πίσω."

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

15. "Ο Θεός είναι μετά της Ελλάδος και υπέρ της Ελλάδος και αύτη σωθήσεται. Επί ταύτης της πεποιθήσεως αντλώ πάσας μου τας δυνάμεις και πάντας τους πόρους."

Ι. Καποδίστριας

16. "Δυστυχισμένε μου λαέ καλέ και αγαπημένε. Πάντα ευκολόπιστε και πάντα προδομένε."

Διονύσιος Σολωμός

17. "Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θε να πεθάνω."

Αθανάσιος Διάκος

18. "Ο κόσμος είναι η Ελλάδα που διαστέλλεται. Η Ελλάδα είναι ο κόσμος που συστέλλεται."

Βίκτωρ Ουγκώ

Η Ακαδημία Αθηνών για την Επανάσταση του 1821

Με αφορμή τηλεοπτικές συζητήσεις και δημοσιεύματα στον Τύπο σχετικά με το 1821, ο ομότιμος καθηγητής της Νεώτερης Ελληνικής Ιστορίας και ακαδημαϊκός κ. Κωνσταντίνος Σβολόπουλος, έστειλε ανακοίνωση, με τη σύμφωνη γνώμη της επί τούτο συσταθείσης Επιτροπής εξ Ακαδημαϊκών, η οποία γράφει:

«Ο εορτασμός της επετείου της Παλιγγενεσίας, σε συνδυασμό με την προβολή διαφόρων απόψεων για την Επανάσταση του 1821, επιβάλλει την διατύπωση γνώμης, χάριν τόσο των παλαιοτέρων όσο και των νεωτέρων Ελλήνων. Προκειμένου να επιχειρηθεί η συνολική επιστημονική θεώρηση του αγώνα για την ανεξαρτησία, θα όφειλαν να υπογραμμιστούν όσοι παράγοντες συνετέλεσαν κυρίως, σε συνάρτηση και με τον γεωγραφικό χώρο, στη διατήρηση της εθνικής ταυτότητας των Ελλήνων: γλώσσα, μνήμες από το ιστορικό παρελθόν, ορθόδοξη πίστη.

Είναι απαράδεκτη η σύνδεση της έννοιας του έθνους με την έννοια του κράτους: η πρώτη ουδόλως προϋποθέτει, στην ελληνική περίπτωση, την ύπαρξη της δεύτερης. Ο ελληνισμός επιβίωσε επί χιλιετίες. Το ελληνικό έθνος στη νεώτερη διαδρομή του μορφοποιήθηκε κατά τις αρχές του 13ου αιώνα. Η ταύτιση της αφετηρίας του με τη δημιουργία της νεώτερης Ελλάδος ως κράτους, αντιφάσκει με την επιστημονική αλήθεια. Είναι επιβεβλημένο να τονιστεί επίσης ότι, πέρα από την αντιπαράθεση μουσουλμάνων και χριστιανών, ο διαχωρισμός Ελλήνων και Τούρκων εξέφρασε επί μακρούς αιώνες την καταλυτική κατεξοχήν αντίθεση μεταξύ δυνάστη και υποτελούς, γεγονός που εξηγεί και την διαχρονική δυναμική της.

Η βίωση από τους Έλληνες της ελευθερίας συνεπαγόταν, σύμφωνα με το κλασικό δόγμα του πολιτικού φιλελευθερισμού, δεκτό από την Γαλλική Επανάσταση και τους δημοκρατικά σκεπτόμενους πολίτες, όχι μόνο το δικαίωμα των υπόδουλων να την διεκδικούν, αλλά και την αντίστασή τους με κάθε τρόπο κατά του τυράννου που την στερεί. Ο αβασάνιστος επηρεασμός από ακραίες σύγχρονες τάσεις ισοπεδωτικής εξίσωσης μεταξύ ατόμων ή λαών, φορέων διαφορετικών αντιλήψεων και επιδράσεων, είναι επιστημονικά αβάσιμος. Τέλος πρέπει να εξαρθούν όλα τα μείζονα γεγονότα και οι ηγετικές μορφές της Επαναστάσεως και να τονιστεί ότι η δημιουργία ελληνικού ζητήματος και φιλελληνικού ρεύματος διεθνώς, οφείλονται στην αναπάντεχη επιβίωση επί τρία χρόνια του αγώνα για την ανεξαρτησία με μόνες τις δυνάμεις του.

Πρέπει να αποφευχθεί η υπερβολική ενασχόληση με εσωτερικές διαφορές και διενέξεις σε βάρος της αναφοράς στο καταλυτικό φαινόμενο της εθνικής απελευθερωτικής συνέγερσης.
Η παραφθορά ή η παράβλεψη εξ ίσου σημαντικών φαινομένων δεν προσφέρεται για την κατανόηση και την ερμηνεία της Ελληνικής Επαναστάσεως».

Πηγή Εφημερίδα το ΒΗΜΑ16 Μαρ 2021

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας στην διεύθυνση elisme.gr
καθώς και την σελίδα https://www.facebook.com/elisme.gr?ref=ts&fref=ts

«200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821: Να συνειδητοποιήσουμε ως Έλληνες τη σημασία του εορτασμού»

Του καθηγητού κ. Προκοπίου Παυλοπούλου
τ. Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας

«Τιμώντας τα 200 χρόνια από την Εθνεγερσία του 1821 πρέπει να προσθέσουμε την δική μας σελίδα στην ιστορία του Έθνους μας, υπερασπίζοντας την Πατρίδα και τον Ελληνισμό υπό όρους αρραγούς ενότητας»

Υπάρχει ουσιαστικός τρόπος, προκειμένου να συνειδητοποιήσουμε ως Έλληνες την σημασία του εορτασμού των 200 χρόνων από την Εθνεγερσία του 1821, που έγκειται, στο ν' αναχθούμε στον μυθικό θεό των Ρωμαίων, τον Ιανό. Κάπως έτσι, πρέπει να γυρίσουμε πίσω, για να νοιώσουμε βαθιά μέσα μας από πού ερχόμαστε. Πρέπει να μείνουμε και στο παρόν, για να γνωρίζουμε πού βρισκόμαστε και τι έχουμε επιτύχει, ιδίως όμως πόσες μεγάλες ευκαιρίες αφήσαμε να πάνε χαμένες και γιατί.

Πρωτίστως, όμως, οφείλουμε να κοιτάξουμε μπροστά, με προοπτική απώτερου μέλλοντος, για ν' αποφασίσουμε πού πρέπει να πάμε

Α. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο και σε αυτή την κορυφαία συγκυρία αναδύεται, ως αυτονόητη θεμελιώδης προτεραιότητα, η ανάγκη διευκρίνισης των προϋποθέσεων γέννησης και της μετέπειτα πορείας του Ελληνικού Έθνους. Διότι έχουν διατυπωθεί και κάποιες εντελώς πρόχειρες θέσεις, σύμφωνα με τις οποίες η γέννηση του Ελληνικού Έθνους δήθεν «συμπίπτει», αδιακρίτως, με την Εθνεγερσία του 1821 και την μετέπειτα ίδρυση του Νεότερου Ελληνικού Κράτους.

1. Κατ' ιστορική και θεσμικοπολιτική λοιπόν ακρίβεια, η Εθνεγερσία του 1821 υπήρξε η αφετηρία της μετέπειτα δημιουργίας -οριστικώς με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου του 1830- του Νεότερου Ελληνικού Κράτους, υπό την μορφή Έθνους-Κράτους που οργανώθηκε με βάση τους θεσμούς της Αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας.

2. Αντιστοίχως, κατ' ιστορική και κοινωνιολογική -επομένως κατ' εθνολογική- ακρίβεια, είναι εντελώς διαφορετική η κατεύθυνση, η οποία πρέπει να υιοθετηθεί για την αποκάλυψη των καταβολών και των ριζών του Ελληνικού Έθνους. Και κατά την επικρατέστερη -αλλά και εθνολογικώς επαρκώς τεκμηριωμένη- άποψη, η γλώσσα είναι εκείνη, η οποία αποτελεί, τουλάχιστον κατά κανόνα, το «όχημα» εξελικτικής δημιουργίας ενός Έθνους. Επομένως, η Ελληνική Γλώσσα -η οποία γράφεται και ομιλείται ουσιαστικώς αδιαλείπτως πάνω από τρεις χιλιετίες, «προνόμιο» που ουδεμία άλλη γλώσσα στην ιστορία της Ανθρωπότητας μπορεί να διεκδικήσει- είναι εκείνη, η οποία υπήρξε το «όχημα» της εξελικτικής δημιουργίας του Ελληνικού Έθνους.

Β. Μέσ' απ' αυτήν την μακραίωνη εξέλιξή της η Ελληνική Γλώσσα, εκτός από «όχημα» σταδιακής δημιουργίας του Ελληνικού Έθνους, υπήρξε και δημιουργός της Ελληνικής Παιδείας, ήτοι του συνόλου των έργων του Πνεύματος και της Τέχνης, που συνιστά πάντα την βάση του Ελληνικού Πολιτισμού.

1. Η μακραίωνη πορεία του Ελληνικού Έθνους πάνω στο «όχημα» της Ελληνικής Γλώσσας η οποία, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν γέννησε, ιδίως κατά την Κλασική Ελληνική Αρχαιότητα, τον Ελληνικό Πολιτισμό, γνωρίζει και σήμερα την καταξίωσή της μέσ' από την αδιαμφισβήτητη ιστορική αλήθεια ότι ο Πολιτισμός αυτός ήταν, είναι και θα παραμείνει και η βάση του κοινού μας Ευρωπαϊκού Πολιτισμού. Ουδείς μπορεί ν' αμφισβητήσει -ακόμη και μέσ' από τα θεσμικά δεδομένα της Έννομης Τάξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης- ότι το «αέτωμα» του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού φέρει την «σφραγίδα» του τριπτύχου του Αρχαίου Ελληνικού Πνεύματος, των θεσμών και της έννομης τάξης της Αρχαίας Ρώμης και της Χριστιανικής Διδασκαλίας.

2. Με τον τρόπο αυτό γίνεται φανερό, ότι οι ρίζες του Ευρωπαϊκού και του εν γένει Δυτικού Πολιτισμού φυτρώνουν πάντα στο απαράμιλλο, από πλευράς έμπνευσης και δημιουργίας, έδαφος του Αρχαίου Ελληνικού Πολιτισμού. Ειδική μνεία πρέπει να γίνει για την σφραγίδα που εναπέθεσε το Βυζάντιο και ο δικός του Πολιτισμός, «προικισμένος» ιδανικά με την κληρονομιά της Γλώσσας και του Πολιτισμού του Ελληνικού Έθνους.

Γ. Κατ' αυτή την ιστορική, κυριολεκτικώς, περίοδο του εορτασμού των 200 χρόνων από την Εθνεγερσία του 1821 είναι καιρός ν' αποδείξουμε ότι δεν θα πρόκειται για απλή Επέτειο. Η περίοδος αυτή πρέ-

πει ν' αξιοποιηθεί ως χρονικό διάστημα βαθιάς περίσκεψης και συνειδητοποίησης του δικού μας χρέους. Άρα, πριν από κάθε άλλη διεργασία προγραμματισμού του μέλλοντός μας, πρέπει να συναγάγουμε τα καίρια συμπεράσματα, ιδίως δε τα πιο επώδυνα, από την όλη πορεία των 200 χρόνων λειτουργίας του Νεότερου Ελληνικού Κράτους. 1. Είναι αλήθεια ότι σε αυτά τα 200 χρόνια λειτουργίας του Νεότερου Ελληνικού Κράτους τα επιτεύγματα υπήρξαν πολλά και σημαντικά. Έγιναν όμως και λάθη.

Στα λάθη μας, κατά την διάρκεια αυτών των 200 χρόνων λειτουργίας του Νεότερου Ελληνικού Κράτους, πρέπει να σταθούμε όχι ως απλοί «παρατηρητές», αλλά ως συνειδητοποιημένοι πολίτες που τα ανιχνεύουν και τ' αναλύουν με ακρίβεια και ειλικρίνεια, για να μην τα επαναλάβουμε.

2. Το μείζον λάθος υπήρξαν οι διχόνοιες και οι διχασμοί, εν πολλοίς απόρροια του φθόνου, ο οποίος τείνει να καταστεί οιονεί «εθνικό» μας χαρακτηριστικό. Δίχως αυτούς -ή δίχως την «εκκωφαντική» έντασή τους- σίγουρα η Ελλάδα θα ήταν ακόμη μεγαλύτερη. Άλλο μεγάλο λάθος υπήρξε η επικράτηση του λαϊκισμού, ως «γνώμονα» λήψης σημαντικών αποφάσεων.

Δ. Η εμπειρία του παρελθόντος, υφ' όλες της τις εκφάνσεις, προσδιορίζει, σε μεγάλο βαθμό, και το μέγεθος των ευθυνών μας μπροστά στο δύσκολο μέλλον που ανοίγεται μπροστά μας, καθώς και τους γενικούς άξονες των προτεραιοτήτων, τις οποίες οφείλουμε να υιοθετήσουμε, υπό όρους σύμπνοιας, ενότητας και συνέχειας. Και για τη Χώρα μας, τούτο επιβάλλει, μεταξύ άλλων και πρωτίστως:

1. Την άνευ υπαναχωρήσεων και υποχωρήσεων και υπό όρους αρραγούς ενότητας υπεράσπιση των Εθνικών μας Θεμάτων και των Εθνικών μας Δικαίων, πάνω στην στέρεη βάση του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου και των αντίστοιχων αποφάσεων των αρμόδιων οργάνων των Διεθνών Οργανισμών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Την διαδραμάτιση πρωταγωνιστικού ρόλου στο, παγκόσμιας εμβέλειας, εγχείρημα της ολοκλήρωσης του Ευρωπαϊκού Οικοδομήματος μέσω της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης. Εγχείρημα το οποίο είναι απαραίτητο προκειμένου η Ευρωπαϊκή Ένωση να διαδραματίσει, από την πλευρά της, τον πλανητικό ρόλο που της αναλογεί για την εμπέδωση της Ειρήνης, του Ανθρωπισμού, της Δημοκρατίας και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης.

3. Την αξιοποίηση, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού της Χώρας, και ιδίως των νέων, για να δείξει η Χώρα μας, urbi et orbi, τις τεράστιες δυνατότητές της σε όλο το φάσμα της επιστημονικής αλλά και της επαγγελματικής δημιουργίας, αναβαθμίζοντας έτσι δυναμικώς το επίπεδο του Λαού μας αλλά και την πέραν των συνόρων μας «ακτινοβολία» της Ελλάδας.

Το ως άνω, καίριας προτεραιότητας και σημασίας, εγχείρημα μπορεί να ευοδωθεί μόνον όταν ενστερνισθούμε και κάνουμε πράξη την Αριστεία, ως μέθοδο και διαδικασία απόδοσης σε καθέναν αυτού που πραγματικά του ανήκει, κατά την αξία του και την προσωπικότητά του.

Όταν, δηλαδή, αφήσουμε κατά μέρος τον φθόνο, που κατά την ιδιοσυστασία του περιθωριοποιεί ή και ισοπεδώνει την υπεράσπιση της αξίας του Ανθρώπου και της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς του. Καθώς και όταν κατανοήσουμε πλήρως ότι η Αριστεία δεν συμβιβάζεται, ούτε κατ' ελάχιστο, με τον συμπλεγματικό λαϊκισμό, ο οποίος «βαπτίζει» αρίστους εκείνους, οι οποίοι συνιστούν «κλασικά» παραδείγματα μετριότητας και αντίστοιχης, «περίτεχνα» συγκεκαλυμμένης πολλές φορές, ανικανότητας.

Εν είδει επιλόγου, και με βάση τα δεδομένα της κατά τ' ανωτέρω σύνδεσης μεταξύ του Έθνους μας, της Γλώσσας μας και του Πολιτισμού μας, είναι ανάγκη ν' αναδειχθεί εκείνη η προτεραιότητά μας για το μέλλον, η οποία αφορά την ενεργό συμμετοχή, και μάλιστα σε πρωταγωνιστικό ρόλο, της Χώρας μας στον Διάλογο των Πολιτισμών. Μια τέτοια θεώρηση της Γλώσσας και του Πολιτισμού, με αφετηρία την Ελληνική Γλώσσα και τον Ελληνικό Πολιτισμό, αποδεικνύει ότι είναι ακριβώς αυτός το Διάλογος των Πολιτισμών που δίνει ηχηρή απάντηση στους ανιστόρητους εκείνους, οι οποίοι ισχυρίζονται ότι υπάρχει σήμερα δήθεν «σύγκρουση» μεταξύ Πολιτισμών. Ισχυρισμός, που οδήγησε ως και σε καταστροφικές επιλογές εξωτερικής πολιτικής από πλευράς πολιτικών ηγετών των ΗΠΑ και της Ευρώπης.

Πηγή: iefimerida.gr - https://www.iefimerida.gr

1718 - 1821 Από τη Συνθήκη Ειρήνης του Πασάροβιτς στην Επανάσταση του 1821

Του κ. Γεωργίου Δουδούμη
Μέλους ΔΣ/ΕΛΙΣΜΕ

Γιατί επελέγη ως έτος ορόσημο το 1718;

Η Συνθήκη του Πασάροβιτς, που υπογράφηκε στις 21 Ιουλίου 1718 ευνόησε πολύ τους Έλληνες, διότι μια συμπληρωματική εμπορική συνθήκη μεταξύ Αυστρίας και Τουρκίας, που υπογράφηκε έξι μέρες αργότερα, στις 27 Ιουλίου 1718, έδινε το δικαίωμα στους Οθωμανούς και Αυστριακούς υπηκόους να ασχοληθούν ανεμπόδιστα με το εμπόριο, δια ξηράς και θαλάσσης αλλά και αξιοποιώντας τον Δούναβη.

Με άλλα λόγια, η συνθήκη του Πασάροβιτς δημιούργησε τις προϋποθέσεις για να εξελιχθεί η Βιέννη στο σημαντικότερο εμπορικό κέντρο του απόδημου ελληνισμού κατά τον 18ο αι. και να χαρακτηρισθεί, εύστοχα, από τον Σπυρίδωνα Λάμπρου «πρωτεύουσα της Ελλάδος του Εξωτερικού, που εκτεινόταν από την Ρωσία ως την Τεργέστη».

Η Βιέννη, πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας των Αψβούργων, έπαιξε κρίσιμο ρόλο στην προετοιμασία της Ελληνικής Επανάστασης, χωρίς βέβαια αυτό να υπήρξε επιδίωξη των Αυστριακών. Αντίθετα, οι Αρχές ήταν εναντίον κάθε απελευθερωτικού κινήματος δεδομένου ότι η ίδια η Αυτοκρατορία της Αυστρίας αποτελείτο από κάθε καρυδιάς καρύδια, από τη βόρειο Ιταλία, όλη την κεντρική Ευρώπη, μέχρι την Πολωνία και τη Ρωσία.

Η Αυστρία είχε καταστεί ισχυρός παράγοντας στα βορειοδυτικά Βαλκάνια έχοντας κατακτήσει μετά τη δεύτερη πολιορκία της Βιέννης (1683), όλα τα εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μεταξύ Βιέννης και Βελιγραδίου. Με την κατάληψη λοιπόν και του Βελιγραδίου, το 1717, η θέση των Αυστριακών ενισχύθηκε περαιτέρω στα Βαλκάνια και ο πόλεμος εναντίον των Τούρκων τερματίστηκε με τη Συνθήκη Ειρήνης του Πασάροβιτς.

Το πρώτο αυτοκρατορικό διάταγμα, που επέτρεπε το χονδρεμπόριο από Οθωμανούς υπηκόους, εκδόθηκε από τον αυτοκράτορα Κάρολο VI (1685-1740), τον Απρίλιο του 1725.

Εκτός από τη Βιέννη, πολλοί Έλληνες έμποροι, κυρίως από τη Μακεδονία και την Ήπειρο μετανάστευσαν και εγκαταστάθηκαν στη Ρωσία, στη Βλαχία και στις παραδουνάβιες πόλεις Βελιγράδι, Ζέμουν, Νόβι Σαντ, Βούδα και Πέστη.

Ο Κάρολος VI είχε υπογράψει, ήδη το 1723, διάταγμα, το οποίο επέτρεπε την ίδρυση του πρώτου ορθόδοξου ναού στη Βιέννη, όπου οι Έλληνες έμποροι είχαν ιδρύσει από τις αρχές του 18ου αιώνα την Αδελφότητα του Αγίου Γεωργίου και ορθόδοξες λειτουργίες τελούνταν από το 1709 στην οικία του απεσταλμένου της Πύλης, Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου, του «εξ απορρήτων» (1641-1709), ο οποίος υπήρξε από πλευράς Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ο διαπραγματευτής στη συμφωνία του Κάρλοβιτς (1699).

Περίπου τρεις δεκαετίες μετά τη Συνθήκη του Πασάροβιτς, η Βιέννη, με πληθυσμό 175.460 κατοίκους το 1754, (τότε έγινε η πρώτη απογραφή πληθυσμού της πόλης), αποτελούσε το κυριότερο εμπορικό κέντρο της Ευρώπης και δεν κάλυπτε μόνο τις ανάγκες της αυστριακής αγοράς, αλλά είχε εξελιχθεί σε κέντρο προώθησης εμπορευμάτων, στην Πράγα, στη Λειψία, αλλά και σε άλλους ευρωπαϊκούς προορισμούς.

Μετά το 1730 είχαν εγκατασταθεί στη Βιέννη εκατοντάδες Έλληνες έμποροι από τα Ιωάννινα, τη Σιάτιστα, την Καστοριά, το Μελένικο, το Αργυρόκαστρο και το Μοναστήρι. Ιδιαίτερα, πολλοί Μοσχοπολίτες είχαν εγκατασταθεί στη Βιέννη, ήδη πριν τη μεγάλη καταστροφή της Μοσχόπολης (1769). Προϋπήρχαν όμως αυτής πολλές μικρότερες καταστροφές της. Από τους 82 Έλληνες εμπόρους με οθωμανική υπηκοότητα, που είχαν απογράψει, το 1766, οι αυστριακές Αρχές στη Βιέννη, το ένα τρίτο είχε προέλευση τη Μοσχόπολη. Ο πραγματικός αριθμός των Ελλήνων εμπόρων τότε ξεπερνούσε κατά πολύ τον αριθμό των καταγεγραμμένων από τις Αρχές.

Πριν απομακρυνθούμε χρονικά από την συγκεκριμένη περίοδο, να αναφερθούμε λίγο σε έναν από τους κορυφαίους των λογίων του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, τον Ευγένιο Βούλγαρη (1716-1806), του οποίου η προσφορά στην προετοιμασία της παλιγγενεσίας του ελληνικού έθνους υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική. Ο Ευγένιος Βούλγαρης χειροτονήθηκε στο δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του 1730 διάκονος στα Γιάννινα και αφού έζησε κάποια χρόνια στη Βενετία δίδαξε για πολλά χρόνια στα Γιάννινα (1742-1746 και 1750-1752) και στην Κοζάνη (1746-1750) πριν αναλάβει τη διεύθυνση στην Αθωνιάδα Σχολή του Αγίου Όρους (1753-1759). Εκεί είχε ως μαθητή, μεταξύ άλλων, τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό.

Στη συνέχεια, δίδαξε στην Πατριαρχική Ακαδημία, στην Κωνσταντινούπολη (1759-1761) και το 1764 εγκαταστάθηκε στη Λειψία, όπου αφοσιώθηκε στο συγγραφικό και εκδοτικό του έργο, το οποίο ήταν περιζήτητο σε όλες τις ελληνικές σχολές. Ήταν ο πιο ακριβοπληρωμένος Έλληνας δάσκαλος της εποχής του. Στη Λειψία γνωρίστηκε με τον Βολταίρο, κορυφαία μορφή του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού, έργα του οποίου μετέφρασε. Το 1771 εγκατέλειψε τη Λειψία και πήγε στην Αγία Πετρούπολη, όπου σταδιοδρόμησε ως αξιωματούχος της ρωσικής Αυλής. Τέσσερα χρόνια αργότερα, χειροτονήθηκε στη Μόσχα Αρχιεπίσκοπος Σλαβινίου και Χερσώνος, αξίωμα από το οποίο παραιτήθηκε το 1779 για να ασχοληθεί μέχρι τον θάνατό του, το 1806, με θεολογικές μελέτες, εκδόσεις και μετα-

Political situation in 1718:

- Banat of Temeswar (existed with these borders from 1718 to 1739), part of Habsburg Monarchy
- Military Frontier (existed with these borders from 1702 to 1743), part of Habsburg Monarchy
- Kingdom of Slavonia (existed with these borders from 1718 to 1744), part of Habsburg Monarchy
- Kingdom of Hungary (existed with these borders from 1702 to 1732), part of Habsburg Monarchy
- Kingdom of Serbia (existed from 1718 to 1739), part of Habsburg Monarchy
- North Bosnia (from 1718 to 1739), part of Habsburg Monarchy
- Little Wallachia (from 1718 to 1739), part of Habsburg Monarchy
- Principality of Transylvania, part of Habsburg Monarchy

φράσεις κειμένων. Στον αρχιεπισκοπικό θρόνο τον διαδέχθηκε ένας άλλος Κερκυραίος λόγιος, ο Νικηφόρος Θεοτόκης. Τόσο ο Νικηφόρος Θεοτόκης, όσο και ο μέντορας του, Ευγένιος Βούλγαρης, εξέφραζαν τις προσδοκίες τους που ήταν προσδοκίες και του ελληνορθόδοξου πληθυσμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας για μια ρωσική επέμβαση, που θα οδηγούσε στην ανασύσταση ενός ελληνικού βασιλείου υπό την ηγεσία απογόνων της Μεγάλης Αικατερίνης.

Οι Έλληνες έμποροι πραγματοποιούσαν στην αρχή εξαγωγές από τα Βαλκάνια, αλλά με τον καιρό άρχισαν να πραγματοποιούν, σε μικρότερη κλίμακα, και εξαγωγές από την κεντρική Ευρώπη προς την Οθωμανική Αυτοκρατορία, κυρίως καταναλωτικών ειδών.

Ο πιο πετυχημένος ελληνικός εμπορικός οίκος ήταν της οικογένειας Σίνα από τη Μοσχόπολη. Αρχικά η οικογένεια Σίνα είχε εγκατασταθεί στη Νις της Σερβίας, πριν μεταφέρει ο Σίμων Γεωργίου Σίνας την έδρα των επιχειρήσεων του στη Βιέννη, το 1786. Από το 1803 η εταιρεία βρισκόταν στα χέρια του γιου του Σίμωνος Σίνα, Γεωργίου Σίνα (1783 -1856), ο οποίος με βάση το εμπόριο βάμβακα, αλλά και καπνού, ανέπτυξε ταχύτατα την επιχείρηση και έγινε ένας από τους πιο ευκατάστατους εμπόρους της Αυστρίας. Το 1811 έγινε Αυστριακός υπήκοος και με πολύ πετυχημένες αγορές γης στην Αυστρία και στην Ουγγαρία εξελίχθηκε σε διάσημο τραπεζίτη, ο οποίος χρηματοδοτούσε ακόμη και ξένες κυβερνήσεις.

Με διάταγμα του 1774 της Μαρίας Θηρεσίας (1717-1780) δόθηκαν ισχυρά κίνητρα για τις πολιτογραφήσεις των Ελλήνων εμπόρων. Σημειώνεται, ότι η Μαρία Θηρεσία ανέβηκε στον θρόνο στα 23 της και κυβέρνησε 40 χρόνια (1740-1780).

Άμεση συνέπεια της παροχής αυστριακής υπηκοότητας σε πολλούς Έλληνες εμπόρους, με το διάταγμα του 1774, υπήρξε η αύξηση των φορολογικών εσόδων της Αυστρίας, διότι το εμπόριο είχε καταστήσει τους Έλληνες εύπορους, σε βαθμό μάλιστα που είχαν κατηγορηθεί ότι προκαλούσαν διαρροή συναλλάγματος στο εξωτερικό.

Οι Έλληνες έμποροι στη Βιέννη είχαν τεθεί στο στόχαστρο και εξ αιτίας των παραπόνων αυστριακών εμπόρων στις Αρχές της χώρας τους, λόγω της περιορισμένης δυνατότητάς τους να τους ανταγωνιστούν, οι οποίες δεν δίσταζαν να παίρνουν και διάφορα διοικητικά μέτρα που ευνοούσαν τους Αυστριακούς. Άρα, υπήρχε και αυτός ο λόγος που ώθησε κάποιους Έλληνες εμπόρους να γίνουν Αυστριακοί υπήκοοι και να ικανοποιήσουν τη επιδίωξη της Αυστρίας για ενσωμάτωση τους στην αυστριακή κοινωνία.

Γι΄ αυτό, στη Βιέννη υπήρχαν δυο κοινότητες και δύο κοινοτικές εκκλησίες των Ελλήνων: Ο Άγιος Γεώργιος της κοινότητας των Γραικών, οθωμανών υπηκόων, και η Αγία Τριάδα, της κοινότητας αυτών που είχαν πάρει αυστριακή υπηκοότητα. Σε Γενική Συνέλευση, το 1784, των δυο κοινοτήτων – δεν συμφώνησαν να εκκλησιάζονται μαζί ως μια κοινότητα λόγω διαφοράς σκεπτικού. Η αλλαγή στέγης με την λήψη αυστριακής υπηκοότητας σήμαινε αφομοίωση, ενώ ο Άγιος Γεώργιος, ως των «αιχμαλώτων ελευθεροτής», είχε στόχο την απελευθέρωση της Ελλάδος. Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας ήταν 47 υπέρ των δύο κοινοτήτων και μόνο 5 υπέρ της ενιαίας κοινότητας.

Ένα μεγάλο ζήτημα που απασχολούσε τους Έλληνες της Βιέννης ήταν το ότι, ενώ οι περισσότεροι γεννηθέντες στην Ελλάδα ή σε άλλα μέρη της οθωμανικής επικράτειας, Γραικοί εκ Γραικών, μιλούσαν Ελληνικά, όπως και οι Έλληνες Βλάχοι, πολλοί Έλληνες αυστριακής υπηκοότητας και ελληνόφωνοι Βλάχοι, προερχόμενοι από τη Βλαχία και τη Μολδαβία, αφομοιώνονταν από τους Αυστριακούς και δεν φρόντιζαν να μάθουν τα παιδιά τους την ελληνική γλώσσα. Αυτό συνέβη π.χ. με τους απογόνους

των γνωστών πλουσίων οικογενειών Καραγιάννη, Δούμπα κ.ά.

Μια και είμαστε στο 1774 να κοιτάξουμε για λίγο ανατολικότερα της Βιέννης, στη Ρωσία, διότι οι νίκες της στους δύο ρωσο-τουρκικούς πολέμους στο δεύτερο ήμισυ του 18ου αιώνα (1768-1774 και 1787-1792) έπαιξαν σημαντικό ρόλο στις προεπαναστατικές εξελίξεις.

Η ρωσική κάθοδος στα ζεστά νερά της Μεσογείου οφείλεται στη μεθοδευμένη φιλόδοξη πολιτική της Αικατερίνης Β΄, (της Μεγάλης), η οποία εξουσίασε τη Ρωσία επί 34 χρόνια (1762-1796) καλύπτοντας και την κρίσιμη περίοδο αυτών των δύο πολέμων. Η Μεγάλη Αικατερίνη είχε συντάξει ένα σχέδιο διαμελισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με στόχο τη δημιουργία του νέου Βυζαντίου με Ρώσο αυτοκράτορα. Στο πλαίσιο αυτό έγινε και ο ρωσοτουρκικός πόλεμος 1768-1774, τα τραγικά για την Ελλάδα «Ορλωφικά» στην Πελοπόννησο (1770-1771), αλλά και η ναυμαχία του Τσεσμέ, τον Ιούλιο του 1770. Ήταν η μεγαλύτερη ναυτική πανωλεθρία του τουρκικού στόλου μετά τη Ναυμαχία της Ναυπάκτου, το 1571. Μετά την ολοσχερή καταστροφή του τουρκικού στόλου στη ναυμαχία αυτή, οι Ρώσοι κυριάρχησαν στο Αιγαίο και κατέλαβαν, το 1771, τα περισσότερα νησιά των Κυκλάδων και τη Σάμο, τα οποία κράτησαν μέχρι τη λήξη του πολέμου και την υπογραφή της Συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζή, στις 21 Ιουλίου του 1774.

Βλέπουμε εδώ μια «σύμπτωση». Το 1774 πολιτογραφεί και ενσωματώνει η Μαρία Θηρεσία τους Έλληνες εμπόρους στην αυτοκρατορία της και την ίδια χρονιά έχουμε τα προνόμια που προέκυψαν από τη Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή για τους Έλληνες του ελληνικού χώρου.

Με τη συνθήκη αυτή η Ρωσία, μεταξύ άλλων, παγίωσε την επιρροή της στα Βαλκάνια διότι αναγνωρίστηκε ως προστάτιδα των υπόδουλων Χριστιανών και επιπλέον εξασφάλισε, αφενός αμνήστευση όλων των υπηκόων του σουλτάνου που είχαν λάβει μέρος στον πόλεμο, αφετέρου την ελεύθερη ναυσιπλοΐα στις οθωμανικές θάλασσες των πλοίων υπό ρωσική σημαία.

Αυτό αξιοποιήθηκε από τους Έλληνες, οι οποίοι με την άδεια της Ρωσίας δημιούργησαν σημαντικό στόλο στον Εύξεινο Πόντο υπό ρωσική σημαία. Έτσι, επήλθε μια γρήγορη αλλαγή προσανατολισμού των Ελλήνων πλοιοκτητών, οι οποίοι μέχρι το πρώτο ήμισυ του 18ου αιώνα προτιμούσαν κυρίως τη γαλλική σημαία. Ελληνικής πλοιοκτησίας πλοία με ρωσικά ναυλωτήρια έπλεαν πλέον από την Κριμαία έως το Γιβραλτάρ. Οι Έλληνες πλοιοκτήτες και έμποροι, χάρη στην προστασία των ρωσικών Αρχών, άρχισαν να μεταφέρουν τον κύριο όγκο των ρωσικών εμπορευμάτων και ο εμπορικός στόλος των ελληνικών νησιών πραγματοποίησε αλματώδη ανάπτυξη χάρη στη μεγάλη αύξηση του εμπορίου δημητριακών από την Ανατολή προς τις δυτικοευρωπαϊκές αγορές.

Επίσης, οι Έλληνες υποστήριζαν ενεργά τον ρωσικό στόλο, τον εφοδίαζαν με πληροφορίες για τους Τούρκους, παρείχαν βοήθεια για τον εφοδιασμό και την επισκευή των πλοίων και μάλιστα συμμετείχαν άμεσα στις πολεμικές ναυτικές ενέργειες και αιχμαλώτιζαν τουρκικά εμπορικά σκάφη. Σύμφωνα με ρωσικές πηγές, το 1773 εισήλθαν στο ρωσικό ναυτικό πάνω από 4.000 Έλληνες από όλα τα νησιά του Αιγαίου.

Ως αποτέλεσμα του ρωσο-τουρκικού πολέμου των ετών 1768-1774, η Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή έδωσε επίσης τη δυνατότητα στη Ρωσία να ιδρύσει προξενεία σε πόλεις της επιλογής της στην επικράτεια της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Έτσι, για πρώτη φορά, δημιουργήθηκαν ρωσικά προξενεία στο χρονικό διάστημα 1783-1787 στο Νεγροπόντε (Εύβοια), τη Χίο, τη Ρόδο, τη Σαντορίνη και τη Σάμο, ενώ ήδη το 1770 είχαν τοποθετηθεί πρόξενοι στη Ζάκυνθο και την Κεφαλονιά. Το Γενικό Προξενείο της Ρωσίας στο Αρχιπέλαγος εγκαταστάθηκε στη Μύκονο. Ρωσικές προξενικές Αρχές υπήρξαν, επίσης, στην Κύπρο, την Κρήτη, τη Θεσσαλονίκη και τη Σμύρνη. Στα περισσότερα νησιά του Αιγαίου τα ρωσικά προξενεία λειτούργησαν μέχρι την Επανάσταση του 1821.

Τα πλεονεκτήματα που είχε αποσπάσει η Ρωσία με τη Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή αυξήθηκαν με τη Συνθήκη του Ιασίου, της 9ης Ιανουαρίου 1792, με την οποία τερματίστηκε ο ρωσο-τουρκικός πόλεμος των ετών 1787-1792, διευρύνοντας τα προνόμια των Χριστιανών και εδραιώνοντας τη ρωσική κυριαρχία στον Εύξεινο Πόντο.

Ο Λάμπρος Κατσώνης διαφώνησε για τον τερματισμό του πολέμου κατά των Τούρκων και διαμαρτυρήθηκε εγγράφως, τον Μάιο του 1792, για τη ρωσική πολιτική. Ανέφερε τις θυσίες που υπέστησαν οι Έλληνες λόγω των ρωσικών υποσχέσεων και διακήρυξε τη συνέχιση του αγώνα υπό τη ρωσική σημαία μέχρι την τελική δικαίωση των Ελλήνων, γεγονός που ανάγκασε την Αικατερίνη Β΄ να αποδοκιμάσει τις ενέργειές του.

Επιστρέφουμε στη Βιέννη.

Εφημέριος στον ιερό ναό του Αγίου Γεωργίου την εξαετία 1797-1803, ήταν ο Άνθιμος Γαζής, τον οποίο διαδέχθηκε μια επίσης κορυφαία μορφή των Γραμμάτων, ο Νεόφυτος Δούκας. Από το 1803 μέχρι τον Μάρτιο του 1808, ο Δούκας υπηρέτησε στη Βιέννη ως αρχιμανδρίτης και παρέμεινε εκεί μέχρι το 1815 ασχολούμενος με τις εκδόσεις βιβλίων συμβάλλοντας μέσω της ανάπτυξης του μορφωτικού επιπέδου των Ελλήνων στην εθνική τους ανάταση. Μεταξύ των μαθητών του υπήρξε για έξι χρόνια και ο γεννημένος στη βόρειο Ήπειρο, μετέπειτα εθνικός ευεργέτης, Απόστολος Αρσάκης. Τον Δούκα διαδέχθηκε ο Γαζής, ο οποίος επέστρεψε το 1808 για δεύτερη θητεία στη Βιέννη, όπου παρέμεινε ως αρχιμανδρίτης του Αγίου Γεωργίου μέχρι το Πάσχα του 1816.

Να πούμε εδώ, ότι από τον Οκτώβριο του 1809 υπουργός Εξωτερικών της Αυστρίας ήταν ο Μέττερνιχ, ο οποίος από το 1821 μέχρι το 1848 διετέλεσε συγχρόνως και καγκελάριος.

Την 1η Ιανουαρίου 1811 εκδόθηκε στη Βιέννη από τον Γαζή, μετά από παρότρυνση του Αδαμάντιου Κοραή, το περιοδικό «Ερμής ο Λόγιος ή Φιλολογικαί Αγγελίαι». Ο Κοραής, ο οποίος είχε αποκαλέσει τη Βιέννη «εργαστήριο της νέας των Γραικών φιλολογίας», αν και μακριά της, έκανε αισθητή την παρουσία του εκεί με τη διαμάχη γύρω

από το γλωσσικό ζήτημα.

Το 1804 εκδόθηκε στη Βιέννη η «κατ' επιτομήν γραμματική Τερψιθέα» του Νεόφυτου Δούκα, που υποστήριζε ότι η ελληνική γλώσσα έπρεπε να ήταν η γλώσσα του Πατριαρχείου. Στις μεταγενέστερες όμως εκδόσεις ο Δούκας τάχθηκε υπέρ της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Αντίθετα, ο Κοραής (1748-1833) τάχθηκε το 1804 για πρώτη φορά ξεκάθαρα υπέρ της ομιλουμένης κοινής γλώσσας, που μπορούσαν να καταλάβουν όλοι οι Έλληνες. Το 1808 ο Δούκας στη δεύτερη έκδοση του έργου του «Γραμματική Τερψιθέα» απέρριψε τις γλωσσικές ιδέες του Κοραή. Κορυφαίος όμως αντίπαλος του Κοραή στη Βιέννη, σχετικά με τη γλωσσική διαμάχη, ήταν ο Παναγιώτης Κοδρικάς (1762-1827), ένας Αθηναίος λόγιος διατελέσας γραμματικός του Μιχαήλ Σούτσου και του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, υψηλόβαθμος Χριστιανός υπάλληλος της Πύλης.

Η έκδοση του περιοδικού Ερμής ο Λόγιος είχε διακοπεί, το 1814, και κυκλοφόρησε εκ νέου, το 1815, με εκδότες τον Κωνσταντίνο Κοκκινάκη και τον Θεόκλητο Φαρμακίδη, υπεφημέριο του ναού του Αγίου Γεωργίου και μέλος της Φιλικής Εταιρείας. Τον Δεκέμβριο του 1817, ο Φαρμακίδης παραιτήθηκε και ο Κοκκινάκης παρέμεινε μόνος εκδότης του περιοδικού μέχρι το 1821, που φυλακίστηκε λόγω συμμετοχής του σε έρανο για ενίσχυση του ελληνικού αγώνα.

Ο αυτοκράτορας Ιωσήφ Β΄ (1741-1790), γιος της Μαρίας Θηρεσίας, επέτρεψε το 1783 την έκδοση μέσων ενημέρωσης στην ελληνική γλώσσα. Ίσως δεν είναι τυχαίο, ότι ένα χρόνο νωρίτερα κατά την επίσκεψή του στην ανατολική Λευκορωσία, η Μεγάλη Αικατερίνη τον είχε ενημερώσει για το σχέδιό της να ιδρύσει ελληνική αυτοκρατορία με πρωτεύουσα την Κωνσταντινούπολη και αυτοκράτορα τον εγγονό της, τον οποίο είχε βαπτίσει Κωνσταντίνο και τον είχε περιστοιχίσει με Ελληνίδες παιδαγωγούς και με Ελληνόπουλα. Έτσι, το 1784, ο Ζακυνθινός Γεώργιος Βενδότης έβγαλε την πρώτη εφημερίδα στην ελληνική γλώσσα με τίτλο «Ταχυδρόμος της Βιέννης», που όμως έπαψε να εκδίδεται μετά την έκδοση 2 μόνο φύλλων διότι είχε διαμαρτυρηθεί ο Μεγάλος Βεζίρης στον πρέσβη της Αυστρίας στην Κωνσταντινούπολη και ο αυτοκράτορας επέλεξε να ικανοποιήσει το τουρκικό αίτημα.

Ακολούθησε, τον Δεκέμβριο του 1790, η έκδοση νέας εφημερίδας, με τίτλο «Εφημερίς», των Σιατιστινών αδελφών Μαρκίδων-Πούλιου. Συνεργάτης της υπήρξε στη Βιέννη από το 1791 για λίγα χρόνια και ο Γιαννιώτης λόγιος και μέλος της Φιλικής Εταιρείας, Αθανάσιος Ψαλίδας. Στη συνέχεια εκδόθηκαν και άλλες εφημερίδες και περιοδικά, μεταξύ των οποίων ο δεκαπενθήμερος «Ερμής ο Λόγιος» και οι «Ειδήσεις διά τα Ανατολικά Μέρη», που αντικαταστάθηκε, το 1812, από τη νέα εφημερίδα «Ελληνικός Τηλέγραφος». Αργότερα εκδόθηκε από τον λόγιο Αθανάσιο Σταγειρίτη δεύτερο λογοτεχνικό περιοδικό, η «Καλλιόπη», η οποία, όπως και ο «Ερμής ο Λόγιος», έπαυσε να εκδίδεται το 1821.

Εκτός της οικονομικής ευημερίας η εμπορική και εκδοτική δράση των Ελλήνων είχαν δημιουργήσει στην πρωτεύουσα της αυστριακής αυτοκρατορίας ένα δυναμικό ελληνικό πνευματικό κέντρο, όπου οι Έλληνες συμμετείχαν ενσυνείδητα στην προετοιμασία της εθνεγερσίας. Τα εμπορικά δίκτυα αποτέλεσαν τους διαύλους για τη μεταφορά των ιδεών.

Η πνευματική και οικονομική ευημερία των Ελλήνων της Βιέννης οδήγησε εκεί, το 1790 και το 1796, τα βήματα του Ρήγα Βελεστινλή, ο οποίος σε μια φράση περικλείει όλο το νόημα της προσπάθειας που έγινε από τους Έλληνες στη Βιέννη επί σειρά ετών: «Εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή, με την οποία λάμπουν τα ελεύθερα έθνη». Στο τυπογραφείο της «Εφημερίδας» των αδελφών Μαρκίδων-Πούλιου τυπώθηκαν κρυφά οι επαναστατικές προκηρύξεις του Ρήγα σε 3.000 αντίτυπα και ο Θούριος και όταν αυτό έγινε γνωστό, η αυστριακή κυβέρνηση έκλεισε, το 1797, το τυπογραφείο.

Βλέπουμε την έμφαση που δίνει ο Ρήγας στη λέξη ελεύθερα, σε αυτό που στερήθηκε ο ίδιος και όλοι οι Βαλκάνιοι. Ελεύθερα έθνη, «Όποιος ελεύθερα συλλογάται, συλλογάται καλά».

Επίσης στην Ουγγαρία και στην Τρανσυλβανία είχαν εγκατασταθεί Έλληνες έμποροι με οθωμανική υπηκοότητα. Ήδη τον 16ο αιώνα, Έλληνες έμποροι, κυρίως Δυτικο-Μακεδόνες και Ηπειρώτες, είχαν ιδρύσει εμπορικούς οίκους, τις περίφημες «κομπανίες». Στις αρχές του 17ου αι. τα πιο σημαντικά εμπορικά κέντρα στην Τρανσυλβανία αποτελούσαν οι πόλεις Σιμπίου και Μπρασώφ.

Μετά το 1699 (Συνθήκη του Κάρλοβιτς) που η Τρανσυλβανία έγινε αυστριακή, η παρουσία των Ελλήνων εμπόρων έγινε πιο αισθητή. Υπογραμμίζεται η εκπολιτιστική δράση των κομπανιών, κυρίως στον τομέα της εκπαίδευσης. Οι κομπανίες υποστήριζαν τις ελληνικές κοινότητες με ίδρυση και συντήρηση σχολείων και βιβλιοθηκών.

Έλληνες είχαν εγκατασταθεί αποδεδειγμένα σε τουλάχιστον 125 πόλεις και χωριά της Ουγγαρίας. Έχει εκτιμηθεί, ότι οι Έλληνες έμποροι στην Ουγγαρία στο δεύτερο μισό του 18ου αιώνα ήταν γύρω στις 10.000. Σύμφωνα με μια γερμανική μελέτη για την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ουγγαρίας, στο τέλος του 18ου αιώνα και στις αρχές του 19ου υπήρχαν στην Ουγγαρία 26 ελληνικές εκκλησίες, 8 παρεκκλήσια, 33 εκκλησιαστικές κοινότητες, 23 ελληνικά σχολεία και 21 εμπορικές εταιρείες (κομπανίες). Στην Πέστη, το σημαντικότερο εμπορικό κέντρο των Ελλήνων, λειτουργούσε και μια σχολή δασκάλων για τα ελληνικά σχολεία της Αυστρίας και της Ουγγαρίας. Ιδιαίτερα αξιόλογο ήταν το σχολείο της κοινότητας της Πέστης, το οποίο αποτελούσε δωρεά του Σιατιστινού Γεώργιου Ζαβίρα. Τη μεγαλύτερη φήμη, όμως, απέκτησε το ιδρυθέν το 1782 σχολείο στο Νόβι Σαντ.

Εκτός οθωμανικών συνόρων έλαμψαν και οι ελληνικές παροικίες στη Ρωσία, ιδιαίτερα στην Οδησσό και στη Νίζνα. Η αύρα της Φιλικής Εταιρείας, η φιλοξενία της σορού του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄ και η έντονη δράση χιλιάδων Ελλήνων εμπόρων επί έναν αιώνα προσδίδουν μια αξεπέραστη αίγλη στην Οδησσό, που αγαπήθηκε ιδιαίτερα από τους Έλληνες, στους οποίους ανταπέδωσε απλόχερα πλούτο και ευημερία.

Η Οδησσός άρχισε να κτίζεται με εντολή της Αικατερίνης Β΄, (1762-1796) τον Σεπτέμβριο του 1794. Ήδη το 1817, ιδρύθηκε η Ελληνική Εμπορική Σχολή, στην οποία δίδαξαν πολλοί γνωστοί και ικανοί λόγιοι, μεταξύ των οποίων ο Φιλικός Γεώργιος Γεννάδιος, ο Κωνσταντίνος Βαρδαλάχος και ο Γεώργιος Λασσάνης, μια σημαντική πνευματική προσωπικότητα και συγχρόνως ένας άνθρωπος της δράσης, ο οποίος εγκαταστάθηκε το 1818 στην Οδησσό, αφού πρώτα είχε επισκεφθεί τη Μόσχα, όπου κατηχήθηκε στη Φιλική Εταιρία. Στην Οδησσό ανέπτυξε μεγάλη πνευματική δραστηριότητα συγγράφοντας κυρίως σχολικά βιβλία και άρθρα.

Παράλληλα, έδρασε και πολιτικά. Με επιστολή του κάλεσε στην Οδησσό τον Αλέξανδρο Υψηλάντη, ο οποίος έφθασε εκεί τον Αύγουστο του 1820. Η συνάντησή τους υπήρξε καθοριστική για τη μετέπειτα κοινή τους πορεία. Τον Οκτώβριο του ίδιου έτους τον συνόδευσε ως σύμβουλος και γραμματέας του στη Βεσσαραβία σε σύσκεψη Φιλικών, όπου επιλέχθηκε για να προετοιμάσει την κήρυξη της επανάστασης ενημερώνοντας σημαντικούς παράγοντες στις Ηγεμονίες και να κατηχήσει στην οργάνωση τον ηγεμόνα της Μολδαβίας, Μιχαήλ Σούτσο.

Πράγματι, τον Ιανουάριο του 1821, συναντήθηκε στη Βλαχία με τους Ολύμπιο, Φαρμάκη, Σάββα και Περραιβό και ήρθε σε επαφή με τον Σούτσο, από τον οποίο ζήτησε τη βοήθειά που κρινόταν αναγκαία. Ο Σούτσος ανταποκρίθηκε και πρόσφερε σημαντική οικονομική βοήθεια στον αγώνα. Στη συνέχεια ο Λασσάνης πρωτοστάτησε στην ίδρυση του Ιερού Λόχου. Συμμετείχε στη Μάχη του Δραγατσανίου και ακολούθως συνόδευσε τον Υψηλάντη στην Αυστρία όπου συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν.

Οι Έλληνες δεν άργησαν να πάρουν σταθερά στα χέρια τους τα ηνία του εμπορίου και γενικότερα της οικονομίας της Οδησσού διευκολυνόμενοι από το πλεονέκτημα, ότι μετά τη Συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή είχαν πάρει γρήγορα στα χέρια τους τη ρωσική εμπορική ναυτιλία στον Εύξεινο Πόντο και στη Μεσόγειο. Τον 19ο αιώνα οι Έλληνες έμποροι στην Οδησσό, που ήταν η κύρια αγορά για τα σιτηρά, τα προωθούσαν μέσω του Δούναβη στη Βιέννη, όπως και άλλα προϊόντα.

Ο Γρηγόριος Ι. Μαρασλής, γεννημένος γύρω στο 1780 στη Φιλιππούπολη ανήκε στους πλουσιότερους εμπόρους της Οδησσού και αναφέρεται ως πλοιοκτήτης πριν το 1820. Στην κατοικία του συνεδρίαζαν τα μέλη της Φιλικής Εταιρείας. Μαζί με άλλα μέλη της ελληνικής κοινότητας φρόντισαν για την ταφή του λειψάνου του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄. Επίσης, βοήθησε εξεγερθέντες με τον Αλέξανδρο Υψηλάντη, που κατέφυγαν αργότερα στην Ουκρανία. Ο γιος του, Γρηγόριος Μαρασλής (1831-1907), με σπουδές στην Οδησσό και στο Παρίσι υπήρξε δήμαρχος της Οδησσού για σχεδόν δεκαοκτώ χρόνια. Επί δημαρχίας του η πόλη άλλαξε πρόσωπο, κυρίως με τις κατασκευές υποδομών, δικαστηρίων, πνευματικών κέντρων, πτωχοκομείου, γηροκομείου, δημοτικής βιβλιοθήκης, του ιερού ναού του Αγίου Γρηγορίου, του πρώτου μικροβιολογικού και βακτηριολογικού εργαστηρίου της ρωσικής αυτοκρατορίας κ.ά. Υπήρξε επίσης ισόβιος πρόεδρος της Ελληνικής Κοινότητας Οδησσού. Χρηματοδότησε την κατασκευή του Μαράσλειου Ορφανοτροφείου Κέρκυρας, του Μαράσλειου Λυκείου Θεσσαλονίκης και της Μαράσλειας Σχολής στη Φιλιππούπολη, στο Φανάρι και στην Αθήνα.

Σημαντική υπήρξε και η ελληνική κοινότητα της Νίζνας, η οποία ήταν πολύ παλιά και το 1710 της είχε παραχωρήσει προνόμια ο Μέγας Πέτρος. Στη Νίζνα είχαν εμπορικό Γραφείο και οι αδελφοί Ζωσιμά, έμποροι από τα Ιωάννινα, οι οποίοι δαπάνησαν σημαντικό μέρος της περιουσίας τους για την πνευματική πρόοδο των συμπατριωτών τους στα Ιωάννινα. Εκτός από τη «Δημόσια Ελληνική Σχολή», που στα μέσα του 19ου αιώνα μετονομάστηκε Ζωσιμαία Σχολή, χρηματοδότησαν τις εκδόσεις περίπου 75 βιβλίων. Τα Ιωάννινα είχαν τη φήμη, ότι ήταν «πρώτα στ' άρματα, στα γρόσια και στα γράμματα».

Ελληνικές κοινότητες υπήρχαν και στο Κίεβο, το Βατούμ, το Κέρτς, την Ευπατορία, το Κισίνεβο κ.ά., με ελληνικά σχολεία και εκκλησίες.

Εντός των οθωμανικών συνόρων σημαντικότατη υπήρξε η επιρροή του Ελληνισμού στη Βλαχία και λιγότερο στη Μολδαβία. Από το 1711 μέχρι το 1821 δεκάδες Φαναριώτες ηγεμόνες τις κατέστησαν εστίες του ελληνικού Διαφωτισμού. Αρκετοί από αυτούς ήταν οι ίδιοι λόγιοι, ενώ πολλοί Έλληνες λόγιοι υπήρξαν στενοί συνεργάτες των ηγεμόνων με σκοπό την προαγωγή της παιδείας και τη βελτίωση των συνθηκών ζωής των λαών τους. Στην Ηγεμονική Ακαδημία του Βουκουρεστίου, το 1816, με διευθυντή τον Νεόφυτο Δούκα, διάδοχο του Κωνσταντίνου Βαρδαλάχου, οι μαθητές της σχολής ήταν γύρω στους 400. Και οι δύο θεωρούνται αναμορφωτές της Ακαδημίας.

Το εμπόριο των βαλκανικών περιοχών με την Αυστρία είχε δημιουργήσει, όπως είδαμε, ανάλογη πνευματική κινητικότητα και η διακίνηση ιδεών δημιούργησε προσδοκίες στους υπόδουλους λαούς με συνέπεια την έναρξη επαναστατικών πρωτοβουλιών με κύριο ηγετικό παράγοντα τον Ρήγα Βελεστινλή, ο οποίος οραματίστηκε ένα ελεύθερο και μεγάλο βαλκανικό κράτος στηριγμένο κυρίως σε ελληνική βάση.

Νοτιότερα της Σερβίας στασίασε κατά της εξουσίας του σουλτάνου στα τέλη του 18ου αιώνα, για λίγα χρόνια, ο Οσμάν Πασβάνογλου, ο οποίος εγκαθίδρυσε τοπικό αυτόνομο καθεστώς, του (1758-1807) με έδρα το παραδουνάβιο Βιδίνιο. Ο Πασβάνογλου ανεξαρτητοποιήθηκε, το 1795, στηριζόταν στους Γενίτσαρους και δημιούργησε προεπαναστατικά κραδασμούς στην εξουσία του σουλτάνου Σελίμ Γ΄ στα Βαλκάνια. Το 1798, όμως, ο Πασβάνογλου συμβιβάστηκε με τον σουλτάνο και προήχθη σε Βεζίρι του Βιδινίου.

Την ίδια εποχή φρόντισε για τη δική του αυτονόμηση ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων (1741-1822), για τον οποίο ο Βίκτωρ Ουγκώ έγραψε, ότι «είναι το ρομαντικότερο τέρας που γέννησε η Ιστορία και μια από τις ωραιότερες φρικαλεότητες που γέννησε η φύση». Στην Αυλή του θήτευσαν, μεταξύ άλλων γνωστών Ελλήνων, οι Γεώργιος Καραϊσκάκης, Αθανάσιος Διάκος και Μάρκος Μπότσαρης. Παρά την κτηνώδη συμπεριφορά του, τα Ιωάννινα είχαν εξελιχθεί σε διεθνές εμπορικό, οικονομικό και πνευματικό

κέντρο. Είχαν δημιουργηθεί σύγχρονες υποδομές και το πασαλίκι της Ηπείρου αποτελούσε έναν υπολογίσιμο γεωπολιτικό παράγοντα της ευρύτερης περιοχής.

Ευλόγως συμπεραίνεται, ότι αυτοί οι ισχυροί στασιαστές λειτούργησαν κατά της συνοχής του οθωμανικού κράτους και οι υπόδουλοι πληθυσμοί είχαν ενθαρρυνθεί ψυχολογικά για ενδεχόμενη συμμετοχή τους σε απελευθερωτικές κινήσεις.

Αρνητική εξέλιξη αποτέλεσε ο θάνατος της Μεγάλης Αικατερίνης, το 1796. Ο διάδοχός της, Παύλος Α΄, υπήρξε πολύ ανίσχυρος και συμμάχησε με τους Τούρκους κατά την εκστρατεία του Βοναπάρτη στην Αίγυπτο (1798-1799). Με βάση τη ρωσο-τουρκική συμφωνία, για πρώτη φορά στην Ιστορία ρωσικός στόλος πέρασε τα Στενά και μαζί με τον τουρκικό στόλο κατέλαβαν τα Επτάνησα, τα οποία με τη Συνθήκη του Κάμπο Φόρμιο (17 Οκτωβρίου 1797) και τη διάλυση της Δημοκρατίας της Βενετίας από τον Ναπολέοντα είχαν εκχωρηθεί στη Γαλλία. Ρωσο-τουρκικές διαπραγματεύσεις κατέληξαν, τον Μάρτιο του 1800, στη Συνθήκη της Κωνσταντινούπολης, με την οποία τα Επτάνησα αναγνωρίστηκαν ως «Επτάνησος Πολιτεία» υπό τη επικυριαρχία της Πύλης και με εγγυήτρια τη Ρωσία.

Ο βίος της Επτανήσου Πολιτείας υπήρξε πολύ σύντομος. Με τη Συνθήκη του Τιλσίτ (8 Ιουλίου 1807), που ακολούθησε τη νίκη του Ναπολέοντα στο Αούστερλιτς (Δεκέμβριος 1805), τα Επτάνησα εκχωρήθηκαν πάλι στη Γαλλία. Στη συνέχεια, μεταξύ 1809 και 1814, οι Άγγλοι κατέκτησαν σταδιακά όλα τα Ιόνια Νησιά και με τη Συνθήκη των Παρισίων, (5 Νοεμβρίου 1815), δημιουργήθηκε το αυτόνομο Ιονικό κράτος, υπό την προστασία της Μεγάλης Βρετανίας, με το επίσημο όνομα «Ηνωμένον Κράτος των Ιονίων Νήσων», γνωστό και ως Ιόνιος Πολιτεία.

Με τον Ναπολέοντα να ετοιμάζει επίθεση στη Ρωσία οι Ρώσοι είχαν αρχίσει από τον Οκτώβριο του 1811 διαπραγματεύσεις για ειρήνη με την Τουρκία, η οποία υπογράφηκε τον Μάιο του 1812 στο Βουκουρέστι.

Εν τω μεταξύ, η Γαλλική Επανάσταση, η επαναστατική αύρα της θυσίας του Ρήγα Βελεστινλή, τα μαντάτα που έφθαναν στα Βαλκάνια από τη Βιέννη, το αντάρτικο του Πασβάνογλου και κυρίως του Αλή Πασά και οι ζυμώσεις στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες, δημιούργησαν την κατάλληλη υποδομή και με αξιοποίηση του ελληνικού εμπορικού δικτύου οργανώθηκε μυστικά η Φιλική Εταιρεία, η οποία ιδρύθηκε στις 14 Σεπτεμβρίου του 1814 στην Οδησσό από τους εμπόρους Αθανάσιο Τσακάλωφ, Νικόλαο Σκουφά και Εμμανουήλ Ξάνθο. Οι ιδρυτές της οργάνωσης αποτελούσαν την Ανωτάτη Αρχή, που διευρύνθηκε σταδιακά με τον έμπορο Αντώνιο Κομιζόπουλο, τον έμπορο Αθανάσιο Σέκερη και τον υπάλληλό του, Παναγιώτη Αναγνωστόπουλο κ.ά. Ο Άνθιμος Γαζής έγινε επίσης δεκτός στην Ανωτάτη Αρχή. Το 1820 τα μέλη της Φιλικής Εταιρείας ήταν τουλάχιστον 3.000.

Μετά την άρνηση του Καποδίστρια η αρχηγία της οργάνωσης προσφέρθηκε στον Αλέξανδρο Υψηλάντη, ο οποίος τη δέχθηκε. Ο Υψηλάντης αποτελούσε τον σύνδεσμο μεταξύ της Φιλικής Εταιρίας, των υποστηρικτών της στα Βαλκάνια και της Ρωσίας. Το 1820 προσπάθειά του να ενεργήσουν από κοινού σε ένα συμμαχικό πλαίσιο με τον Μίλος Ομπρένοβιτς εναντίον των Τούρκων δεν καρποφόρησε δεδομένου ότι ο Ομπρένοβιτς είχε σκύψει το κεφάλι στους Τούρκους.

Η Επανάσταση στη Μολδοβλαχία άρχισε στις 22 Φεβουαρίου 1821 με τον Υψηλάντη να περνάει με τις δυνάμεις του τον ποταμό Προύθο. Δυστυχώς, το τέλος ήρθε σύντομα και ήταν τραγικό. Ο Μέττερνιχ είχε πείσει τον Τσάρο Αλέξανδρο Α΄ να αποκηρύξει τον Αλέξανδρο Υψηλάντη, ο οποίος προσπάθησε να προσεταιρισθεί τον Τούντορ Βλαδιμηρέσκου, μια ηγετική επαναστατική φυσιογνωμία της Βλαχίας. Φθάνοντας ο Υψηλάντης στο Βουκουρέστι συναντήθηκε με τον Βλαδιμηρέσκου, ο οποίος οργάνωνε την άμυνα της πόλης προσπαθώντας παράλληλα να πείσει τους Τούρκους, ότι δεν είχε σχέση με την επανάσταση του Υψηλάντη. Λόγω έλλειψης εμπιστοσύνης μεταξύ τους αποφάσισαν να κρατήσουν τις δυνάμεις τους χωριστά. Όταν, τον Μάιο, ο οθωμανικός στρατός κινήθηκε εναντίον των δύο Ηγεμονιών, κατέφυγαν στα βουνά και οι Φιλικοί υποψιαζόμενοι ότι ο Βλαδιμηρέσκου ήταν έτοιμος να συνταχθεί με τους Τούρκους τον δίκασαν και τον εκτέλεσαν.

Την αυλαία του ελληνικού δράματος στη Βλαχία έκλεισε η μάχη στο Δραγατσάνι. Η απειρία, όσον αφορά την πολεμική δράση, των ενταχθέντων στον Ιερό Λόχο που έπεσαν στο Δραγατσάνι, στις 19 Ιουνίου 1821, ήταν καθοριστική. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης συνελήφθη στην Αυστρία και παρέμεινε «κρατικός αιχμάλωτος» μέχρι δύο μήνες πριν τον θάνατό του. Πέθανε στις 31 Ιανουαρίου 1828, σε ένα ξενοδοχείο στη Βιέννη. Τουλάχιστον, πρόλαβε να μάθει τα καλά νέα της Ναυμαχίας του Ναβαρίνου.

Τέλη του 1814, παράλληλα με τη Φιλική Εταιρεία, ιδρύθηκε στη Βιέννη η «Φιλόμουσος Εταιρεία» ή «Εταιρεία των φίλων των Μουσών» κατά το πρότυπο της ομώνυμης αθηναϊκής εταιρείας, που είχε ιδρυθεί το 1813. Αόρατος ιδρυτής της Φιλόμουσου Εταιρείας ήταν ο Καποδίστριας, ενώ Επίτροπός της ήταν ο αρχιμανδρίτης Άνθιμος Γαζής. Επισήμως, σκοπός της Εταιρείας ήταν η συλλογή και διατήρηση ελληνικών αρχαιοτήτων. Μέλη της Εταιρείας ήταν πολλοί λόγιοι και έμποροι. Η δράση της Εταιρείας βρισκόταν υπό συνεχή παρακολούθηση από τις αυστριακές Αρχές και τον Ιούνιο του 1816 τα Γραφεία της Φιλομούσου Εταιρείας μεταφέρθηκαν για μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων στο Μόναχο, όπου είχε εκδηλωθεί πρόθεση υποστήριξης της Εταιρείας από μικρό φιλελληνικό κύκλο. Υπογραμμίζεται, ότι και οι δύο «Εταιρείες» στηρίχθηκαν κυρίως στους ομογενείς εμπόρους, που είχαν αναπτύξει εμπορική δραστηριότητα κυρίως στη Βιέννη, στην Ουγγαρία, στη Λειψία, στα Βαλκάνια, στο Κίεβο και σε παράκτιες πόλεις της Μαύρης Θάλασσας.

Η Θάλασσα και το 1821

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ
Αντιπροέδρου ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Η γεωγραφία της Ελλάδος συνέδεσε το πεπρωμένο της με την θάλασσα. Το μεγαλείο της κλασσικής ελληνικής αρχαιότητος προβάλλει όταν η Αθήνα και άλλες πόλεις μετατρέπονται από αγροτικές σε ναυτικές δυνάμεις. Οι δοξασμένες περίοδοι της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας συνδέονται με την αύξηση του θαλασσίου εμπορίου και την ενίσχυση του πολεμικού της ναυτικού, σε αντίθεση με την εσωστρέφεια που επέφεραν οι περίοδοι επικρατήσεως της φεουδαρχίας.

Με την θάλασσα και το εμπόριο η επικοινωνία νικά την απομόνωση, οι συγκρίσεις γεννούν την κριτική διάθεση και οι νέες ιδέες καλλιεργούν δυναμική ανατροπών. Ο πλούτος μίας ναυτικής χώρας διαχέεται σε ευρέα κοινωνικά στρώματα που διαμορφώνουν την αστική τάξη η οποία αξιώνει μερίδιο εξουσίας και θέτει τα θεμέλια της Δημοκρατίας. Μέσω της θάλασσας γκρεμίζεται το κοινωνικό σχήμα μίας διοικούσας ελίτ και των εξαρτημένων, ελεγχομένων μαζών «προλετάριων». Τα αυταρχικά και δογματικά καθεστώτα τα οποία δεν ανέχονται την διάχυση εξουσίας, την ανεξαρτησία και την αυτόνομη κοινωνική ευημερία και ιδιοκτησία, θέτουν ως βασικό μέλημά τους την εξαφάνιση της αστικής τάξεως.

Το έτος 1453 αποτελεί μαύρο ορόσημο για τον ελληνισμό. Σε αντίθεση με άλλους εσωτερικούς υπονομευτικούς πυλώνες του Βυζαντίου, ο Αυτοκράτωρ Κωνσταντίνος Παλαιολόγος είναι ο μόνος ασυμβίβαστος ο οποίος απονομιμοποιεί τον Σουλτάνο, ως κληρονόμο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, πολεμώντας και πεθαίνοντας με το σπαθί στο χέρι. Κατά τα 400 έτη δουλείας, οι εσωτερικές δυνάμεις του ελληνισμού διασφάλισαν στοιχειώδη αυτοδιοίκηση, η εκκλησία διέσωσε σε μεγάλο βαθμό την γλώσσα, ενώ το θρήσκευμα απετέλεσε ειδοποιό διαφορά για την μη αφομοίωση των Ελλήνων από το κατακτητή. Εν τούτοις οι υπόδουλοι Έλληνες απομακρύνθηκαν από την προγονική τους αρχαία Ελλάδα, λόγω αποκοπής της ή το πολύ επιλεκτικής αναφοράς σε αυτήν, από όσους απέμειναν να ασκούν εκπαιδευτικό έργο έως την εμφάνιση του νέο-ελληνικού διαφωτισμού. Οι επαναστάσεις που προηγήθηκαν είχαν συνήθως τοπικό χαρακτήρα. Το πρότυπο πολυεθνικών πολιτικών μορφωμάτων, μέρος των οποίων αποτελούσαν οι χριστιανικοί λαοί, επικρατούσε κατά κράτος έναντι του προτύπου ενός αυτόνομου και ανεξαρτήτου έθνους των Ελλήνων.

Η ιδέα και η σπίθα της εθνικής επαναστάσεως ήλθε από την θάλασσα, μέσω του αποδήμου ελληνισμού, των εμπόρων, των ναυτικών και ακαδημαϊκών του εξωτερικού. Η αμερικανική και η γαλλική επανάσταση επέστρεψαν το ελληνικό δάνειο της αρχαίας ελληνικής γραμματείας που έθρεψε την αναγέννηση, τον ανθρωπισμό, τον διαφωτισμό και την έννοια του έθνους – κράτους. Οι Έλληνες ανεκάλυψαν το παρελθόν τους, άφησαν την μοιρολατρεία, την εθελοδουλεία και ανέλαβαν τις τύχες τους. Δεν είναι τυχαία η ονοματοδοσία των πλοίων του εθνικού αγώνα, με αρχαία ελληνικά ονόματα σε ποσοστό άνω του 90%. Παρά την λήθη 400 ετών και σε πείσμα πολλών, η επαναστατική σπίθα μετέτρεψε το ενυπάρχον εθνικό DNA των υποδούλων Ελλήνων σε ζωντανή φλόγα έτοιμη να απλωθεί παντού και εν γνώσει ότι η επικινδυνότητα του επαναστατικού εγχειρήματος ξεπερνούσε τα όρια του παραλόγου.

Η ναυμαχία της Σούδας όπου ο Μιαούλης βύθισε την τουρκική κορβέτα και ανάγκασε σε οπισθοχώρηση τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο...

Ουδείς δύναται να παραγνωρίσει τον δοξασμένο και ματωμένο επταετή χερσαίο επαναστατικό αγώνα του 1821 και τους ήρωες οπλαρχηγούς του αλλά σε μεγάλο βαθμό ο κατά θάλασσα αγώνας υπήρξε βαρόμετρο της πορείας του εθνικού ξεσηκωμού. Για ένα έθνος δίχως κρατική υπόσταση και οικονομία, η χρηματοδότηση των πλουσίων νησιωτών καραβοκύρηδων εξασφάλισε τον Στόλο του 1821. Τα ελληνικά πλοία άναψαν και κράτησαν ζωντανή την επαναστατική φλόγα στα νησιά, κατεναυμάχησαν κατ' επανάληψη τον Τουρκικό και αργότερα τον Αιγυπτιακό Στόλο, κράτησαν τις θαλάσσιες γραμμές ανεφοδιασμού ανοικτές, συνέβαλαν στον αποκλεισμό και την κατάληψη τουρκικών οχυρών και απέτρεψαν μοιραίες για την έκβαση του αγώνα τουρκικές αποβάσεις σε χερσαία απελευθερωμένα τμήματα εδάφους. Η αξία του Στόλου φάνηκε όταν σε σύντομη στιγμή απουσίας του (αποτέλεσμα των εμφυλίων πολέμων), πραγματοποιήθηκε με ευχέρεια απόβαση χιλιάδων στρατευμάτων Αιγυπτίων υπό τον Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο (αρχές 1825), η οποία έθεσε σε θανάσιμο κίνδυνο την επανάσταση.

Οι στερήσεις και θυσίες τεράστιες αλλά το φρόνημα παρέμενε υψηλό. Υπήρξαν και οι στιγμές που η φλόγα άρχισε να τρεμοσβήνει. Σε μία ανοργάνωτη κοινωνία με πολλά κέντρα εξουσίας, ήταν θέμα χρόνου να υπάρξουν έριδες και διχόνοιες οι οποίες δυστυχώς κατέληξαν σε δύο εμφυλίους πολέμους, με τον εχθρό επί θύραις. Το νικηφόρο τέλος του επτάχρονου εθνικού ξεσηκωμού ήλθε και πάλι από την θάλασσα, όταν ο Τουρκοαιγυπτιακός στόλος υπέστη πανωλεθρία κατά την ναυμαχία του Ναβαρίνου (Ιούνιος 1827) από τις ενωμένες ναυτικές δυνάμεις Γαλλίας, Αγγλίας και Ρωσίας.

Οι Έλληνες της ελεύθερης μικρής επικράτειας δεν ησυχάζουν. Διαρκείς οι πόλεμοι, έως και τον περασμένο αιώνα, αλλά και επαναστάσεις του ελληνισμού εκτός επικράτειας. Οι σκληροτράχηλοι πρόγονοί μας με το όραμα της Μεγάλης Ιδέας, δεν φείδονται θυσιών προκειμένου να απελευθερώσουν τα αδέλφια τους. Το ναυτικό δαιμόνιο της φυλής διαπρέπει. Ο εμπορικός στόλος αναπτύσσεται και αποκτά διαστάσεις παγκοσμίου εμβέλειας. Σε όλους τους εθνικούς αγώνες ο πολεμικός Στόλος και το εμπορικό ναυτικό της Ελλάδος συντελούν καθοριστικά στην ευημερία και την εθνική ολοκλήρωση, τιμώντας την διαχρονική ιστορία τους..

Διακόσια χρόνια μετά η Τουρκία, παραμένει κύρια εθνική απειλή και εκδηλώνει έμπρακτα την πρόθεσή της να επεκταθεί σε βάρος της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδος και της Κύπρου. Η εκπεφρασμένη βούλησή της συνοδεύεται από ένα τεράστιο εξοπλιστικό πρόγραμμα. Η εθνική αποτροπή μας, εκ του αποτελέσματος, αποδεικνύεται αναποτελεσματική αφού η βασική πολιτική γραμμή των τελευταίων δεκαετιών είναι «ο εξευμενισμός του θηρίου» με σταδιακές υποχωρήσεις και με παράλληλη υποβάθμιση των ενόπλων δυνάμεων της χώρας. Η διαχείριση της καθημερινότητος και το σύνθημα «δεν διεκδικούμε τίποτε», δεν συγκινεί και δεν εμπνέει διότι απλά δεν αποτελούν εθνικό όραμα.

Όταν διακυβεύεται η ύπαρξη του έθνους, επιβάλλεται η εξάλειψη πάσης μορφής ιδεοληψιών δήθεν πασιφιστικής ή κοινωνικής φύσεως οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα την μείωση της εθνικής και ιδιαίτερα της στρατιωτικής εθνικής ισχύος. Η υψηλή αμυντική τεχνολογία θα πρέπει να καταστεί βασικός πυλώνας εθνικής αναπτύξεως με πολλαπλά οφέλη.

Πέραν της Τουρκίας, η σημερινή Ελλάς αντιμετωπίζει οξύτατο δημογραφικό πρόβλημα, έντονη μαζική παράνομη μετανάστευση μη αφομοιώσιμων πληθυσμών και σχετική πτώση του εθνικού φρονήματος λόγω παγκοσμιοποιημένων ιδεολογικών ρευμάτων τα οποία μειώνουν την συλλογική εθνική μνήμη. Τα σημερινά πρότυπα δεν ωθούν σε υπερβάσεις και θυσίες αλλά σε καταναλωτική ευδαιμονία. Η εκπαίδευση παρέχει γνώσεις αλλά δεν γαλουχεί ενσυνείδητους Έλληνες πολίτες. Με αυτά τα δεδομένα δυστυχώς αμαυρώνεται το όραμα και ματαιώνονται οι θυσίες των πρωταγωνιστών του 1821. Η ζώσα γενεά σκέπτεται με αλαζονεία τον δικό της ανώδυνο και ειρηνικό βίο ακόμη και αν η επιλογή αυτή υπονομεύει τον ελληνισμό της Κύπρου ή προδιαγράφει ζοφερό μέλλον για τα επερχόμενα τέκνα της.

Η μέθη με το αθάνατο κρασί του 1821 θα πρέπει να είναι συνεχής και όχι μόνο επετειακή. Η εθνική αυτοπεποίθηση γεννάται μέσα από όραμα, πρότυπα, αξίες, φιλοδοξίες και εθνικό σχέδιο. Στον πραγματικό Έλληνα δεν ταιριάζουν τα γνωρίσματα της μοιρολατρείας, της αδράνειας και του φοβικού συμβιβασμού. Όλες οι δυνάμεις εθνικής ισχύος οφείλουν να συμπράξουν.

Η γεωγραφία μας έταξε σε μία από τις σπουδαιότερες θαλάσσιες περιοχές του κόσμου και ο ελληνισμός, ως λαός της θάλασσας, διαθέτει όλες τις προϋποθέσεις εκμεταλλεύσεως αυτού του πλεονεκτήματος. Οι ήρωες του 1821 αλλά και οι πεσόντες σε όλα τα πεδία των μαχών του έθνους ενθαρρύνουν και οπλίζουν με θέληση κάθε Έλληνα που επιθυμεί για την χώρα του, την ανάκτηση του κύρους που της αξίζει. Χρειάζεται βούληση, αυτογνωσία, εχθρογνωσία και αυτόφωτη εθνική στρατηγική.

24 – Μαρτίου – 2021

Μήνυμα του Ρώσου Προέδρου Πούτιν για την επέτειο των 200 χρόνων

«Αξιότιμη κυρία Πρόεδρε, δεχθείτε τα πιο ένθερμα συγχαρητήρια με την ευκαιρία της Εθνικής Εορτής της Ελληνικής Δημοκρατίας – της Ημέρας της Ανεξαρτησίας. Στις σχέσεις με την Ελλάδα, οι οποίες βασίζονται στις μακροχρόνιες παραδόσεις της φιλίας, καθώς και της πολιτιστικής και πνευματικής εγγύτητας, εμείς αποδίδουμε πολύ μεγάλη σημασία. Ευελπιστούμε ότι η διεξαγωγή του Έτους Ιστορίας Ρωσία – Ελλάδα, τα εγκαίνια του οποίου συμπίπτουν με την επέτειο των 200 χρόνων από την έναρξη του εθνικού απελευθερωτικού αγώνα του ελληνικού λαού, θα συμβάλει στην εμπέδωση των αμοιβαίως επωφελών σχέσεων μεταξύ των χωρών μας. Σας εύχομαι καλή υγεία και κάθε επιτυχία, και σε όλους τους συμπολίτες σας – την ευημερία και την ευμάρεια.
Μετά τιμής, Βλαντίμιρ Πούτιν».

Μήνυμα Μακρόν για την επέτειο της 25ης Μαρτίου

"Είμαστε εδώ και θα είμαστε στο πλευρό σας - Η δική σας ελευθερία, είναι η δική μας"

«Αγαπητοί μου φίλοι την εβδομάδα αυτή τιμούμε την επέτειο των 200 ετών από την ελληνική επανάσταση, 200 χρόνια από τη γέννηση της σύγχρονης Ελλάδας, 200 χρόνια από την ιδέα για την Ευρώπη. Η χρονιά αυτή σηματοδοτεί επίσης 40 χρόνια από την ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και βλέπω στην ταύτιση των δύο ημερών έναν πολύ ισχυρό συμβολισμό. Δυστυχώς, δεν μπορώ να παρευρίσκομαι σήμερα μαζί σας διά ζώσης, εξαιτίας της πανδημίας του κορονοϊού.

Ήθελα, ωστόσο, να συμμετάσχω και εγώ σ' αυτή την τόσο σημαντική στιγμή για εσάς τους Έλληνες, για τις Ευρωπαίες και τους Ευρωπαίους, για τις Γαλλίδες και τους Γάλλους με τις λίγες αυτές λέξεις, που σας απευθύνω. Ο πόλεμος για την ελληνική ανεξαρτησία υπήρξε αιματηρός, φρικτός. Με την βιαιότητα του ξύπνησε τις συνειδήσεις των τότε Ευρωπαίων. Υπήρξε, επίσης, και πόλεμος ιδεών, που κερδήθηκε χάρη στο θέατρο, στη μουσική με την πένα των ποιητών, την γενναιοδωρία των ανωνύμων ευεργετών από τη μια άκρη της Ευρώπης έως την άλλη και ιδιαίτερα στην Γαλλία. Οι Έλληνες επαναστάτες μελέτησαν τους φιλοσόφους του Διαφωτισμού.

Κάποιοι από τους αυτούς είχαν πολεμήσει στους Ναπολεόντειους πολέμους, κάποιοι από αυτούς είχαν πολεμήσει κατά την Γαλλική Επανάσταση και τους Ναπολεόντειους πολέμους και έτσι το 1821 ένα διεθνές κίνημα διανόησης και ανθρωπισμού, ένα κίνημα εθελοντών ξεσηκώθηκε σε όλη την Ευρώπη για την απελευθέρωση της Ελλάδας.

Ήταν το κίνημα των αγωνιστών της Ελευθερίας, των Ελλήνων, που σκοτώνονταν σε συνθήκες φριχτής βαναυσότητας για την ανεξαρτησία, την ελευθερία, την δημιουργία της σύγχρονης Ελλάδος. Σημαιοφόροι αυτού του αγώνα, υπήρξαν ο Λόρδος Βύρωνας, ο Ντελακρουά ο Ουγκώ, ο Πούσκιν, ο Σατωβριάνδος. Και πέρα από αυτούς τους επιφανείς φιλέλληνες ο πόλεμος της Ελληνικής Επανάστασης έδωσε την πρώτη ώθηση μιας καθαρά λαϊκής διεθνούς αλληλεγγύης στην ιστορία, όπου καθένας μπορούσε να συνεισφέρει αγοράζοντας μια παρτιτούρα, παρακολουθώντας μια παράσταση, δίνοντας χρήματα, ζώντας ένα μέρος αυτού του αγώνα.

Η θέληση της Ελλάδος για ελευθερία υπήρξε και παραμένει σημείο αναφοράς, ένα καθοριστικό σημείο, ένα φως για την Ευρώπη.

Η ιδέα αυτή, που έχουμε σήμερα οι Ευρωπαίοι για εμάς τους ίδιους, για την ήπειρο μας, για τις προσδοκίες μας από την Ευρώπη για την κοινή μας αλληλεγγύη, η ιδέα αυτή πιστεύω ακράδαντα πως προέρχεται επίσης από τους αγώνες του 1821.

Ας εμπνευστούμε λοιπόν από τα ιδεώδη του 1821, από την ενέργεια του λαού, από την ώθηση του πνεύματος και της αλληλεγγύης, ας θυμηθούμε με αφορμή αυτή την επέτειο ότι η σχέση φιλίας με την Ελλάδα έχει περάσει από τα όπλα με την ναυμαχία του Ναυαρίνου και τη γαλλική στρατιωτική αποστολή στο Μοριά, αλλά κυρίως από τα γράμματα, την τέχνη, το πάθος του λαού για έναν δίκαιο σκοπό το αίσθημα ότι το να είσαι Ευρωπαίος σήμαινε να αγαπάς την ελευθερία, το να είσαι Ευρωπαίος σήμαινε να υπερασπίζεσαι έναν πολιτισμό και τις ιδέες του.

Σε μια ήπειρο που το πλήρωσε ακριβά, η Ελευθερία δεν κληρονομείται, αλλά κατακτάται. Ενάντια στην επιστροφή του εθνικισμού, ενάντια στις αυτοκρατορικές λογικές, παραμένει στο κέντρο των δεσμεύσεων και των αγώνων μας. **Αγαπάμε τη χώρα σας ακόμα και σήμερα με τον ίδιο ενθουσιασμό των πρώτων Φιλελλήνων. Την αγαπάμε και τις αξίες της τις φέρουμε πάντα όλοι μαζί.**

Τις φέρουμε σε στιγμές εντάσεων και αγωνίας και θα συνεχίσουμε να τις εκπροσωπούμε. **Και θα ήθελα να σας πω με πολυ δύναμη πεποίθηση και φιλία ότι δε σκέφτομαι μόνο την ιστορία αλλά το παρόν και το μέλλον μας. Είμαστε εδώ και θα είμαστε στο πλευρό σας, όταν ιστορία γίνεται άδικη μαζί σας, όταν η αλληλεγγύη μερικές φορές μπορεί να απουσιάζει, ή όταν υπάρχει απειλή. Γιατί η δική σας ελευθερία είναι και δική μας».**

«Αφ' όλας τας οποίας εκερδίσαμεν νίκας έως της σήμερον κατά των εχθρών, η ενδοξοτέρα, η αθάνατος και η σωτήριος δια το έθνος μας είναι το να καταπαύσωμεν αυτήν την κατηραμένην και ολέθριον διχόνοιαν»

Από τα «Απομνημονεύματα πολεμικά» του Χριστόφορου Περραιβού, συντρόφου του Ρήγα Φεραίου και μυημένου στη Φιλική Εταιρεία από το 1817.

Μήνυμα Μπάιντεν για την επέτειο της Επανάστασης 1821

«Αγαπητή κυρία Πρόεδρε,

Με χαρά απευθύνω στον ελληνικό λαό τα συγχαρητήριά μου για την ιστορική επέτειο των διακοσίων χρόνων από τον αγώνα του για ανεξαρτησία.

Οι Έλληνες αγωνιστές του 1821 εμπνέονταν από τα ιδανικά και τη δράση της Αμερικανικής Επανάστασης, ακριβώς όπως οι Αμερικανοί επαναστάτες και οι Πατέρες του Έθνους μας είχαν εμπνευστεί από το παράδειγμα της αθηναϊκής δημοκρατίας. Και για περισσότερα από 200 χρόνια, οι Έλληνες και οι Αμερικανοί συμπορεύτηκαν, σεβόμενοι και υπερασπιζόμενοι τις αρχές της δημοκρατίας που έδωσαν πνοή στις επαναστάσεις μας. Συμμετέχω από κοινού με τον ελληνικό λαό και τα εκατομμύρια υπερήφανων Ελληνοαμερικανών στον εορτασμό αυτής την χαρμόσυνης επετείου.

Η Ελλάδα είναι ένας νατοϊκός σύμμαχος καίριας σημασίας και στενός φίλος των ΗΠΑ, παρέχοντας σταθερότητα και συμβάλλοντας ενεργά στην ειρήνη και την ευημερία στις περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου, της Μαύρης Θάλασσας και των Δυτικών Βαλκανίων. Στη διάρκεια της καριέρας μου, είχα το προνόμιο να συνεργαστώ στενά με πολλούς Έλληνες πρωθυπουργούς και να συνομιλήσω διά μακρών με τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο. Ως Πρόεδρος, προσβλέπω στη συνέχιση της ένδοξης παράδοσης περαιτέρω ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών και εκ νέου επιβεβαίωσης της κοινής μας δέσμευσης στην Διατλαντική Συμμαχία και στο σύνολο των κοινών αξιών που μας ενώνουν.

Ειλικρινώς δικός σας,

Τζόζεφ Ρ. Μπάιντεν Τζούνιορ»

Χαρακτηριστικοί στίχοι από τα ποιήματα του Ανρέα Κάλβου

Η ΛΥΡΑ.

ΩΔΑΙ

Α. ΚΑΛΒΟΥ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΤΟΥ

ΖΑΚΥΝΘΙΟΥ.

ΕΝ ΓΕΝΕΒΗ.

Ἐκ τῆς τυπογραφίας Guil.ᵐ FICK.

ΔΩΚΔ.

Για την Πατρίδα: « Γη των θεών φροντίδα, Ελλάς ηρώων μητέρα, φίλη, γλυκεία πατρίδα μου, νύχτα δουλείας σ' εσκέπασε, νύκτα αιώνων» («Ο Ωκεανός», στ. α΄)

Κατά τον παιάνα «Ίτε παίδες Ελλήνων»: «Τρέξατε αδέλφια τρέξατε. Ψυχαί θερμαί, γενναίαι. Εις τον βωμόν τριγύρω της πατρίδος αστράπτοντα τρέξατε πάντες. Ας παύσωσ' η διχόνοιαι που ρίχνουσι τα έθνη τυφλά υπό τα σκληρότατα ονύχια των αγρύπνων δολίων τυράννων». («Βωμός της Πατρίδος», στ. α΄- β΄).

Για τη δόξα: «Νοείς; – Τρέξατε, δεύτε οι των Ελλήνων παίδες, ήλθ' ο καιρός της δόξης, τους ευκλεείς προγόνους μας ας μιμηθώμεν…Τί τρέμεις; Την φοράδα κτύπα, κέντυσον Οθωμανέ, θηρία μάχην πνέοντα, δόξαν, σε κατατρέχουν» (Εις δόξαν, στ. κβ΄ – κδ΄)

Εις τον Ιερόν Λόχον: «Ω γνήσια της Ελλάδος τέκνα, ψυχαί που επέσατε εις τον αγώνα ανδρείως, τάγμα εκλεκτών ηρώων, καύχημα νέον» (στ. γ΄). **Για την Ζάκυνθο**: «Χαίρε Αυσονία, χαίρε και συ Αλβιών, χαιρέτωσαν τα ένδοξα Παρίσια, ωραία και μόνη η Ζάκυνθος με κυριεύει» (Ο Φιλόπατρις στ. ιβ').

Εις Χίον: «Ω λαιμοί των αθώων παιδιών μας, ω πλευρά σεβάσμια των μητέρων, γερόντων κόμαι εις τ' αίμα αθλίως βρεγμέναι! Εκδίκησιν ζητείτε; Η φωνή σας ηκούσθη. Ποτέ εις την γην οι αθάνατοι τους ληστάς δεν αφίνουν ατιμωρήτους» (στ. ιζ΄- ιη΄).

Εις Ψαρά: «Επί το μέγα ερείπιον η ελευθερία ολόρθη προσφέρει δύο στεφάνους, έν' από γήινα φύλλα, κ' άλλον απ' άστρα» (στ. κδ΄).

Εις Σούλι: Βράχοι υψηλοί, διαβόητοι, βουνά του τετραχώρου. Από σας καταβαίνουσι πολλοί και δυνατοί αδάμαστοι άνδρες» (στ. δ΄).

Εις Σάμον: «Νήσος λαμπρά ευδαιμόνει. Ότε η δουλεία σε αμαύρονε, σ' είδον. Άμποτε νάλθω να φιλήσω το ελεύθερον Ιερόν σου χώμα». (στ. κγ΄).

Για τις ξένες δυνάμεις: «Δια να θεμελιώσητε την τυραννίαν τιμάτε τον Σταυρόν εις τας πόλεις σας, και αυτόν επολεμήσατε εις την Ελλάδα. Και τώρα εις προστασίαν μας τα χέρια σας απλόνετε! Τραβήξετέ τα οπίσω, βλέπει ο Θεός και αστράπτει δια τους πανούργους». («Αι ευχαί», στ. ιβ΄ και ιγ΄).

“Χάρη στη Ρωσία η Ελλάδα επέκτεινε τα σύνορά της”

Αποσπάσματα άρθρου του Ρώσου πρέσβεως στην Ελλάδα Αντρέι Μάσλοφ για την Ελληνική Επανάσταση

«Η Ρωσική Αυτοκρατορία ως μία από τις Μεγάλες Δυνάμεις έπαιξε καθαριστικό ρόλο στην Ελληνική Επανάσταση σ’ όλα τα στάδιά της, από την προετοιμασία έως την αναγνώριση της Ελλάδας από την Οθωμανική Πύλη ως ανεξάρτητου κράτους»

«Το 1770 κατά το ρωσοτουρκικό πόλεμο του 1768-1774 η Αυτοκράτειρα Αικατερίνη η Μεγάλη έστειλε στο Αιγαίο την Πρώτη Αρχιπελαγική αποστολή του Ρωσικού στόλου υπό την διοίκηση του κόμη Αλεξέι Ορλώφ. Όπως έγραψε, ο στόχος ήταν να απελευθερωθούν όλοι οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι από τον τουρκικό ζυγό. Ως αποτέλεσμα της Συνθήκης του Κιουτσούκ-Καϊναρτζή του 1774 η Ρωσία αναγνωρίστηκε ως προστάτιδα δύναμη για τους ομόθρησκους λαούς της περιοχής. Τα ελληνικά πλοία απέκτησαν το δικαίωμα να πλέουν υπό τη ρωσική σημαία, δημιουργήθηκε ο Ελληνικός στόλος, ο οποίος πενήντα χρόνια αργότερα συνέβαλε καθοριστικά στην Επανάσταση».

“Πολλοί Έλληνες απέκτησαν τη ρωσική υπηκοότητα και «απολάμβαναν σημαντικά προνόμια”

Προσωρινό ή και μόνιμο καταφύγιο στον ρωσικό Νότο βρήκαν ο Λάμπρος Κατσώνης, ο Ιωάννης Βαρβάκης, η Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, η οποία έγινε και Ναύαρχος του ρωσικού στόλου.

«Πολλοί Έλληνες υπηρετούσαν στη ρωσική διπλωματική υπηρεσία και στον στρατό. Σχηματίστηκαν το Ελληνικό Σύνταγμα Πεζικού της Κριμαίας και το Ελληνικό Σύνταγμα Πεζικού της Οδησσού».“Ο Ιωάννης Καποδίστριας εντάσσεται στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ρωσίας το 1809 και στον διορισμό του ως Υπουργό Εξωτερικών επτά χρόνια μετά, «γεγονός που αναμφίβολα μαρτυρεί τα εξαιρετικά προσόντα του, αλλά και τους ιδιαίτερους δεσμούς της Ρωσίας με τον Ελληνισμό».

«Ο Καποδίστριας έγινε ο “αγαπημένος Γραμματέας, έμπιστος σύμβουλος και… φίλος του Αυτοκράτορα”. Ως αληθινός πατριώτης της Ελλάδας και της Ρωσίας, την οποία αποκαλούσε “θετή” πατρίδα του, ήταν πεπεισμένος ότι η απελευθέρωση των Ελλήνων μπορεί να γίνει μόνο με τη ρωσική στήριξη. Και δικαιώθηκε»

«Στην Οδησσό, όπου αναπτύχθηκε δραστήρια ελληνική κοινότητα, το 1814 ιδρύθηκε η Φιλική Εταιρεία. Η ανάδειξη του Αλεξάνδρου Υψηλάντη, ηρωικού στρατηγού του Ρωσικού στρατού και υπασπιστή του Τσάρου, ως επικεφαλής της μυστικής οργάνωσης το 1820 ανέβασε κατακόρυφα το κύρος της».

«Η έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης προκάλεσε τεράστιο κύμα αλληλεγγύης σε όλα τα στρώματα της ρωσικής κοινωνίας. Οι ποιητές μας αφιέρωναν ποιήματα στους “απογόνους των ένδοξων Θεμιστοκλή και Περικλή”. Πραγματοποιούνταν έρανοι, συγκροτήθηκαν επιτροπές για την εξαγορά Ελλήνων αιχμαλώτων. Πολλοί Ρώσοι πήγαν στην Ελλάδα να πολεμήσουν πλάι-πλάι με τους Ορθόδοξους αδελφούς τους, αγόραζαν όπλα και πυρομαχικά, συγκροτούσαν εθελοντικά συντάγματα. Ένα λαμπρό παράδειγμα είναι ο Νικολάι Ράικο, ο οποίος έγινε φρούραρχος του Παλαμηδίου στο Ναύπλιο και μετά της Πάτρας»

Το καλοκαίρι του 1821, η Ρωσία διέκοψε τις διπλωματικές σχέσεις με την Πύλη, ως ένδειξη διαμαρτυρίας για τους διωγμούς κατά των Χριστιανών στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

«Η ρωσική διπλωματία με κάθε τρόπο επεδίωκε οι Οθωμανοί να τηρήσουν τις συμφωνίες, που έδωσαν δικαιώματα στους Ορθόδοξους κατοίκους της. Το 1826 στην Αγία Πετρούπολη υπογράφτηκε το ρώσο-αγγλικό πρωτόκολλο υπέρ της αυτονομίας της Ελλάδας. Όταν ο απαράμιλλος αγώνας των Ελλήνων κατά του τουρκικού ζυγού κινδύνευε με αποτυχία, χάρη στην επιμονή της Ρωσίας, το 1827 στη Συνθήκη του Λονδίνου για το Ελληνικό ζήτημα συμπεριλήφθηκε ένα απόρρητο άρθρο για «χρήση των εξαιρετικών μέσων», αν η Πύλη απορρίψει την ειρηνική διευθέτηση με τη μεσολάβηση των Δυνάμεων».

Το παραπάνω, οδήγησε στη συγκρότηση ενός ενιαίου στόλου της Ρωσίας, της Αγγλίας και της Γαλλίας, που στις 20 Οκτωβρίου 1827 καταναυμάχησε τον τουρκοαιγυπτιακό στη Ναυμαχία του Ναβαρίνου. Η ρωσική μοίρα αποτελείτο από οκτώ πλοία με 4.000 ναύτες:

«Όπως μαρτυρούν τα ημερολόγιά τους, διακατέχονταν από τα ένθερμα φιλελληνικά συναισθήματα. Η ρωσική πρωτεύουσα Πετρούπολη πανηγύριζε τη νίκη με κωδωνοκρουσία».

Ωστόσο, «η Πύλη δεν έσπευσε να συμμορφωθεί με τις ειρηνευτικές πρωτοβουλίες των Δυνάμεων. Τον Απρίλιο του 1828 η Ρωσία κήρυξε τον πόλεμο στους Οθωμανούς. Ένας από τους βασικούς στόχους της ήταν η δημιουργία ενός βιώσιμου ελληνικού κράτους. Πριν ολοκληρωθούν οι μάχες ο ειδικός απεσταλμένος του Αυτοκράτορα Νικολάου Α’ Μαρκ Βούλγαρης ήρθε στον Πόρο και το Σεπτέμβριο του 1828 επέδωσε τα διαπιστευτήρια στον Ιωάννη Καποδίστρια, γεγονός που σηματοδότησε την έναρξη των διπλωματικών σχέσεων Ρωσίας – Ελλάδας. Με αυτό το πρωτόγνωρο βήμα η Ρωσία ήταν η πρώτη χώρα που αναγνώρισε το ανεξάρτητο Ελληνικό Κράτος».

«Οι περίτρανες νίκες του Ρωσικού στρατού, που έφτασε μέχρι την Αδριανούπολη, εξανάγκασαν τους Οθωμανούς να υπογράψουν το 1829 τη ρωσοτουρκική Συνθήκη της Αδριανούπολης. Σύμφωνα με το άρθρο 10 της η Πύλη συμφώνησε να παραχωρήσει αυτονομία στην Ελλάδα σε συμμόρφωση με τη Συνθήκη του Λονδίνου για το Ελληνικό ζήτημα. Αυτό το γεγονός επισφράγισε την επιτυχία της Ελληνικής Επανάστασης. Χάρη στην ακλόνητη γραμμή της Ρωσίας η ανεξάρτητη Ελλάδα, λαμβάνοντας σημαντική επέκταση των συνόρων της, δεν περιορίστηκε στην Πελοπόννησο, όπως επιθυμούσαν μερικοί»

«Για να τιμήσουμε δεόντως την μεγάλη επέτειο των 200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης αποφασίσαμε από κοινού με τους Έλληνες φίλους να ανακηρυχθεί η φετινή χρονιά το Κοινό Έτος Ιστορίας Ρωσίας–Ελλάδας, που θα διεξαχθεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Ρωσίας, Βλαντίμιρ Πούτιν, και του Πρωθυπουργού της Ελλάδας, Κυριάκου Μητσοτάκη. Τα ιστορικά γεγονότα αποτελούν πολύτιμη κληρονομιά για αμοιβαία επωφελή συνεργασία των χωρών μας σήμερα και στο μέλλον».

Το 1821 αποδεικνύει την διαχρονική συνέχεια του Ελληνισμού

Του κ. Κωνσταντίνου Χολέβα
Πολιτικού Επιστήμονος-Συγγραφέως

Με την Ελληνική Επανάσταση του 1821 ένα αρχαίο έθνος δημιούργησε κράτος. Το Έθνος προϋπήρχε επί αιώνες και διατηρήθηκε παρά την υποδούλωση. Η Εθνεγερσία υπήρξε η απόδειξη της διαχρονικής συνέχειας του Ελληνισμού. Η Αρχαία Ελλάδα και το Βυζάντιο (Ρωμανία) εμπνέουν και καθοδηγούν τους αγωνιστές, μορφωμένους ή ολιγογράμματους, λαϊκούς και κληρικούς.

«Για τον Χριστό και τον Λεωνίδα» αγωνιζόμαστε, γράφει η προκήρυξη του Σαλώνων Ησαΐα και του Αθανασίου Διάκου, η οποία δημοσιεύθηκε σε εφημερίδα της Τεργέστης. Τους Τριακόσιους του Λεωνίδα καλεί και ο Διονύσιος Σολωμός να σηκωθούν και να δουν τα παιδιά τους πώς αγωνίζονται. Στον Μαραθώνα και στις Θερμοπύλες αναφέρεται η Προκήρυξη του Αλεξάνδρου Υψηλάντη της 24.2.1821. Εκ του Σπαρτιατικού Στρατοπέδου υπογράφει τα κείμενά του ο Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης υποδηλώνοντας ότι οι Μανιάτες είναι απόγονοι των Αρχαίων Σπαρτιατών. «Γι' αυτά πολεμήσαμε» λέει στους στρατιώτες του ο Ιωάννης Μακρυγιάννης, όταν εκείνοι ήθελαν να πουλήσουν αρχαία αγάλματα σε ξένους. Η Σφραγίδα της Α΄ Εθνοσυνελεύσεως της Επιδαύρου απεικονίζει την Αθηνά. Η Αρχαία Ελλάδα εμπνέει τον Αγώνα.

Αλλά και ο Ορθόδοξος Χριστιανικός πολιτισμός των Βυζαντινών έχει αφήσει ανεξίτηλη τη σφραγίδα του στο αγωνιστικό φρόνημα των επαναστατών. Τον Άγιο Κωνσταντίνο και την Αγία Ελένη μαζί με τη φράση «Εν τούτω Νίκα» βάζει στη σημαία του ο Αλ. Υψηλάντης. Συνεχιστής του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ο οποίος δεν συνθηκολόγησε, αισθάνεται ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και το τονίζει στον έκπληκτο Βρετανό Πλοίαρχο Χάμιλτον. Τους νόμους των «αειμνήστων ημών Χριστιανών Αυτοκρατόρων», δηλαδή των Βυζαντινών, ζητούν ως δίκαιο εφαρμοστέο στα δικαστήρια οι πληρεξούσιοι (παραστάτες) της Α΄ Εθνικής Συνελεύσεως. Η Κωνσταντινούπολη και η ανάμνηση του βυζαντινού μεγαλείου βρίσκονται στο επίκεντρο της Μεγάλης Ιδέας.

Το Έθνος δεν έπαυσε να υπάρχει. Το Έθνος διαφύλαξε πίστη, γλώσσα, ταυτότητα και ιστορική συνείδηση και επιβίωσε. Μοιάζει με θαύμα. Άλλοι λαοί θα είχαν χαθεί μετά από τόσα δεινά. Αν είχε βασιλεύσει ο Τούρκος στη Δυτική Ευρώπη Χριστιανούς δεν θα έβρισκες μετά από δέκα χρόνια, γράφει ο μαρτυρικός Πατριάρχης Κύριλλος Λούκαρις το 1616. Και συνεχίζει: Ενώ εδώ στην Ελλάδα, μετά από διακόσια χρόνια που βασανιζόμαστε, λάμπει ακόμη η πίστη του Χριστού.

Μας έλεγαν τρελούς, διηγείται ο Γέρος του Μωριά, για την απόφαση που πήραν να λευτερωθούν. Όμως είχαν χρέος απέναντι στις προηγούμενες και στις επόμενες γενιές. Τούς βάραινε η κληρονομιά της Αρχαίας Ελλάδος και του Χριστιανικού Βυζαντίου. Ο Αυτοκράτορας της Νικαίας Άγιος Ιωάννης Βατάτζης είχε ήδη αφήσει βαριά παρακαταθήκη από το 1237, γράφοντας προς τον Πάπα: «Δεν θα πάψουμε ποτέ να μαχόμαστε εναντίον εκείνων που έχουν κατακτήσει την Κωνσταντινούπολη». Έτσι επιβιώσαμε. Με όραμα και με επιμονή.

Ο Γάλλος συνθέτης Έκτωρ Μπερλιόζ κατάλαβε τα ιδανικά των αγωνιστών πολύ καλύτερα από ορισμένους σύγχρονους αμφισβητίες. Στη σύνθεσή του «Ηρωική σκηνή για την Ελληνική Επανάσταση» παρουσιάζει έναν ήρωα του 1821 να επικαλείται τον Σπαρτιάτη Λεωνίδα και έναν Ορθόδοξο ιερέα να ζητεί τη βοήθεια του Αγίου Κωνσταντίνου.

Γι' αυτά πολεμήσανε. Διότι πίστευαν ότι συνεχίζουν τους αγώνες των Σαλαμινομάχων, του Μεγάλου Αλεξάνδρου, του Νικηφόρου Φωκά, του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Έτσι ελευθερωθήκαμε: «Για τον Χριστό και τον Λεωνίδα». Το 1821 επιβεβαιώνει την αδιάσπαστη συνέχεια του Ελληνισμού.

Πηγή: ΠΑΡΑΠΟΛΙΤΙΚΑ, 20.3.2021

Το νόημα της Ελευθερίας στην Νεώτερη και Σύγχρονη Ελλάδα και η Γαλλική Ιδεολογική, Ηθική και πολιτική συνδρομή

Του Δρος Ι. Θ. Μάζη
Καθηγητού Γεωπολιτικής ΕΚΠΑ

Αρχή ήμισυ παντός, λέγει ο Αθήναιος εις τον Κλεινία, όπως διαβάζομε εις το Έκτο Βιβλίο των Νόμων του Πλάτωνος (στίχος 753e). Το αρχικό, άμα δε και καίριο, ερώτημα, το οποίον ανακύπτει εν προκειμένω, είναι: Υφίσταται, άραγε, η Ελλάς, ο Ελληνισμός – άρα και ο Νεώτερος και Σύγχρονος Ελληνισμός – ως ιστορική και πνευματική οντότητα (πέραν της, με τη στενή έννοια, κρατικής υποστάσεώς των, η οποία άλλωστε βαίνει διαρκώς συρρικνουμένη);

Υφίσταται λοιπόν η Ελληνικότητα ως ταυτότητα, ως εθνικός χαρακτήρας και υφίσταται, συνεπώς, κάποια χαρακτηρολογία του Έλληνα – εντός και εις τις εκφάνσεις των οποίων – κατέχει θέση, ενδεχομένως, η έννοια της Ελευθερίας;

Α. Το ζήτημα του Εθνικού χαρακτήρα και η δυτική Διανόηση των 18ου και 19ου αιώνων

Το ζήτημα του εθνικού χαρακτήρα ενός λαού απασχόλησε θεωρητικούς στοχαστές, ιστορικούς, φυσιοδίφες, ακόμη και καλλιτέχνες. Συνδέθηκε με την ιδιοσυγκρασία κάθε λαού, με τα θεωρούμενα ως τυπικά γνωρίσματά του, τα οποία χαρακτηρίζουν, κατά το μάλλον ή ήττον διαχρονικά, τις πνευματικές και ψυχικές ιδιότητές του, τις στάσεις ζωής του, τις κλίσεις και τα πρότυπα συμπεριφοράς του και συνάμα τον διακρίνουν από άλλους λαούς. Το ζήτημα αυτό συνάπτεται με το διττό ερώτημα εάν και κατά πόσον οι εθνικοί χαρακτήρες εξαρτώνται από φυσικά ή ηθικά αίτια. Στο ανωτέρω ερώτημα απεπειράθησαν να απαντήσουν πολλοί διαπρεπείς εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Πνεύματος, από τον σπουδαίο Σκώτο φιλόσοφο David Hume και τους κορυφαίους στοχαστές του Γαλλικού Διαφωτισμού, κατ' εξοχήν τον Βαρώνο Μοντεσκιέ (Montesquieu, Esprit des lois, 1748) και τον Βολταίρο (Voltaire, Essai sur l'histoire générale et sur les moeurs et l'esprit des nations, sur les principaux faits de l'histoire depuis Charlemagne jusqu'à Louis XIII, 1756), μέχρι τον ρηξικέλευθο Γάλλο ιστορικό Hippolyte Taine (Essais de critique et d'histoire, 1858 και, μεταγενεστέρως, 1904).

Ο Hume διέκρινε τα φυσικά αίτια του εθνικού χαρακτήρα ενός λαού, δηλαδή τις κλιματολογικές και περιβαλλοντολογικές συνθήκες, από τα ηθικά αίτια αυτού, τουτ' έστιν τα ήθη και έθιμα, την παιδεία, την οικονομία και τον τρόπο διακυβερνήσεως, δηλονότι τους ιστορικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτικούς και εν ευρεία εννοία πολιτισμικούς όρους, οι οποίοι διαπλάθουν την ταυτότητα ενός λαού εντός και επί ενός συγκεκριμένου γεωγραφικού χώρου. Υπεστήριξε δε, εις το ιστορικό δοκίμιό του με τίτλο «Εθνικοί Χαρακτήρες», ότι ο εθνικός χαρακτήρας ενός λαού καθορίζεται από κοινωνικά και ιστορικά αίτια και όχι από φυσικά, αντικρούοντας, μ' αυτόν τον τρόπο (παρότι δεν αναφέρθηκε ρητώς σε αυτήν), την θεωρία του Ιπποκράτους και της Σχολής του, συμφώνως προς την οποία το φυσικό περιβάλλον διαμορφώνει τον χαρακτήρα των ανθρώπων και, κατ' ακολουθίαν, των λαών.

Σημειωτέον ότι η συγκεκριμένη Ιπποκράτεια αντίληψη είχε επικρατήσει στην Δυτική Ευρώπη, με επιφανεστέρους απολογητές κατά την νεωτέρα εποχή, τον Βαρώνο Montesquieu (Charles Louis de Secondat, baron de la Brède et de Montesquieu 1689-1755) και τον Pierre Jean Georges Cabanis (1757 – 1808). Την ιδίαν αντίληψιν ασπάζονταν, μέχρις ενός σημείου, και ο Αδαμάντιος Κοραής εις τα "Προλεγόμενα" της ιδικής του εκδόσεως του έργου του Ιπποκράτους «Περί Αέρων, Υδάτων και Τόπων», καίτοι τελικώς έκλινε υπέρ της απόψεως ότι αμφότερα, τα φυσικά (ήτοι γεωγραφικά) και τα ηθικά (ήτοι ιστορικο-κοινωνικά) αίτια επηρεάζουν τον χαρακτήρα των ανθρώπων και των λαών.

Πέραν των κορυφαίων του Γαλλικού Διαφωτισμού, το ζήτημα του "εθνικού χαρακτήρος" ετέθη μετ' επιτάσεως ιδιαιτέρως κατά τον 19ον αιώνα, οπότε, υπό την επήρεια της Γαλλικής Επαναστάσεως και της Ναπολεοντείου Εποχής, τα εθνικά κράτη ανεφάνησαν ως οι μείζονες δρώντες της Ιστορίας, αντί των μεμονωμένων προσωπικοτήτων, όπως εθεωρείτο μέχρι τότε.

Οπωσδήποτε, σε τούτο συνετέλεσε το έργο του επιφανούς Γάλλου ιστορικού Amédée Thierry (1797–1873), «Histoire des Gaulois depuis les temps les plus reculés jusqu' à l' entière soumission de la Gaule à la domination romaine», Paris, 1828, ο οποίος αντελήφθη την Ιστορία ως μίαν βιογραφία, όχι επιλελεγμένων προσωπικοτήτων αλλά των Λαών, οι οποίοι, από κοινού, συνθέτουν την μεγάλη οικογένεια της ανθρωπότητας.

Συνεπεία τούτου, έγινε αντιληπτή και η ύπαρξη των διακριτών χαρακτήρων κάθε λαού ως αναγομένων όχι μόνον εις την γεωγραφία δηλαδή το φυσικό περιβάλλον, αλλ' ως απότοκα επενεργείας ποικίλων ιστορικών, κοινωνικών, πολιτικών και πνευματικών διεργασιών και παραμέτρων. Ανάλογες δε προς εκείνες των Γάλλων στοχαστών είναι και οι αντιλήψεις διαπρεπών Ελλήνων ιστορικών και λογίων του 19ου αιώνος, όπως ο Κ. Παπαρρηγόπουλος, ο Π. Βράϊλας-Αρμένης και ο Μ. Ρενιέρης.

Κατά τον αείμνηστο Ευάγγελο Παπανούτσο, το ερώτημα «Είναι φυσικά ή ηθικά τα αίτια που διαμορφώνουν τους εθνικούς χαρακτήρες;» οφείλει να απαντηθεί συνεκτιμωμένων τόσον του παράγοντος «φύσις» όσον και του παράγοντος «έθος», κατά το σχήμα της πολλαπλής αιτιότητος. Ενώ, κατά το σχήμα της αμφιδρόμου αιτιότητος οφείλει να αναγνωρισθεί ότι το μεν «έθος» καθορίζεται από την «φύση», η δε «φύσις» ενεργεί διά του «έθους».

Βάσει της ανωτέρω παραδοχής δύναται ασφαλώς να θεωρηθεί ότι υφίσταται αφενός ο Έλληνας Άνθρωπος ως "είδος ανθρώπου" αλλά και η διακριτή υπόσταση της χαρακτηρολογίας του Έλληνα Ανθρώπου. Επίσης, να θεωρηθεί, σαφώς, η Ελλάδα ταυτοχρόνως ως "ιδέα" και ως "ιστορική πραγματικότητα". Ας μην ακολουθήσουμε την "πεπατημένη" και παρασυρθούμε σε απόπειρα προσδιορισμού του εθνικού χαρακτήρος των νεωτέρων και συγχρόνων Ελλήνων διά της απαριθμήσεως των αρετών και ελαττωμάτων τους, συγκρίνοντάς τα προς εκείνα των Αρχαίων Ελλήνων, όπως – καθ' έξιν και κατά κόρον – έπρατταν (Δυτικο-)Ευρωπαίοι λόγιοι και διανοούμενοι, όπως,

φερ' ειπείν, ο David Hume (1711 – 1776), ο A. von Humboldt (1769-1859) ή ο Claude Adrien Helvétius (1715-1771), «De l'esprit», 1758, όστις διηρωτάτο, «εάν η φυσική (=γεωγραφική) κατάστασις των Ελλήνων είναι πάντοτε η ιδία, τότε διά τί οι τωρινοί Έλληνες διαφέρουν των προγόνων των;»).

Αντ' αυτού, ας έχομε ως πυξίδα μας την γεωκλιματολογική θεωρία του μεγάλου H. Taine, όπως αυτός την κατέθεσε στο περίφημο «Δοκίμιον περί Κριτικής και Ιστορίας» και ας θεωρήσομε, συνεπώς, την Ελλάδα ως χώρα δύο τόπων, ενός φυσικού και ενός πνευματικού. Οπότε ασφαλώς θα προσεγγίσομε τον Έλληνα ως είδος ανθρώπου και τον Ελληνισμό ως οντότητα, που διαμορφώθηκαν εντός του δεδομένου γεωγραφικού χώρου.

Θα διαπιστώσουμε έτσι την συμπαρουσία των αντιθέτων, των αρετών και των ελαττωμάτων, του κλασσικού (νοουμένου ως ορθολογικού) και του ρωμαντικού.

Θα δούμε τον Έλληνα του μέτρου και του λόγου, ως κατ' εξοχήν κοινωνικό και πολιτικό ον – πρότυπο του Δυτικού/Ευρωπαϊκού Πολιτισμού επί αιώνες αλλά και τον Έλληνα της χαρακτηριστικής αδυναμίας να αρθεί υπεράνω του υπερτροφικού του «εγώ» και να πολιτευθεί με μέτρο και σωφροσύνη.

Θα συναντήσομε την ανδρεία και τον ηρωισμό των Ελλήνων, τις εγγενείς δυνάμεις του Έλληνα – οι οποίες του επέτρεψαν να επιβιώσει ως δρων συλλογικό ιστορικοκοινωνικό υποκείμενο αλλά και να αποτρέψει την συγχώνευση της Ευρώπης και της Ασίας και την συνεπακόλουθη αφομοίωση της πρώτης από την δεύτερη. Αλλά και θα παρατηρήσομε την παροιμιώδη, ψυχολογικής υφής, αδυναμία του Έλληνα διά πάσαν εργασίαν απρόσωπον, αφανή, μακράς υπομονής και μακράς πνοής.

Θα αντιληφθούμε την ιδιοτυπία της ψυχοσυνθέσεως του νεώτερου και σύγχρονου Έλληνα, η οποία δεν είναι δυνατόν να γίνει αντιληπτή από τους άλλους. Αλλά και στοιχεία εθνικού αυτοπροσδιορισμού, όπως η Ορθοδοξία και η Παράδοση, που κράτησαν διακριτά επί αιώνες τα σύνορα μεταξύ της Ευρώπης και του Ισλαμικού Κόσμου – προστατεύοντας την Ευρώπη από τον εξισλαμισμό, σε ιστορικές εποχές όταν η Ευρώπη διέθετε ιστορική αυτοσυνειδησία, επίγνωση της ταυτότητάς της και δεν εφαίνετο έτοιμη και πρόθυμη να παραδοθεί εις τους υποψηφίους ανατροπείς των αξιών της, όπως συμβαίνει δυστυχώς επί των ημερών μας.

Θα συναντήσομε τις ποικίλες πτυχές της ελληνικής ταυτότητος και κληρονομιάς, μέσα από τις οποίες προβάλλεται κάθε φορά και μία διαφορετική Ελλάς, η οποία, εν τούτοις, παραμένει το παράδειγμα, η βασιλεύουσα πνευματική αρχή – από τον Θωμά τον Ακυϊνάτη (1225-1274) ως τους τραγουδιστές της Πλειάδος και ως τον Παρνασιστή γάλλο ποιητή Charles Marie René Leconte de Lisle (1818 – 1894) και τον Πώλ Βαλερύ (1871-1945) .

Θα διαπιστώσομε ότι, άλλοτε μεν, ανά τους αιώνες, υπερτερούσαν οι αρετές, άλλοτε δε οι κακίες, άλλοτε μεν κατήγαγαν οι Έλληνες τις άριστες επιδόσεις και έφθαναν στην κορυφή, άλλοτε δε διήρχοντο περιόδους παρακμής και ξεπεσμού και απειλούνταν μέχρι και από τον αφανισμό.

Το υπόβαθρο όμως παρέμενε το ίδιο: ο ελληνικός χαρακτήρας. Και είναι αυτό που κάνει ιδιότυπη και ξεχωριστή την προσωπικότητα ακόμη και του σύγχρονου Έλληνα, ο οποίος – παρ' όλες τις αδυναμίες του – διακρίνεται από την δύναμη να υπερβαίνει τα εμπόδια, όταν και εφ' όσον το επιθυμεί, καθώς και από τον διαχρονικά χαρακτηριστικό του έρωτα ελευθερίας. «Καλλίτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή παρά σαράντα χρόνους σκλαβιά και φυλακή» επιτάσσει ο χιλιοτραγουδισμένος Θούριος της Ελευθερίας του μεγάλου μας Ρήγα Φεραίου (1757-1798). Κατά την διατύπωση του αειμνήστου Νικολάου Γ. Πολίτη, ο Ρήγας υπήρξε «ἐρωτομανὴς μὲ τὴν ἐλευθερίαν»! Όπως ήταν, άλλωστε, και ο Αδαμάντιος Κοραής! «Διέδιδον τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τὰς ἀρχὰς καὶ ἐνέσπειρον εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων ἀκατάσχετον πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἔρωτα».

Β. Η έννοια της Ελευθερίας και ο Ρήγας και ο γαλλικός Διαφωτισμός.

Πράγματι, η έννοια της Ελευθερίας κατέχει κεντρική θέση στο έργον του Ρήγα Φεραίου. Εις το άρθρο 6 των «Δικαίων του Ανθρώπου» του κορυφαίου επαναστατικού πολιτικού έργου του «Νέα Πολιτική Διοίκησις» (Νέα Πολιτική Διοίκησις των κατοίκων της Ρούμελης, της Μικράς Ασίας, των Μεσογείων Νήσων και της Βλαχομπογδανίας), η Ελευθερία ορίζεται από τον Ρήγα ως «ἐκείνη ἡ δύναμις ὁπού ἔχει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ νὰ κάμῃ ὅλον ἐκεῖνο ὁπού δὲν βλάπτει εἰς τὰ δίκαια τοῦ γειτόνου του. Αὐτή ἔχει ὡς θεμέλιον τὴν φύσιν, διατί φυσικά ἀγαπώμεν νὰ εἴμεθα ἐλεύθεροι• ἔχει ὡς κανόνα τὴν δικαιοσύνην, διατί ἡ δικαία ἐλευθερία εἶναι καλή• ἔχει ὡς φύλακα τὸν νόμον, διατὶ αὐτὸς προσδιορίζει ἕως ποῦ πρέπει νὰ εἴμεθα ἐλεύθεροι.»

Είναι δε αξιοσημείωτο εν προκειμένω, ότι η έννοια της Ελευθερίας, όπως διατυπώνεται από τον διαπρύσιο κήρυκα του Ελληνικού Διαφωτισμού, ευθέως συνδυάζει την αρχαία ελληνική παράδοση της Ελευθερίας και τις ιδέες του ριζοσπαστικού ρεπουμπλικανισμού της Γαλλικής Επαναστάσεως. Το ρηξικέλευθο επαναστατικό κείμενο του Ρήγα Φεραίου, η «Νέα Πολιτική Διοίκησις», που κυκλοφόρησε το έτος 1797, δηλώνει την κορύφωση και, συνάμα, την σαφέστερη έκφραση του πολιτικού στοχασμού του μεγάλου ερωτομανούς της Ελευθερίας. Ήδη από το 1790, στο θαυμάσιο έργο του «Φυσικῆς Ἀπάνθισμα», είναι ορατά τα πολιτικά αιτήματα και οι ιδέες του Γαλλικού Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επαναστάσεως.

Είναι γνωστό ότι ο φλογερός εκείνος κήρυκας της Ελευθερίας δεν μετέφρασε απλώς και μόνον την γαλλική «Διακήρυξιν των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτου» (Déclaration des droits de l'homme et du citoyen) αλλά προέβη στην προσωπική σύνθεση μιας πρωτότυπης ιδικής του διασκευής, εμπλουτίζοντας το θεμελιώδες κείμενο του γαλλικού ριζοσπαστικού Ρεπουμπλικανισμού με δικές του τολμηρές αντιλήψεις αλλά και προσαρμόζοντας το αρχικό κείμενο εις τα ιστορικοκοινωνικά και γεωπολιτισμικά δεδομένα της ΝΑ Ευρώπης. Ας μην λησμονήσουμε επίσης, ότι πηγή εμπνεύσεως του δευτέρου μέρους της επαναστατικής προκηρύξεως του Ρήγα – και κείμενον αφετηρίας του ιδικού του κειμένου – απετέλεσε, (κατά τρόπον μυστηριώδη εκ πρώτης όψεως), το αρχικό – πολύ ριζοσπαστικώτερο και τολμηρότερο – κείμενον της "γαλλικής Διακηρύξεως" και όχι η τροποποιημένη εκδοχή της, η οποία και τελικώς συμπεριελήφθη στα "γαλλικά επαναστατικά Συντάγματα" του 1791 και του 1793.

Σημειωτέον ότι η γαλλική «Διακήρυξις των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτου» εγνώριζε καταπληκτικής εκτάσεως διάδοση και απήχηση όχι μόνον σε αυτό που σήμερα αντιλαμβανόμεθα ως "ελληνικό χώρο" αλλά στο σύνολο της Βαλκανικής Χερσονήσου, όπου τότε ακόμη διαβιούσαν συμπαγείς ελληνικοί πληθυσμοί – μέχρι

τις πλούσιες, ακμάζουσες και πεπαιδευμένες ελληνικές κοινότητες της Βλαχίας (σημερινής Ρουμανίας), οι οποίοι μάλιστα είχαν μεταφράσει την γαλλικήν "Διακήρυξιν των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτου" σε διάφορες εκδοχές και, όπως μαρτυρείται, την απήγγελλαν από στήθους! Ευθέως ανάλογη υπήρξε και η διάδοση του Θουρίου του Ρήγα καθώς και των λοιπών επαναστατικών κειμένων του. Μάλιστα, είναι ακόμη ποιό σημαντικό ότι στα κείμενα του Ρήγα Φεραίου απαντούμε μίαν πρωτότυπη διατύπωση της αρχαιοελληνικής εννοίας της Ελευθερίας υπό νεωτερικούς όρους. Η έννοια της Ελευθερίας στον Ρήγα είναι αυτή της Ελευθερίας των ελληνικών πόλεων-κρατών, η οποία προτάσσει την συμμετοχή των πολιτών, και ουχί υποτελών, στην διαχείριση των κοινών. Η ελευθερία του Ρήγα, πέραν της αυτονοήτου γι' αυτόν κατοχυρώσεως των φυσικών και αναπαλλοτριώτων δικαιωμάτων του Ανθρώπου και Πολίτου, νοείται ως συμμετοχή εις την δημοκρατική διακυβέρνηση. Είναι ελευθερία ως δημοκρατική αυτοδιάθεση. Στα επαναστατικά του έργα ο Ρήγας επέτυχε να ενσωματώσει κατά τρόπον γόνιμο και πρωτότυπο τις αρχές της αρχαίας ελληνικής Δημοκρατίας και της Γαλλικής Επαναστάσεως, όπως μάλιστα διεμορφώθησαν οι τελευταίες μέσω των αντιλήψεων του Ζαν Ζακ Ρουσσώ (Rousseau) περί Αμέσου Δημοκρατίας, ενώ ορατές είναι και οι επιρροές των ιδεών, τις οποίες εξέφρασε ο (ασφαλώς πολύ μετριοπαθέστερος) Montesquieu εις το περιλάλητο «Πνεύμα των Νόμων», καθ' όσον αφορά την συσχέτιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με το Σύνταγμα της εκάστοτε Πολιτείας. Υπό την συνδυαστική επήρεια των ως άνω ιδεών, ο κορυφαίος εκπρόσωπος και συνάμα ιερομάρτυρας του Ελληνικού Διαφωτισμού ανέπτυξε και κατέθεσε μιαν έννοια Ελευθερίας, συμφώνως προς οποία άπαντες οι πολίτες, αδιακρίτως εθνοτικής καταγωγής ή θρησκεύματος, θα έπρεπε να έχουν ισότιμη θέση εντός του κράτους, που οραματίζονταν ο Ρήγας: της Ελληνικής Δημοκρατίας. Ούτε παρτικουλαρισμός ούτε κοινωνικός κατακερματισμός ούτε θρησκευτικός ή άλλος σεκταρισμός – όπως ζητούν σήμερα ορισμένοι "εκ του πονηρού" – ούτε αναπαραγωγή του οσμανικού πολιτειακού συστήματος των «Millet» υπό το δόλιο πρόσχημα της «πολυπολιτισμικότητος». Αντιθέτως: La République Une et Indivisible! Θεμέλιο του συνταγματικού χάρτου της νέας Πολιτείας ώφειλε να είναι η Αρχή της Λαϊκής Κυριαρχίας. Ο «αὐτοκράτωρ λαὸς» («peuple souveraine») κατά τον Ρήγα! Η «ἐθνικὴ παράστησις» («Representation nationale») του οποίου οφείλει να αντιπροσωπεύει το «πλῆθος του λαοῦ» και «ουχί» να περιορίζεται εις τους πυλώνες και τα όργανα του παλαιού καθεστώτος, τους «πλουσίους» ή τους «προεστούς» («κοτζιαμπασίδες»). Άξιο επισήμανσης είναι ότι η αρχαία ελληνική έννοια της Ελευθερίας είναι πανταχού παρούσα στις σκέψεις, τους στοχασμούς και τις προκηρύξεις όχι μόνον του Ρήγα Φεραίου αλλά και πλειάδας άλλων επιφανών Ελλήνων, από την Πελοπόννησο μέχρι την Μολδοβλαχία και από την Βόρειο Ήπειρο μέχρι την Κύπρο. Ο ίδιος ο Ρήγας

αναφέρεται πολλές φορές σ' αυτήν και εξηγεί ότι πρόκειται για «τὴν πολύτιμον ἐλευθερίαν τῶν ἐνδόξων προπατόρων των [Σ.Σ.: δηλ. των Ελλήνων]». Από αυτήν την έποψη, διαπιστούται ότι ο Ελληνας Άνθρωπος, παρά τις διάφορες όψεις και αντιφάσεις του, παραμένει σταθερός ως χαρακτήρας εις το διάβα του Χρόνου.

Ο Έλληνας Άνθρωπος της Ομηρικής και της Κλασσικής Αρχαιότητος, της Ρωμαϊκής και Βυζαντινής περιόδου, των μακρών Σκοτεινών Αιώνων της Τουρκοκρατίας και της δουλείας συνιστά «κατηγορία ιστορικού λόγου» αντίστοιχη εκείνης του Ιουδαίου, του Ινδού Βραχμάνου, του Κινέζου ή του (Δυτικού) Ευρωπαίου.

Ο Έλληνας Άνθρωπος δεν είναι τεχνητή κατασκευή, προϊόν δήθεν του 19ου αιώνος, όπως διακηρύσσουν σήμερα οι ανιστόρητοι προπαγανδιστές της Αποδομήσεως. Οι χιλιετίες τον έχουν αναδείξει ως τον πανίσχυρο συντηρητή της ιστορικής μνήμης.

Εκείνος, όστις άνθεξε ασύλληπτης εκτάσεως βιολογικές και κοινωνικές αιμορραγίες, οι οποίες, εν τούτοις, άφησαν ορατόν το αποτύπωμά των επί του εθνικού χαρακτήρος του κατά την μακραίωνα ιστορική διαδρομή του:

•Ο Έλληνας των Ομηρικών Επών,
•ο Έλληνας της κλασσικής πόλεως,
•ο Έλληνας της Αλεξανδρινής και Ελληνιστικής Οικουμένης,
•ο Έλληνας που πάντρεψε την Χριστιανική Αγάπη με τον Ελληνικόν Λόγον,
•ο Έλληνας, ο οποίος κατόρθωσε να διατηρήσει άχρι των καιρών μας το δυσβάστακτον βάρος μιας τοσούτω πολυσχιδούς παραδόσεως,
•ο Έλληνας του μόχθου, της στερήσεως, του διαρκούς αγώνος επιβιώσεως αλλά και της απείρου καθημερινής αγάπης για τις μικρές καθημερινές χαρές της ζωής.
•Ο Έλληνας της ανυπομονησίας και της καρτερίας.
•Ο Έλληνας της εξάψεως και της ανοχής.

Πάντα δε ταύτα σε μίαν σχέση αλληλεξαρτήσεως και αλληλεπιδράσεως πολιτισμού και γεωγραφίας, κάτω από ένα κοινό και ενιαίο πνευματικό στέγαστρο, μια κοινή πηγή, οριζομένη από τον ελληνικό ορίζοντα, τα ελληνικά βουνά και την ελληνική μας θάλασσα (την δικήν μας αρχέγονη και ιερή Κυανή Πατρίδα) – και την αδιάλειπτη συνουσία με τα στοιχεία αυτά. Υπ' αυτό το πρίσμα, η νεώτερη Ελλάδα δεν είναι απλώς και μόνον μία χώρα αλλά δύναται να θεωρηθεί ένα «αδιάσπαστο διαλεκτικό σύστημα». Διαλεκτικό, διότι η ουσία της Ελλάδας, συμπεριλαβανομένης κατ' εξοχήν της Νεώτερης Ελλάδας, είναι πολυσήμαντη. Με την ιδιότητά μου του Διπλωματούχου Μηχανικού του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, θα χρησιμοποιήσω έναν γεωμετρικό όρο και να παρατηρήσω ότι η ιδέα της Ελλάδας, εάν ήθελε κανείς να την αποδώσει ως γεωμετρικό σχήμα στον Χωροχρόνο, θα είχε πολυεδρικήν, διαρκώς διαστελλομένη μορφή, λόγω του είδους και του βάθους της μακράς Ιστορίας της. Και εν τούτοις, διακρίνεται για την συνέχεια του πολιτισμού, της ιστορίας και της γλώσσας!

Είναι, όντως, αξιοθαύμαστο ότι οι Έλληνες είχαν και έχουν, διά μέσου των αιώνων, συνείδηση της συνεχείας αυτής, η οποία ανιχνεύεται σε όλες τις μορφές λογοτεχνικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας των Ελλήνων, από των Ομηρικών Επών μέχρι το Δημοτικό Τραγούδι, και από της εποχής του Καλλιμάχου μέχρις εκείνης του Καβάφη. Στα δημοτικά τραγούδια, στην ποίηση του Σολωμού και του Κάλβου, στην ποίηση του Παλαμά αλλά και του Σικελιανού διακρίνομε αυτό τον πρωταρχικό τόνο της ελληνικότητος, μίαν εξάρτηση πνεύματος και φύσεως, από την οποία αντλεί η Νεώτερη Ελλάδα την μοναδικότητά της. Ιδιαιτέρως στον Παλαμά – και δη, στα απαράμιλλα έργα του «Η Φλογέρα του Βασιλιά» και «Η Παιδούλα στον Τάφο του Μπότσαρη» – καθίσταται ηλίου φαεινότερον ότι η Ελλάδα, ο Ελληνισμός, είναι κάτι πολύ περισσότερον και από Έθνος και από Πατρίδα: Είναι αυτή η ίδια η ιδέα της ελευθερίας! Ο Ακρίτας της Ελευθερίας – της Ελευθερίας του Ανθρώπου και της Ελευθερίας του Πνεύματος – στην εσχατιά της Ευρώπης, στα σύνορα της Κοινής μας Μεγάλης Πατρίδος! Είναι, όντως, συγκλονιστική η σύλληψη της ιδέας της Ελλάδας από τον Παλαμά, ως «ιδεατής Ελευθερίας»! Όχι ως υλικής οντότητος, ούτε καν ως χώρας, αλλ' ως πνευματικής και ηθικής οντότητος και φορέως αξιών, ως ιστορικής οντότητος, η οποία, από τον Προμηθέα και τον Σωκράτη μέχρι τους βυζαντινούς αυτοκράτορες Ηράκλειο, και Βασίλειο Βουλγαροκτόνο και τον Κωνσταντίνο Κανάρη, ακολουθεί έναν ιστορικό νόμο. Έχει μίαν ιστορική αποστολή. Κατά τον Παλαμά, η Ελλάδα είναι «Μία και παντού», έχει την ίδια ψυχή, η οποία συνιστά και ένωση όλων των ελληνικών μορφών σ' ένα ενιαίο φως, όπως ενιαία είναι η Ιστορία, ο Ουρανός και η Γη της.

Στους συγχρόνους Έλληνες αυτή η συνείδηση της ιστορικής, πολιτισμικής συνέχειας δεν είναι μόνον ένας όψιμος επίκτητος ιστορικός καλλωπισμός, όπως θαρρούν κάποιοι δοκησίσοφοι μετα-νεωτεριστές. Είναι, τουναντίον, ένα ψυχολογικό βάθρο, μια ζείδωρος πλαστουργική δύναμη της ουσίας της ψυχής της σύγχρονης Ελλάδας. Τουτ' έστιν: του αενάου αγωνίσματος υπέρ της Ελευθερίας. Και είναι αυτονοήτως κρίσιμος, εν προκειμένω, ο ρόλος της Παιδείας στην καλλιέργεια της ιστορικής μνήμης και συνέχειας. Υπ' αυτήν την έννοια, είναι όχι μόνον αξιοθρήνητα καταγέλαστες αλλά και κοινωνικώς άκρως επιβλαβείς οι λυσσώδεις απόπειρες των σημερινών «ακτιβιστών» του Ιστορικού Ντεκονστρουκτιβισμού να υπονομεύσουν αυτόν τον ρόλο της κλασσικής Παιδείας, στην Ελλάδα αλλά και παντού ανά την Δύση.

Τα ιδιαίτερα γνωρίσματα της ελληνικής ταυτότητας ανέφερε ο αείμνηστος Έλληνας, φιλόσοφος και τ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Τσάτσος στον περίφημο διάλογό του, του έτους 1938, με τον διπλωμάτη και ποιητή Γιώργο Σεφέρη:

«Άλλοι πλησιάζομε την ιδέα της ελληνικότητας από το δρόμο της φύσης, άλλοι από το δρόμο της ιστορίας. Άλλοι ερχόμαστε προς αυτήν από την ποίηση και την τέχνη της ή και από τη διαδοχή των θρησκειών της. Γι' αυτό μπορεί σε πολλά να διαφωνούμε αναμεταξύ μας. Είναι όμως τόσον αδιάσειστη η εσωτερική της ενότητα που δεν μπορεί να μη συναντηθούμε σε μερικά καίρια σημεία…» (Τσάτσου, Κ., Διάλογος για την ποίηση καθώς επίσης και «Συνέντευξη για την ελληνικότητα», Ευθύνη, 132/1982, σσ. 579-583).

Ποιά είναι, λοιπόν, η «ουσία» του Έλληνα, του πολιτισμικού παραδείγματος «Ελλάς»;

Ο Έλληνας μεταπηδάει στο νέο χωρίς να περάσει από την ακρότητα. Έχει την άπειρη δύναμη, ενώ γκρεμίζει, ενώ αρνείται, ενώ τραβάει την διελκυστίνδα, να μην περνά πιο πέρα από ό,τι αρμόζει. Δεν βάζει άμετρη, αλλά μετρημένη δύναμη. (…) Και η δύναμη αυτή είναι η ελληνική ελευθερία. Η ελευθερία που είναι ορισμός και μέτρο και λόγος. Ενας Διόνυσος που σεβάζεται τον Απόλλωνα. Ενας Απόλλων που σκέπει ένα Διόνυσον. Τέτοια φανερώνεται η ιδιότυπη ουσία της ελληνικής ελευθερίας και, συνεπώς, και η ιδιότυπη ουσία του ελληνικού πολιτισμού.

Έλληνες, σε μία τέτοιαν ημέρα, κατά την οποίαν γιορτάζομε την Ελληνική Επανάσταση του 1821 και την Εθνική Παλιγγενεσία, μετά πολλούς αιώνες βάρβαρης δουλείας υπό ιδιαζόντως απεχθή Μωαμεθανό δεσπότη, φρονώ ότι δεν μου επιτρέπεται να σας αποκρύψω την ειλικρινή αγωνία μου για την τύχη του Ελληνικού Έθνους. Δύο καίρια, συνάμα δε και τραγικά, ερωτήματα καλούμεθα να απαντήσουμε: «Πρέπει να ζήσει αυτός ο τόπος; Και εάν ναι, για ποιους σκοπούς;»

Γ. Η πνευματική και ηθική αποστολή της σύγχρονης Ελλάδας στην Ευρώπη.

Θέτοντας τα ερωτήματα αυτά, τα οποία προδήλως σχετίζονται με την ιστορική αποστολή της σύγχρονης Ελλάδας και, κατ' ακολουθίαν, με τους όρους εκπληρώσεως της οικουμενικής αλλά και εθνικής αποστολής της, επιθυμώ αλλά και οφείλω, ως Έλληνας πολίτης και ως Ακαδημαϊκός Δάσκαλος, να συμβάλω στην προσπάθεια προσδιορισμού των αντικειμενικών και υποκειμενικών όρων εξακολουθητικής επιβιώσεως της Ελλάδας, ως δρώντος συλλογικού ιστορικοκοινωνικού υποκειμένου, ήτοι ως ελευθέρου έθνους.

Πιστεύω ακραδάντως ότι, μόνον επιδεικνύοντας τον προσήκοντα σεβασμό προς την Ιστορία μας και, επομένως, την σιδηρά βούληση να φανούμε αντάξιοί της και να πράξουμε αναλόγως, θα μπορέσουμε να καταστούμε άξιοι και ενεργοί πολίτες της μεγάλης Συμπολιτείας των αδελφών Ευρωπαϊκών Εθνών. Συμπολιτείας η οποία απετέλεσε τόσον υψηλόφρονα σκοπό, συνάμα δε και ιστορική αναγκαιότητα, και η οποία, πικρόν τ' αληθές, από μακρού διέρχεται κρίση αξιών. Και της οποίας Ευρωπαϊκής Συμπολιτείας οι βαθύτερες ιστορικές και πνευματικές ρίζες βυθίζονται σε χώμα ελληνικό… Ομολογώ ότι προβληματίζομαι από ορισμένες ακραίες και παράλογες στάσεις και συμπεριφορές μεγάλης μερίδος των ευρωπαϊκών ιθυνουσών πολιτικών και γραφειοκρατικών ελίτ, της οργανικής διανοήσεως και των λεγομένων mainstream MME, τις οποίες θα χαρακτήριζα ως ηθελημένες, ενσυνείδητες, λογικώς οργανωμένες ανατροπές του Ορθού Λόγου και του Μέτρου – όπως ο δογματισμός, η Μοναδιαία Σκέψις (pensée unique), το έλλειμμα στρατηγικής σκέψεως αλλά και οι προδήλως ιδιοτελείς σκοπιμότητες (που φαίνεται να επικρατούν συχνάκις εις ορισμένους κύκλους της Φραγκφούρτης, του Βερολίνου και, φευ, των Βρυξελλών), οι απαράδεκτοι φραγμοί σκέψεως και πολιτικού λόγου στην δημόσια σφαίρα, η ιδιάζουσα τυραννία της Political Correctness, η αυξανομένη τάση να απαρνούμεθα τις κοινές ιστορικές και πολιτισμικές ρίζες της Ευρώπης εν ονόματι μιας κίβδηλης και ανιστόρητης «γκετοποιητικής πολυπολιτισμικότητος», και, το χειρότερο όλων, η διαρκής πολιτική και νοοτροπία Κατευνασμού έναντι του ενός νέου θρησκευτικού τύπου Ολοκληρωτισμού. Υποστηρίζω την πανανθρώπινη σημασία της Ελλάδος – και ας είναι Small Power, με όρους Διεθνών Σχέσεων – καθώς και την ιστο-

ρική αποστολή του ελληνικού λαού. Συνδέω την εθνική ιδιοπροσωπία του νεωτέρου Ελληνισμού με την ιστορική και πνευματική παρουσία του έθνους στην ανθρωπότητα αλλά και με την αιωνία – δυνάμει – παρουσία της ελληνικής ελευθερίας, η οποία και μόνον δικαιώνει την αυτόνομη ύπαρξη των σημερινών Ελλήνων. Κάθε λαός σε κάθε εποχή έχει τον «μύθον» του, υπό την έννοιαν ενός συστήματος αξιών, ιδεωδών, αφηγήσεων και συμβόλων, που τον εμπνέουν, τον φρονηματίζουν και τον παρακινούν να προσπαθεί πάντα να υπερβεί τον εαυτόν του και να επιτύχει άθλους μεγάλους.

Δ. Ο ισχυρός ηθικός και πολιτικός ρόλος και προορισμός του διπόλου Ελλάδος-Γαλλίας στην σύγχρονη Ευρώπη και την διεθνή κοινότητα.

Είναι αναγκαίος, συνεπώς, όχι μόνον στην σύγχρονη Ελλάδα αλλά και στην σύγχρονη Ευρώπη ένας νέος «μύθος», υπό την ανωτέρω έννοια του όρου, ο οποίος θα αναγνωρίζει, θα προτάσσει και θα κατοχυρώνει κατά κεραίαν τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και του Πολίτου, ασφαλώς συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματός του στην Πατρίδα του, και θα προβάλλει τις αρετές της ελευθερίας, της Ισονομίας, της Δικαιοσύνης και της Μιας και Αδιαιρέτου Δημοκρατίας. Δημοκρατίας, η οποία, αυτονοήτως, δικαιούται και οφείλει να αμύνεται έναντι παντός Ολοκληρωτισμού. Όλοι οι Ευρωπαίοι, όσοι διαθέτομε ιστορική συνείδηση, αλλά και όλοι οι ελευθέρως σκεπτόμενοι άνθρωποι, συγκλονισθήκαμε από τους φρικώδεις αποκεφαλισμούς των Γάλλων και Γαλλίδων συνανθρώπων μας, μέσα σε χριστιανικούς ναούς ή εν μέση οδώ. Όλοι οι Ευρωπαίοι, όσοι διαθέτομε ιστορική συνείδηση, αλλά και όλοι οι ελευθέρως φρονούντες άνθρωποι, συνταραχθήκαμε από τις αποτρόπαιες μαζικές σφαγές δημοσιογράφων, νέων και νεανίδων που διασκέδαζαν ανέμελα και τόσων άλλων Γάλλων και Γαλλίδων. Εγώ ως Δάσκαλος σείστηκα με το άκουσμα της φρικτής ειδήσεως του αποκεφαλισμού Γάλλου συναδέλφου εκπαιδευτικού δίπλα στο σχολείο του. Όλοι οι Έλληνες, όσοι εξακολουθούμε να διαθέτομε ιστορική συνείδηση, δακρύσαμε βλέποντας την υπέρλαμπρη Nôtre Dame (που τόσον αγαπήσαμε, από τα παιδικά μας χρόνια και διαβάσματα ακόμη!) παραδομένη στις φλόγες – όπως δακρύσαμε βλέποντας τον ναό της Αγίας Σοφίας να ξαναγίνεται χώρος για κηρύγματα μίσους! Η Ελληνική Ιστορία παρουσιάζει πολλές ανόδους και καθόδους, πολλές αμπώτιδες και πλημμυρίδες. Και, εν τούτοις, αναδεικνύει ενιαία πορεία και λόγο υπάρξεως αυτού του έθνους. Ο οποίος, ως λόγος της Ιστορίας, ποικιλοτρόπως πραγματώνει ορισμένους σκοπούς ή αξίες, που είναι υπεράνω του χρόνου και των "εν χώρω" γεγονότων. Αυτές οι αξίες (που ενσαρκώνονται σε απαράμιλλα επιτεύγματα τεχνών και επιστημών), αλλά και σε μείζονες πράξεις ηθικής και πολιτικής τάξεως, όπως ήταν η Ελληνική Επανάσταση του 1821 κατά του οθωμανικού τουρκικού ισλαμικού ζυγού) πραγματώνονται από λαούς, τους οποίους εγώ, τουλάχιστον, θα αποκαλούσα ιστορικούς λαούς. Λαούς, οι οποίοι κατά τον ρουν της Ιστορίας έχουν την τάση να ανδραγαθούν υπέρ του Πολιτισμού και υπέρ της Ανθρωπότητος. Εις αυτούς τους ιστορικούς λαούς κατατάσσω αυτονοήτως, μεταξύ άλλων, τους Έλληνες, τους Εβραίους και, φυσικά, τους Γάλλους. Το κριτήριόν μου είναι απλό – όσον και αν αυτό ενοχλεί ορισμένους συγχρόνους Ιεροεξεταστές της political correctness: Μπορεί κανείς να διανοηθεί, να φανταστεί, ποία θα ήτο η ιστορική εξέλιξις, η όψις της Ευρώπης (αλλά και της ανθρωπότητος) σήμερα, εάν δεν είχε αφήσει το αποτύπωμά του επάνω της, επί παραδείγματι, το Γαλλικόν Έθνος; Η κορυφαία Γαλλίδα ακαδημαϊκός Ζακλίν ντε Ρομιγύ έγραψε κάποτε: «Αναπνέομε τον αέρα της Ελλάδος κάθε στιγμή χωρίς να το γνωρίζομε»! Δεν ισχύει, όμως, αυτό ακριβώς και για την Γαλλία στην νεώτερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή δημοκρατική ιστορία;

Κάθε άνθρωπος, κάθε λαός γίνεται άξιος της ιστορικής του αποστολής όσο βαθαίνει η συνείδηση, την οποίαν διαθέτει, της ιστορίας του. Το μεγαλείο του πολιτισμού ενός έθνους είναι πάντα ανάλογο του βάθους της μνήμης του. Εμείς, ως Έλληνες, ως οι σημερινοί πρόσκαιροι, αλλά ζωντανοί φορείς της Ελλάδος των τεσσάρων χιλιάδων ετών, έχομε υπέρτατο χρέος να διαφυλάξωμε την ιστορική μας μνήμη.

Τι μπορεί να σημαίνει, άραγε, το 1821 για την σημερινή Ευρώπη; Απέναντι σε αυτόν τον νέον Ολοκληρωτισμό, ο οποίος διεισδύει ύπουλα, πλήττει δολίως και απειλεί επικίνδυνα την Ευρώπη μας – όσον και εάν εμείς, παραδομένοι στην νιρβάνα μιας δήθεν «πολυπολιτισμικής» μακαριότητας, δεν θέλομε να το παραδεχθούμε (όχι δημοσίως, τουλάχιστον!) – οφείλουμε να αντιτάξουμε μιαν «ελληνική ελευθερία» υπό νέα, ασφαλώς, μορφή, ωστόσο με ανεξάλειπτη ουσία, επικεντρωμένη στην αναντικατάστατη αξία του συνειδότος προσώπου και όχι της μάζας, της αγέλης ή της όποιας δυσερμήνευτης ή φαντασιακής «Κοινότητος των Πιστών».

Εάν διεκδικούμε – όσοι διεκδικούμε – την προάσπιση της Ελευθερίας της Ελλάδος, γι' αυτόν ακριβώς το λόγον την ζητούμε.

Όχι κινούμενοι από έναν χυδαίο σωβινισμό, αλλά ορμώμενοι από την πεποίθηση ότι η ύπαρξη αυτής της "μικρής – Μεγάλης" μας Πατρίδος, αυτού «του Κόσμου του μικρού, του Μέγα», έχει μίαν πανανθρώπινη σημασία.

Η Ελευθερία – στο επίπεδο του ατόμου και πολίτη και στο εθνικό επίπεδο – είναι όρος απαράβατος της αμύνης της Ευρώπης εναντίον ενός Νέου Ολοκληρωτισμού, ο οποίος την απειλεί από μια σχηματιζόμενη διαρκώς Ευρασιατική Ανατολή – αλλά και σιωπηλά την υπονομεύει εκ των ένδον. Εάν βεβαίως η Ευρώπη θέλει να αμυνθεί! Όπερ λίαν αμφίβολον!

Το "Κοινό των Γάλλων" όμως, θέλει! Και μπορεί! Είτε εξ ιδίας επιλογής είτε από ειρωνεία της Κλειούς, της Μούσας της Ιστορίας, η Γαλλία καλείται να κάμει και πάλιν αυτό που καλώς γνωρίζει να πράττει στο διάβα των αιώνων: μέσω ενός μετεξελιχθέντος κοζεβνικιανού μηχανισμού, σε συνεργασία και με τον Αιγαιακό και Μεσογειακό Ελληνισμό να λειτουργήσει υπέρ της Ιστορίας και του Πολιτισμού.

«Υπάρχει μία κρυφή Ελλάδα στην καρδιά κάθε Ευρωπαίου», είπε κάποτε ο διαπρεπής διανοούμενος και Υπουργός Πληροφοριών της γκωλλικής Γαλλικής Δημοκρατίας, Αντρέ Μαλρώ (1901-1976).

«Υπάρχει μία κρυφή Γαλλία στην καρδιά κάθε Έλληνα», σας διαβεβαιώ μετά λόγου γνώσεως, φίλες και φίλοι Ευρωπαίοι!

Και η Ελλάδα καλείται να συνδράμει και να στηρίξει την Γαλλία. Και να κάμει και πάλιν αυτό που άριστα γνωρίζει να πράττει, από εποχής των μαχών του Μαραθώνα και της Σαλαμίνας: να γίνει πρόμαχος της Ευρώπης!

Η συμβολή των Φιλελλήνων στον Εθνικό Αγώνα του ’21

Του πρέσβεως ε.τ. Δημητρίου Ν.Ηλιοπούλου

Όλες οι επέτειοι – ιδίως οι μείζονες – αποτελούν αφορμή για ενδοσκόπηση, για αποτίμηση με σκοπό την άντληση χρησίμων συμπερασμάτων προς όφελος των επερχομένων γενεών. Η 200η Επέτειος της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση, ιδιαίτερα στους χαλεπούς καιρούς της πανδημίας που διερχόμαστε με όλα τα πολύπλοκα και πολύ-επίπεδα προβλήματα που αυτή προκαλεί.

Και τούτο διότι η Επανάσταση του 1821 εναντίον του Οθωμανικού ζυγού έχει αναλυθεί σε όλες τις πτυχές της, ιδιαίτερα εκείνες που κληρονόμησε στο ανεξάρτητο ελληνικό κράτος, ορισμένες από τις οποίες εξακολουθούν και εκδηλώνονται μέχρι σήμερα με τα θετικά και αρνητικά πρόσημα τους. Σημειώνεται και ο καταλυτικός ρόλος που η Επανάσταση διαδραμάτισε στην ιστορία με την ίδρυση του πρώτου ανεξάρτητου κράτους της Βαλκανικής χερσονήσου, ανοίγοντας τον δρόμο και στους άλλους λαούς της περιοχής για να αγωνισθούν κι αυτοί για την ανεξαρτησία τους.

Εορτάζοντας λοιπόν την Παλιγγενεσία, οδηγούμεθα άφευκτα σε μια ανασκόπηση όλων εκείνων των παραγόντων που συνετέλεσαν αποφασιστικά στην επιτυχή κατάληξη του απελευθερωτικού αγώνα. Αφήνοντας κατά μέρος αυτή καθεαυτή την φιλοπατρία, την αυτοθυσία και την πολεμική αρετή και ανδρεία των Ελλήνων αγωνιστών της εποχής, άξια διερεύνησης είναι και η συμβολή του εξωτερικού παράγοντα πρωτίστως σε κρατικό επίπεδο και δευτερευόντως σε επίπεδο προσωπικοτήτων. Μόνο που στην περίπτωση αυτή, οι ρόλοι αντεστράφησαν. Και το φαινόμενο αυτό πρέπει να εξηγηθεί. Η απελευθέρωση ήλθε σαν απότοκο όχι μόνο των υπέρογκων θυσιών του ελληνικού λαού αλλά, κατά ένα μεγάλο μέρος, και της πίεσης που άσκησε το φιλελληνικό ρεύμα στις Μεγάλες Δυνάμεις της εποχής, οι οποίες μετά το Συνέδριο της Βιέννης του 1815 έβλεπαν λίαν δυσμενώς οποιασδήποτε ενέργεια που θα ανέτρεπε τα αποτελέσματα του. Και η Επανάσταση του 1821 ξέσπασε ακριβώς μέσα σ’ αυτό το δυσμενές κλίμα.

Ο Φιλελληνισμός σαν ευρωπαϊκό αλλά και ευρύτερο φαινόμενο, που εκδηλώθηκε κατά την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης αποτελεί ένα μοναδικό κεφάλαιο στην παγκόσμια ιστορία. Σε καμία άλλη περίπτωση αγώνα για εθνική χειραφέτηση και ανεξαρτησία, απανταχού του κόσμου, δεν εκδηλώθηκε ένα κύμα υποστήριξης που συμπεριέλαβε όχι μόνο την ηθική υποστήριξη του και την πίεση προς τις κατά περίπτωση εμπλεκόμενες κυβερνήσεις, αλλά και μια τεράστια κινητοποίηση παροχής υλικής και οικονομικής αρωγής και πάνω από όλα την προσωπική συμμετοχή σημαντικών προσωπικοτήτων της εποχής, πολλοί εκ των οποίων απώλεσαν τις ζωές τους.

Ποιά ήταν όμως η κινητήρια δύναμη που παρήγαγε αυτό το τεράστιο κύμα υποστήριξης σε μία τέτοια κρίσιμη περίσταση; Πρώτον και κύριο οι Έλληνες είχαν το μοναδικό προνόμιο να είναι γνωστοί ως έθνος χάρη στους αρχαίους προγόνους τους, που οι λαοί της Ευρώπης – και αργότερα και των άλλων ηπείρων- ήδη από την Αναγέννηση θαύμαζαν και μελετούσαν. Ευρωπαίοι και Αμερικανοί, όταν πληροφορήθηκαν την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα του ελληνικού έθνους συγκινήθηκαν βαθιά νιώθοντας ότι τους αφορούσε, μια και οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούνταν από τον δυτικό κόσμο η βάση της φιλοσοφίας του, των ιδεών και του πολιτισμού του. Πολλοί ήσαν κι εκείνοι που αισθάνθηκαν την ανάγκη να σταθούν στο πλευρό ενός χριστιανικού έθνους απέναντι σε ένα αλλόθρησκο βάρβαρο κατακτητή.

Από την άλλη πλευρά, η ανδρεία και τα ηρωικά πολεμικά κατορθώματα των εξεγερμένων Ελλήνων απέναντι σε ένα αριθμητικά υπέρτερο και στρατιωτικά ισχυρότερο εχθρό, προκάλεσαν κύματα θαυμασμού και αλληλεγγύης. Σε συνδυασμό με τις θηριωδίες των Οθωμανών σε βάρος αθώων χριστιανικών πληθυσμών ενδυνάμωσαν τα αισθήματα συμπάθειας προς τους αγωνιζομένους και ώθησαν πολλούς να ενστερνισθούν την ανάγκη ουσιαστικής συνδρομής προς αυτούς. Ελληνικά τοπωνύμια όπως Χίος, Ψαρά, Μεσολόγγι, Τρίπολι, Καλαμάτα, Μάνη έγιναν γνωστά από άκρη σε άκρη της Ευρώπης καθώς και τα ονόματα των πρωτεργατών της Επανάστασης όπως .Κολοκοτρώνης, Καραϊσκάκης, Μπουμπουλίνα, Υψηλάντης, Παπαφλέσσας, Μπότσαρης, Μιαούλης, ξεσήκωσαν παθιασμένα συναισθήματα που στάθηκαν ικανά να κάμψουν κάθε αντίθεση των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων στον αγώνα του ελληνικού έθνους.

Ο Φιλελληνισμός εκδηλώθηκε από αυτούς που δρούσαν υπέρ των Ελλήνων από τις πατρίδες τους, μέσα από φιλελληνικές επιτροπές, διοργανώνοντας εράνους σε χώρες της Ευρώπης και της Αμερικής και συγκεντρώνοντας ρούχα, χρήματα και τρόφιμα για να ανακουφίσουν τη δυστυχία του ελληνικού λαού που κινδύνευε να αφανιστεί από τις εχθροπραξίες, τον λιμό, τις επιδημίες και το φάσγανο του βάρβαρου κατακτητή.

Επίσης εκδηλώθηκε με έμπρακτη συστράτευση με τους μαχόμενους Έλληνες. Πάνω από 1.200 άτομα ήρθαν από την Ευρώπη και την Αμερική για να πολεμήσουν μαζί με τους επαναστάτες. Περισσότεροι από 350 Φιλέλληνες έπεσαν στον αγώνα για την απελευθέρωση της Ελλάδας.

Ο Φιλελληνισμός πέραν από ιδεολογικό και πολιτικό κίνημα, βρήκε έκφραση και ως λογοτεχνικό και καλλιτεχνικό ρεύμα με αξιοσημείωτη επιρροή πάνω στην κοινή γνώμη των πατρίδων τους και μέσω αυτής, στα κυβερνητικά στελέχη αυτών. Είναι γνωστή η συγκίνηση που προκάλεσαν οι ζωγραφικοί πίνακες του Ντελακρουά, που εξιστόρησαν με την δύναμη της εικόνας τις τραγωδίες της Χίου, του Μεσολογγίου κλπ. Από την άλλη πλευρά, οι άνθρωποι του πνεύματος μέσω της συγγραφικής τους συνεισφοράς συνέβαλλαν τα μέγιστα στην διαμόρφωση και γιγάντωση του φιλελληνικού συναισθήματος της κοινής γνώμης της εποχής. Ο ενθουσιασμός για την κλασική αρ-

χαιότητα ενέπνευσε πνευματικούς δημιουργούς του βελληνεκούς του Γκαίτε και του Βρετανού ρομαντικού ποιητή Πέρσι Σέλλεϋ, ο οποίος είχε γράψει: «Είμαστε όλοι Έλληνες». Και πάνω από όλους φαντάζει τεράστια η ρομαντική μορφή του Λόρδου Μπάιρον που με την ενεργή ανάμιξη του και τον θλιβερό θάνατο του ενίσχυσε το φιλελληνικό κίνημα της πατρίδας του. Μέσα σε αυτό το φορτισμένο συγκινησιακά κλίμα, ο Πρωθυπουργός του Ηνωμένου Βασιλείου Τζώρτζ Κάνινγκ, επηρεασμένος από φιλέλληνες Βρετανούς μετέβαλε την μέχρι τότε αρνητική στάση της Αγγλίας, συμπαρασύροντας και τη Γαλλία και τη Ρωσία.

Έτσι παρατηρούμε ότι η συσπείρωση του παγκόσμιου Φιλελληνικού κινήματος λειτούργησε ευεργετικά υπέρ του ελληνικού απελευθερωτικού αγώνα. Ως απότοκο της πίεσης της κοινής γνώμης και σημαντικών προσωπικοτήτων της εποχής, με την συνθήκη του Λονδίνου τον Ιούλιο 1827 οι Μεγάλες Δυνάμεις, αποφάσισαν την ειρήνευση στην Ελλάδα προτείνοντας παράλληλα την παραχώρηση ανεξαρτησίας στους Έλληνες. Ήταν μία απόφαση που άλλαξε ουσιαστικά τα δεδομένα του ελληνικού ζητήματος και οδήγησε τελικά στην ίδρυση του Ελληνικού Κράτους. Η επανάσταση όμως δεν είχε ακόμη τελειώσει καθώς η Οθωμανική Αυτοκρατορία απέρριψε τη Συνθήκη. Η επέμβαση των Μεγάλων Δυνάμεων οδήγησε στην καταστροφή του τουρκο-αιγυπτιακού στόλου στο Ναβαρίνο τον Οκτώβριο του 1827 και πυροδότησε εξελίξεις που οδήγησαν στην οριστική ανεξαρτησία του νέου ελληνικού κράτους, η οποία παγιώθηκε δυόμισι χρόνια αργότερα με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου το 1830.

Ο ρόλος του Φιλελληνισμού υπήρξε όντως καταλυτικός όπως εκφράστηκε τόσο μέσω της διανόησης της εποχής, στρατιωτικών, γιατρών, εμπόρων, ακόμη και απλών ανθρώπων και μεταγενέστερα των κυβερνήσεων των Μεγάλων Δυνάμεων.

Τον μεγαλειώδη αυτό Φιλελληνισμό, ανεξαρτήτως του σημείου εκκίνησης του, της ταραγμένης διαδρομής του και της εποικοδομητικής του κατάληξης, απεικόνισε ιδεατά ο μέγας Γάλλος ρομαντικός συγγραφέας Βικτώρ Ουγκώ μέσα από την ακόλουθη εμβληματική του φράση: ***«Ο κόσμος είναι μία διεύρυνση της Ελλάδος και η Ελλάς είναι ο κόσμος σε σμίκρυνση».***

"Περί της προσωπικότητος του Ιωάννη Καποδίστρια"

Του Πλοιάρχου ε.α. Κωνσταντίνου Βουτσινά ΠΝ

Μέσα στο κλίμα και το πνεύμα του εορτασμού των 200 χρόνων από την έναρξη της Επανάστασης του1821, ο Ιωάννης Καποδίστριας (Ι.Κ.) απασχολεί ιδιαίτερα τον ελληνισμό απανταχού της γης. Οι αξιολογήσεις της προσωπικότητας και συνακόλουθα του έργου του, είναι συνεχείς και δίνουν την δυνατότητα διαρκούς διεύρυνσης του δημοσίου διαλόγου, ώστε να εξαχθεί η κατά το δυνατόν ακριβέστερη και αντικειμενικότερη αποτίμησή του, προς τον σκοπό ενίσχυσης της εθνικής αυτογνωσίας ως απαραίτητης προϋπόθεσης για την κατάκτηση ενός καλύτερου μέλλοντος .

Ο Ι.Κ. γεννήθηκε στην Κέρκυρα την 11η Φεβρουαρίου του 1776 ως υπήκοος της Γαληνοτάτης Βενετικής Δημοκρατίας του Αγίου Μάρκου. Όπως απέδειξε σε όλη του την ζωή , η ψυχή του ήταν απόλυτα ελληνική και το έργο του ως διπλωμάτη και πολιτικού διαπνεόταν από υψηλά πατριωτικά αισθήματα τόσο για την ευρύτερη ελληνική, όσο και για την ιδιαίτερη πατρίδα του Κέρκυρα και τα Ιόνια νησιά. Καταγόταν από παλαιά οικογένεια της Ιστρίας, στην σημερινή Κροατία στο βάθος της Αδριατικής θάλασσας απέναντι από τα κανάλια της θαλασσοκράτειρας Βενετίας. Η μετανάστευση της οικογένειας στην Κέρκυρα έγινε περί τα μέσα του 14ου αιώνα και περί τα τέλη του 17ου αιώνα συγκαταλέγονταν στις τάξεις των ευγενών (Libro D' Oro). Δευτερότοκος υιός,είχε τέσσερεις αδελφούς και ισάριθμες αδελφές. Ο πατέρας του Αντώνιος - Μαρία ήταν διακεκριμένος νομομαθής, που αναδείχθηκε σε δημόσια αξιώματα της Ιονίου Πολιτείας. Ο ίδιος ο Ι.Κ. σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα απόο 1794 και επέστρεψε στην Κέρκυρα το 1797. Ήταν η χρονιά κατάλυσης της Βενετικής Δημοκρατίας από τον Ναπολέοντα Βοναπάρτη, που επισφραγίστηκε με τη Συνθήκη του Campo Formio.

Σταθμός ιδιαίτερος στην σταδιοδρομία του Ι.Κ. ως δημοσίου λειτουργού ήταν η πρόσληψή του τον Ιανουάριο του 1809 ως αυλικού Συμβούλου στο Υπουργείο Εξωτερικών(ΥΠ.ΕΞ.) της Αυτοκρατορικής Ρωσίας του Τσάρου Αλεξάνδρου Α'. Το 1811 τοποθετήθηκε στην Πρεσβεία της Βιέννης. Το 1812 βρέθηκε στο Βουκουρέστι ως προϊστάμενος του Διπλωματικού Γραφείου του Αρχηγού της Ρωσικής Στρατιάς της Βλαχίας Στρατηγού Τσιτσαγκώφ. Τον ίδιο χρόνο ονομάστηκε από τον Τσάρο "Εν Ενεργεία Σύμβουλος της Επικρατείας" Τον Νοέμβριο του 1813 ο Τσάρος του ανέθεσε την επίλυση του περίπλοκου ζητήματος της Ελβετίας. Ο Ι.Κ. έμεινε ως τα μέσα του 1814 στη Ζυρίχη και εκτέλεσε με απόλυτη επιτυχία την αποστολή του, θεμελιώνοντας το Ομοσπονδιακό Σύστημα της χώρας και κατοχυρώνοντας την ουδετερότητά της. Η Ελβετία τον τιμά ως σήμερα ιδιαίτερα γι' αυτό.

Μετά την επιτυχία του αυτή , ο Τσάρος τον κάλεσε και συμμετέσχε ως μέλος της Ρωσικής Αντιπροσωπείας σε συνεργασία με τον ΥΠ.ΕΞ. Νέσσελροντ στο Συνέδριο της Βιέννης(1814) και τη συνέχειά του στο Παρίσι (1815), μετά τις 100 ημέρες του Ναπολέοντα και την τελική συντριβή του στο Βατερλό, όπου πολλές από τις προτάσεις του έγιναν δεκτές. Ιδιαίτερης σημασίας ήταν η επιρροή που άσκησε στον Τσάρο και είχε ως αποτέλεσμα την επιβολή ήπιων όρων ειρήνευσης στην ηττημένη Γαλλία, και που είχε ως ευεργετική συνέπεια την αποτροπή δημιουργίας συμμαχίας Αγγλίας και Αυστρίας με τη Γαλλία ενάντια στα Ρωσικά συμφέροντα και τελικά τη Γαλλο -Ρωσική προσέγγιση. Η νέα αυτή επιτυχία του, ώθησε τον Τσάρο να τον διορίσει συν- ΥΠ.ΕΞ. με αρμοδιότητα στα θέματα της Ανατολικής Ευρώπης, ενώ ο Νέσσελροντ εχειρίζετο πλέον τα θέματα της Δυτικής Ευρώπης

Η αυξημένη αυτή επιρροή του Ι.Κ. στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής του Τσάρου, προκάλεσε την καχυποψία και δυσαρέσκεια των αντιδραστικών κύκλων της Ιεράς Συμμαχίας που είχε προκύψει από τα Συνέδρια Βιέννης-Παρισίων υπό την ισχυρή επιρροή του ΥΠ. ΕΞ. (και από το 1821, Καγκελαρίου) της Αυστρίας Κλέμεντ Μέττερνιχ (Κ.Μ.) και επεδίωκε την παγιοποίηση της πολιτικής και κοινωνικής κατάστασης στην Ευρώπη.

Ο Ι.Κ., αντίθετα, ήταν Φιλελεύθερος / Ιδεαλιστής , που υποστήριζε την αυτοδιάθεση των λαών, όπως αναφέρει ον Αμερικανός πρώην Σύμβουλος Ασφαλείας και ΥΠ.ΕΞ. των Προέδρων Νίξον και Φόρντ (1969- 1977) Henry Kissinger (Η.Κ.) στην διδακτορική μελέτη του το1957, με τίτλο: "A World Restored ". Εκεί ο Η.Κ. αντιδιαστέλλει τον Φιλελεύθερο/ Ιδεαλιστή Ι.Κ. με τον Μακκιαβελικό, στυγνό και κυνικό διπλω- μάτη Κ.Μ και καταλήγει στην διαπίστωση ότι στην πολιτική και διπλωματία υπάρχουν δύο τύποι χαρακτήρων, οι "Καποδίστριες" και οι "Μέττερνιχ". Ο ίδιος ο Ι.Κ., όπως αναφέρει στην αυτοβιογραφία του, υπέβαλλε το 1816 στον Τσάρο υπόμνημα σχετικό με την πολιτική που έπρεπε η Ρωσία να ακολουθήσει έναντι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας(Ο.Α.). Αν οι υποδείξεις του γίνονταν δεκτές, θα οδηγούσαν στην σταδιακή απελευθέρωση την υπόδουλων λαών. Οι φιλελεύθερες προτάσεις του Ι.Κ. είχαν κατατεθεί και στο συνέδριο της Βιέννης για την ευνοϊκή αντιμετώπιση της εξέγερσης των Σέρβων, αλλά και στο συνέδριο του Άαχεν για τη ρύθμιση της στρατιωτικής κατοχής της Γαλλίας τον Νοέμβριο του 1818, χωρίς και στις δύο περιπτώσεις να γίνουν δεκτές. Αντίθετα, η Ρωσία, η Πρωσία και η Αυστρία υπέγραψαν μυστικό Πρωτόκολλο (21/11/1819) με το οποίο αποδοκίμαζαν εκ των προτέρων κάθε εκδήλωση επαναστατικού πνεύματος στην Ευρώπη.

Τον Αύγουστο του 1819, ο Ι.Κ. έφτασε στο Λονδίνο. Έχοντας στο δίμηνο Μαρτίου - Απριλίου του ιδίου έτους επισκεφθεί την ιδιαίτερη πατρίδα του Κέρκυρα, διαπίστωσε τη στυγνή παραβίαση από τον Άγγλο Ύπατο Αρμοστή Τόμας Μαίτλαντ της συνθήκης του καθεστώτος "Προστασίας" του Ενωμένου Ιονίου Κράτους. Στο Λονδίνο προσπάθησε να πείσει την αγγλική κυβέρνηση να μετριάσει το αυταρχικό καθεστώς του Μαίτλαντ, χωρίς όμως επιτυχία.

Για την προετοιμασία της ελληνικής επανάστασης από την Φιλική Εταιρεία (Φ.Ε.), δύο φορές επροτάθηκε στον Ι.Κ. να αναλάβει την αρχηγία της, το 1817 από τον Ν. Γαλάτη και το 1820 από τον Ε. Ξάνθο, χωρίς να αποδεχθεί , κρίνοντας ότι οι συνθήκες για δεν ήταν ώριμες για ένα τόσο σημαντικό εγχείρημα. Ωστόσο, στο μέτρο που του ήταν δυνατό , προστάτευε τους φιλικούς που εκινούντο στη Ρωσική επικράτεια. Την ίδια περίοδο, λόγω του Στρατιωτικού Κινήματος στην Ισπανία κατά της Γαλλίας (1820) και την Επανάσταση των Καρμπονάρων στη Νάπολη κατά της Αυστρίας (1820), ο Τσάρος αλλά και η Ιερά Συμμαχία εν συνόλω ήταν σθεναρά αντίθετοι σε οποιαδήποτε επαναστατική κίνηση. Έτσι , όταν τον Φεβρουάριο του 1821 ο Αλέ-

ξανδρος Υψηλάντης (Α.Υ.) , Στρατηγός καιΥπασπιστής του Τσάρου, διέβη τον Προύθο ποταμό κηρύσσοντας την επανάσταση στη Μολδοβλαχία ο Τσάρος τον αποκήρυξε διαγράφοντάς τον από τις τάξεις του Ρωσικού Στρατεύματος και επιτρέποντας την είσοδο 0θωμανικών Στρατευμάτων καθ' υπέρβασιν των υφισταμένων συνθηκών, προκει- μένου καταπνίξουν την επανάσταση. Σύμφωνα με μαρτυρία του ίδιου του Αρχηγού της Φ.Ε. ο Α.Υ. είχε συναντηθεί με τον Ι.Κ., ο οποίος του εξέφρασε την προσωπική επιδοκιμασία του για την επικείμενη επανάσταση και ευχήθηκε για την επιτυχία της, δηλώνοντάς ότι με την θεσμική ιδιότητά του δεν μπορούσε να κάνει οτιδήποτε.

Η επανάσταση στη Μολδοβλαχία συνέπεσε με το συνέδριο του Λάϋμπαχ (σημερινής Λιουμπλιάνας της Σλοβενίας), που είχε συγκληθεί για να ασχοληθεί με την κατάπνίξη της εξέγερσης στο βασίλειο της Νάπολης και του επακολουθήσαντος Κινήματος στο Τορίνο Με ενέργειες του Κ. Μ το συνέδριο καταδίκασε ομόφωνα τις ενέργειες του Α.Υ. και ο Ι.Κ. έγινε στόχος υπονοιών ως ο πραγματικός καθοδηγητής των ενεργειών αυτών. Αν και το επαναστατικό κίνημα των Ελλήνων θεωρήθηκε από το Συνέδριο ως μέρος γενικότερων αποσταθεροποιητικών κινήσεων για το ευρωπαϊκό σύστημα, μετά από ενέργειες του Ι.Κ , αποσοβήθηκε η ανάληψη στρατιωτικών μέτρων για την καταστολή του.

Όταν έγιναν γνωστές οι θηριωδίες των Τούρκων στην Κωνσταντινούπολη και ο απαγχονισμός του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε', ο Ι.Κ. πέτυχε να αποσπάσει τον Τσάρο από την επιρροή του Κ.Μ. και να προκαλέσει την επιβολή άκαμπτης πολιτικής της Ρωσίας κατά της Ο.Α. Οι έντονες διπλωματικές διακοινώσεις, που με προτροπή του Ι.Κ. διαβιβάστηκαν προς τερματισμό των σφαγών, δεν είχαν αποτέλεσμα και ακολουθήθηκαν από διακοπή των Ρωσο- Τουρκικών σχέσεων και αποχώρηση του πρέσβη Στρογκόνωφ από την Κωνσταντινούπολη(Ιούλιος 1821).

Η προτροπή του Ι.Κ. για την ανάληψη στρατιωτικών μέσων για την προστασία των Χριστιανών της Ο.Α , δεν εισακούστηκε από τον Τσάρο, ο οποίος έδειχνε να συμμερίζεται τις απόψεις του Κ.Μ. για σύγκληση Ευρωπαϊκού Συνεδρίου για την αντιμετώπιση της κατάστασης στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο. Η εμφανής αυτή διάσταση απόψεων οδήγησε τον Ι.Κ. να υποβάλλει την παραίτησή του και να αναχωρήσει από την Ρωσία για την προσφιλή του Γενεύη τον Αύγουστο του 1822. Ο ίδιος ο Τσάρος, δεν αποδέχθηκε την παραίτηση, χορηγώντας στον Ι.Κ. απεριόριστη άδεια απουσίας στο εξωτερικό "για λόγους υγείας". Ευφυώς σκεπτόμενος, δεν ήθελε να "κλείσει οριστικά την πόρτα" σε έναν ικανώτατο διπλωμάτη, που θα μπορούσε να του φανεί πολλαπλά χρήσιμος στο μέλλον.

Στην Γενεύη ο Ι.Κ. παρέμεινε ως το 1827 και με τη βοήθεια του φίλου του τραπεζίτη Εϋνάρ, που αργότερα πρωτοστάτησε στην ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, συνδέθηκε με Φιλελληνικές οργανώσεις της Ευρώπης προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στον Εθνικο-απελευθερωτικό αγώνα .

Ο Ι.Κ. εξελέγη προσωρινός Κυβερνήτης της Ελλάδος για διάστημα επτά χρόνων με το ΣΤ' ψήφισμα της Γ' Εθνοσυνελεύσεως της Τροιζήνας στις 15 Απριλίου 1827,κατόπιν πρωτοβουλίας των Στρατιωτικών Αρχηγών της Επανάστασης και παρά τις έντονες αντιδράσεις των Φανα ριωτών και των Υδραίων. Πληροφορήθηκε την εκλογή του ενώ ευρισκόταν τον Μάϊο στο Παρίσι.

Αμέσως, αποφάσισε να επισκεφθεί τις κυριώτερες Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες και να ζητήσει διπλωματική και οικονομική βοήθεια για το νέο κράτος. Στην Πετρούπολη έγινε δεκτός με εγκαρδιότητα από τον νέο Τσάρο Νικόλαο Α'(Ιούλιος 1827), ο οποίος έκανε δεκτή την παραίτησή του από ΥΠ.ΕΞ. και έθεσε στην διάθεσή του ισόβια σύνταξη 60.000 Φράγκων, ευλόγως προσβλέπων στην προώθηση των στρατηγικών στόχων του μέσα από την αξιοποίηση /προσεταιρισμό του Ι.Κ ως Κυβερνήτου του ομόδοξου νέου Ελληνικού Κράτους.

Αυτονόητα, ο Ι.Κ. δεν αποδέχθηκε την όχι χωρίς δεύτερες σκέψεις αυτή πρόταση, προσβλέπων στην αποποίηση οποιαδήποτε εξάρτησης από την πλευρά του Τσάρου, αλλά και καχυποψίας των Ευρωπαϊκών Κυβερνήσεων απέναντί του. Η εξέλιξη των γεγονότων έδειξε ότι όχι μόνον δεν απέφυγε την καχυποψία των Ευρωπαίων, αλλά και ότι η υπονόμευση και εξουδετέρωσή/ δολοφονία το στηρίχτηκε ακριβώς στην πεποίθησή τους ότι δεν θα μπορούσαν να εμπιστευθούν έναν στενό φίλο και έως πρό τινος πιστό υπηρέτη των συμφερόντων του Τσάρου, συνεπώς έπρεπε να απαλλαγούν από αυτόν.Υπό τις ανωτέρω σκέψεις η επιλογή του Ι.Κ. ως Κυβερνήτου από την Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας δύναται όχι αβάσιμα να αξιολογηθεί ως μη πληρούσα τις αναγκαίες προϋποθέσεις απο- δοχής ή έστω ανοχής του από την κυρίαρχη Ευρωπαϊκή Τάξη Πραγμάτων. Βέβαια, ο συνεπής μελετητής της ιστορίας δύναται να αντιτείνει ότι δεν είναι επιστημονικά ορθόν ούτε δίκαιον δύο αιώνες μετά, εξ αποστάσεως και εκ του ασφαλούς, να κρίνεται η επιλογή Καποδίστρια ως μη πληρούσα στοιχειώδεις προϋποθέσεις αποδοχής.

Όταν το εργαστήρι της ιστορίας κόχλαζε στην πιο εύφλεκτη περιοχή του πλανήτη, που και σήμερα εμφανίζει τόσο έντονα χαρακτηριστικά και τάσεις αποσταθεροποίησης, η οποιαδήποτε επιλογή ενέχει στοιχεία αβεβαιότητας και διακινδύνευσης. Η λύση Καποδίστρια κρίθηκε με τα κριτήρια, τις δεσμεύσεις και αναγκαιότητες της ιστορικής συγκυρίας ως προσωρινή και η μόνη που απολάμβανε μιας κάποιας ανοχής στο σύμπλεγμα των εσωτερικών και εξωτερικών αντικρουόμενων συμφερόντων,με την προοπτική αναζήτησης κατάλληλου Ευρωπαίου Πρίγκηπα ώστε να θεμελιωθεί εν Ελλάδι στέρεος Βασιλικός Οίκος.

Στο Λονδίνο οι Άγγλοι ιθύνοντες, όπως και ο Βασιλιάς Γεώργιος Δ', υποδέχθηκαν τον Ι.Κ. με εμφανή ψυχρότητα και απάντησαν αρνητικά στο αίτημά του για οικονομική βοήθεια. Αντίθετα , στο Παρίσι η υποδοχή ήταν περισσότερο ενθαρρυντική, αν και τα αιτήματά του για δάνειο έμειναν και εδώ αναπάντητα.

Τον Νοέμβριο του 1827, ο Ι.Κ. έφθασε στην Ανκόνα της Ιταλίας αναμένων το αγγλικό πλοίο,που θα τον μετέφερε στην Ελλάδα.Εκεί πληροφορήθηκε για την Ναυμαχία του Ναυαρίνου (20/10/1827). Μετά από κωλυσιεργείες των Άγγλων και παραμονή του στη Μάλτα, όπου είχε διαβουλεύσεις με τον Πλοίαρχο της Α.Μ. Κόντριγκντον, ο Ι.Κ. κατέπλευσε επιτέλους στο Ναύπλιο στις 6 Ιανουαρίου 1828 και πέντε ημέρες αργότερα αποβιβάστηκε στην Αίγινα , προσωρινή έδρα της " Αντι-κυβερνητικής Επιτροπής"(Αντ. Επ.), η οποία τον αναπλήρωνε στα καθήκοντά του έως την άφιξή του. Η επιτροπή αυτή εξελέγη με το Θ' ψήφισμα της Γ' Εθνοσυνέλευσης στις 17 Απριλίου 1827, έχουσα ως πρόεδρο τον Γεώργιο Μαυρομιχάλη, υιό του Πετρόμπεη (Φιλικός, ηγετική φυσιογνωμία μεταξύ των Μανιατών, πρώτος Πρόεδρος της Πελοποννησιακής Γερουσίας, που στη Μονή των Καλτεζών, Σύμβουλος της Επικρατείας και Γερουσιαστής αργότερα, επί Βασιλείας Όθωνος).Ο Γεώργιος Μαυρομιχάλης, μαζί με τον θείο του Κωνσταντίνο (αδελφό του Πε-

τρόμπεη), είναι οι φυσικοί αυτουργοί της δολοφονίας του Ι.Κ. στις 27 Σεπτεμβρίου 1831 στο Ναύπλιο.

Όταν ο Ι.Κ. αναλάμβανε τα καθήκοντά του, η κατάσταση στην Ελλάδα ήταν κάτι περισσότερο από απελπιστική.Από στρατιωτική πλευρά, η Επανάσταση ψυχορραγούσε καθώς ολόκληρη η Πελοπόννησος με εξαίρεση την Αργολίδα και τη Μάνη βρίσκονταν στα χέρια του Ιμπραήμ Πασά και των Αιγυπτίων και το μεγαλύτερο μέρος της Στερεάς Ελλάδος βρισκόταν υπό τον έλεγχο του Κιουταχή. Μαζί με τα λίγα ελεύθερα χερσαία εδάφη, τα νησιά με τη δύναμη των πλοίων κρατούσαν αναμμένη τη φλόγα του αγώνα. Στις ελάχιστες ελεύθερες περιοχές κυριαρχούσε η θέληση των ντόπιων οπλαρχηγών. Στην ξηρά και την θάλασσα επικρατούσε πλήρης ανασφάλεια ,καθώς η εξουσία της Αντ. Επ. ελλείψει οικονομικών πόρων, είχε καταντήσει σκιώδης.

Υπήρχε πλήρης παράλυση στη δημόσια διοίκηση, την παιδεία και τη δικαιοσύνη. Στην όλη αυτή επικρατούσα κατάσταση, ο κόσμος βρισκόταν σε απόλυτη ένδεια και δυστυχία. Τέλος, έμεναν εκκρεμή τα κρίσιμα ζητήματα αυτής της ίδιας της υπόστασης της χώρας και των συνόρων της (το Πρωτόκολλο του Λονδίνου της 24/6/1827 προέβλεπε τη δημιουργία Ελληνικού Κράτους, Φόρου Υποτελούς στο Σουλτάνο, χωρίς να ορίζει συγκεκριμένα σύνορα).

Στην πρώτη επικοινωνία του ο Ι.Κ. με την Αντ. Επ. στις 17/1/1828, ζήτησε την προσωρινή αναστολή του ισχύοντος Συντάγματος της Τροιζήνας (Σ.τ.Τρ.) και αποδοχή προσωρινού Συστήματος Διακυβέρνησης. Την επομένη ημέρα η Αντ. Επ. αποδέχθηκε ομόφωνα το αίτημα του Ι.Κ., το οποίο στηρίχτηκε στο επιχείρημα ότι *" αι δειναί της πατρίδος περιστάσεις και η διάρκεια του πολέμου δεν επιτρέπουν την εφαρμογήν του Σ.τ.Τρ. εις όλην του την έκτασιν. Η σωτηρία του Έθνους είναι ο υπέρτατος πάντων των Νόμων. Δεν δύναμαι να ορκισθώ τον όρκο του Σ.τ.Τρ., διότι δεν δύναμαι να σας υποσχεθώ να φυλάξω ό,τι δεν έχετε και δεν μου παραδίδετε. Σας υπόσχομαι ότι θα προσπαθήσω στο μέτρο των δυνάμεών μου να πετύχω την ανεξαρτησία των Ελλήνων."*Από τα ανωτέρω, δεν προκύπτουν στοιχεία που να θεμελιώνουν το επιχείρημα ότι ο Ι.Κ. παραβίασε την Συνταγματική Τάξη και Νομιμότητα με την προσωρινή αναστολή ισχύος του Σ.τ.Τρ. Άλλωστε, στα Συντάγματα των Δημοκρατικών χωρών προβλέπονται οι προϋποθέσεις και οι διαδικασίες υπό τις οποίες αναστέλλεται η ισχύς συγκεκριμένων Άρθρων τους, προκειμένου να προασπιστούν τα κορυφαία αγαθά, που είναι η ανεξαρτησία και η εξωτερική και εσωτερική ασφάλεια τους. Στο ισχύον Σύνταγμα της Ελληνικής Δημοκρατίας, οι σχετικές διατάξεις προβλέπονται στο 48ο Άρθρο του.

Για να αντιμετωπίσει ο Κυβερνήτης Ι.Κ. την τραγική κατάσταση ουσιαστικά ανυπαρξίας κράτους και γνωρίζων άριστα εκ της μακροχρόνιας λαμπρής σταδιοδρομίας του να λειτουργεί υπό συνθήκες άρτια συντεταγμένων κρατικών δομών, τί πιό φυσικό από το να επ-ι χειρήσει να αναπαραγάγει τις επιτυχημένες αυτές δομές; Όμως με ποιούς θα στελέχωνε τις δομές αυτές; Με το υφιστάμενο εν Ελλάδι δυναμικό; Μα, το ανθρώπινο αυτό δυναμικό εξέφραζε τις ήδη πανίσχυρες κοινωνικές και οικο- νομικές δυνάμεις του κάθε Ελληνικού τόπου, αυτούς που είχαν εδραιωθεί επί τρεις και πλέον αιώνες εντός της Οθωμανικής Διοίκησης και ήταν ζυμωμένοι με τις αρχές και το πνεύμα της. Αυτό το ανθρώπινο δυναμικό δεν εμπιστευόταν ο Καποδίστριας και δεν εμπιστεύονταν το Καποδίστρια αυτοί. Συνεπώς, το όλο εγχείρημα οδηγήθηκε σε έναν αμείλικτο πόλεμο, ή αυτός ή εμείς αποφάσισαν οι παραδοσιακές δυνάμεις και ο ίδιος ο Καποδίστριας αισθάνθηκε αμυνόμενος να υπερασπίζεται το ανιδιοτελές έργου του, το οποίο είχε "πάρει τόσο ζεστά!!!

Ανιδιοτελές γιατί; θα αναρωτηθούν πολλοί. Μα, ο Καποδίστριας αρνήθηκε να λαμβάνει μισθό ενώ οι Έλληνες πεινούσαν. Ο Καποδίστριας διέθεσε όλη την περιουσία του για την αντιμετώπιση των αναγκών του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους, όταν οι Μεγάλες Ευρωπαϊκές Δυνάμεις αρνούνταν να το στηρίξουν οικονομικά με τα αναγκαία δάνεια, όταν οι παραδοσιακές Δυνάμεις της Ελλάδος στασίαζαν κατά του Κυβερνήτη απαιτώντας να μην πληρώνουν φόρους, αλλά αντιθέτως να λάβουν από τα άδεια κρατικά ταμεία αποζημιώσεις και σκανδαλώδη προνόμια Πώς θα μπορούσε να συνεργαστεί ο Καποδίστριας με αυτούς που είχαν αποφασίσει ήδη, " ή αυτός ή εμείς; "

Ο Καποδίστριας, το μαρτυρούν κατά τρόπο αδιάσειστο όλα τα ιστορικά στοιχεία, κατόρθωσε σε τρισήμιση χρόνια ,πολεμούμενος λυσσαλέα από αυτούς που πάσχιζαν να κρατήσουν τα προνόμια που είχαν επί τουρκοκρατίας αποσπάσει, αλλά και από τις Δυνάμεις της Ευρώπης που ήθελαν μια ασήμαντη Ελλάδα, περιδεή επαίτη, κατόρθωσε να βάλει τις βάσεις ενός ευπρεπούς, σοβαρού και αποτελεσματικού κράτους. Ζώντας ο ίδιος ο Κυβερνήτης ασκητικό βίο, παρακαλουθούσε νυχθημερόν την υλοποίηση του οράματός του να εντάξει το υπέροχο και δοξασμένο ανά τους αιώνες γένος των Ελλήνων από την κατηγορία των σκλάβων σε εκείνη των Πολιτισμένων λαών της Ευρώπης, του κόσμου όλου.

Κατηγορείται ο Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας ως συγκεντρωτικός, αυταρχικός, αλαζονικός, τύραννος, δικτάτωρ,γιατί " υποτιμούσε και περιφρονούσε τους Έλληνες της Ελλάδος και ασκούσε την εξουσία με τους σπουδαγμένους στην Ευρώπη δικούς του".

Και ποιοί τον κατηγορούν; Αυτοί που οδήγησαν την Επανάσταση στο έσχατο όριο της καταστροφής ,διαγκωνιζόμενοι ποιός θα κατακτήσει την Αρχή ώστε να καρπωθούν τα δύο "Δάνεια της Ανεξαρτησίας" του 1824-1825, οδηγώντας έτσι τη χώρα σε δύο εμφυλίους πολέμους και τον Ιμπραήμ και τον Κιουταχή να λεηλατούν και να εξανδραποδίζουν τους Έλληνες. "Τον κατηγόρησαν αυτοί που εμφανίζοντες,όσο τον πολεμούσαν, εαυτούς ως "Δημοκρατικούς", μετά την δολοφονία του, έσυραν την Ελλάδα σε νέο κύκλο χάους, λεηλασιών, εγκλήματος, κατάλυσης κάθε έννοιας, ανθρωπισμού, δικαίου, ευνομούμενου κράτους, μέχρις ότου έλθει ο Όθων και οι Βαυαροί του για να επαναφέρουν την τάξη στο υπέροχο και ταραγμένο αυτό τόπο.Τον κατηγορούν σήμερα Έλληνες, που είτε αγνοούν την ιστορική αλήθεια, είτε αισθάνονται ίσως συνεχιστές αυτών που πολέμισαν τον Καποδίστρια τότε.

Όμως είχε άραγε άλλη επιλογή ο Καποδίστριας, από το να εμπιστευθεί τους ανθρώπους που γνώριζε απέναντι σε αυτούς που υπερασπίζονταν τα κεκτημένα προνόμιά τους; Ίσως σε κάποιο βαθμό ο Καποδίστριας να ήταν "εγωϊστής", "συγκεντρωτικός", "αλαζονικός", στο βαθμό που τον κατεύθυνε η πεποίθηση του έντιμου, του πατριωτικού, του ανιδιοτελούς αγώνα του να ορθώσει το γένος των Ελλήνων εκεί που το ορίζει η λαμπρή ιστορία του. Μα, θα δικάσουμε αλήθεια έναν Μεγάλο Έλληνα, που αγωνίστηκε γι' αυτήν την υπέροχη Πατρίδα, απέναντι στα θεριά εσωτερικού και εξωτερικού, που πασχίζουν για τους δικούς τους λόγους να την κρατήσουν μικρή;;;;

Διακόσια Χρόνια μετά την Επανάσταση του 1821: Η Ελλάδα στα πρώτα χρόνια της επανάστασης και του αγώνα καθώς και η πορεία και δημιουργία της στην 200ετηρίδα!

Ομιλία του Σμηνάρχου ε.α. Αναστασίου Μπασαρά

Αγαπητοί Φίλοι και Φίλες, Καλημέρα και Χρόνια Πολλά,

Ετοίμασα την διάλεξη αυτή για να «δείξουμε το σεβασμό μας στην Ιστορία μας, να τιμήσουμε τους ανθρώπους μας, να γνωρίσουμε και ν' αναδείξουμε τη χώρα μας και να σχεδιάσουμε το μέλλον μας». Κι αυτό με στόχο τη βούληση και την επιθυμία για τη δημιουργία μιας θετικής δυναμικής μέσα στην ελληνική κοινωνία, για την επέτειο των 200 χρόνων.

Η δομή της διάλεξης είναι πάνω σε τρεις αξονες: η επανάσταση του 1821 και η γέννηση του νέου κράτους της Ελλάδας, η πορεία & η δημιουργία της Ελλάδας στη 200ετηρίδα, και, η κατάσταση & η προοπτική σήμερα.

Η επανάσταση του 1821 και η γέννηση του νέου κράτους της Ελλάδας:

Αλήθεια! Ποιός λαός στον κόσμο, ύστερα από 4 αιώνες σκλαβιάς, κατατρεγμών και καταπιέσεων, θα μπορούσε να κρατήσει άφθαρτα και αμείωτα τα εθνικά του ιδανικά, ταυτότητα, παιδεία και γλώσσα; Τρίτη **29/5/1453** η αποφράδα ημέρα. Κρυφό Σχολειό, στο φως των κανδηλιών με τους παπάδες. Οι Εξεγέρσεις, Διονύσιος ο Φιλόσοφος Τρίκης, Οι φωτισμένες διδαχές Κοσμάς ο Αιτωλός. Η πνευματική ανάπτυξη αρχίζει: Εκδόσεις Βιβλίων, Χάρτα Ρήγα Φεραίου, Αδαμάντιος Κοραής, Προλεγόμενα στους Αρχαίους Ελληνες Συγγραφεις, 1791 Τυπώνεται Γεωγραφία η Νεωτερική, Αναπτύσσεται θεαματικά η παιδεία, 1798 Εκτελείται ο Ρηγας Φεραίος.

1800 Ιδρύεται η «Πολιτεία των Επτά Ηνωμένων Νήσων». **1803** Χορός του Ζαλόγγου. Ανέγερση σχολείων. Το κόστος ανέγερσης και λειτουργίας αναλαμβάνουν Έλληνες έμποροι του εξωτερικού, συντεχνίες, κοινότητες, ενώ η Εκκλησία παίζει, κατά τόπους, υποστηρικτικό ρόλο. **1806** Εκδίδεται η Ελληνική Νομαρχία στην Ιταλία, **1807** Συνέλευση κλεφταρματολών στην Λευκάδα, μετά από πρωτοβουλία του Ι. Καποδίστρια. 1809 Ιδρύεται το «Ελληνόγλωσσον Ξενοδοχείον» στο Παρίσι μυστική εταιρεία με σκοπό να συντελέσει στην ωρίμανση των συνθηκών αλλαγής της κατάστασης των Ελλήνων, από τον Γάλλο Choiseul Gouffier και τον Αθανάσιο Τσακάλωφ, μετέπειτα συνιδρυτή της Φιλικής Εταιρείας. **1811** Εκδίδεται το περιοδικό «Λόγιος Ερμής».**1813** Ιδρύεται η «Φιλόμουσος Εταιρεία» Ιδρύεται στην Αθήνα, από Ευρωπαίους και Έλληνες λογίους και υπό την προστασία της Μεγάλης Βρετανίας, **1814** Ιδρύεται η Φιλική Εταιρεία Ιδρύεται στην Οδησσό, από τον Πάτμιο Εμμανουήλ Ξάνθο, τον Γιαννιώτη Αθανάσιο Τσακάλωφ και τον Αρτινό Νικόλαο Σκουφά. **1815** Ιδρύεται η Ιερά Συμμαχία ή η Μεγάλη Συμμαχία, μετά την ήττα του Ναπολέοντα,τριμερής συνθήκη που συνήφθη μεταξύ των Αυτοκρατόρων Αλεξάνδρου Α΄ της Ρωσίας, Φραγκίσκου Α' της Αυστρίας και του Βασιλέα Φρειδ. Γουλιέλμου Γ΄ της Πρωσίας, (νικητές των ναπολεόντειων πολέμων) **1819** Ηγεμόνας Μολδοβλαχίας, ο Μιχαήλ Σούτσος – **1820** Εξέγερση Αλή Πασά: **Η επανάσταση Μολδοβλαχία – Υψηλάντης – Ιερός Λόχος: Οι δυο άνδρες, μαζί με 2.000 περίπου μαχητές, έφθασαν στο Ιάσιο στις 22 Φεβρουαρίου 1821**. Εκεί, δύο μέρες μετά, ο Υψηλάντης κυκλοφορεί την επαναστατική προκήρυξη «Μάχου υπέρ πίστεως και πατρίδος», με την οποία ζητεί από τους Έλληνες να επαναστατήσουν. Σηματοδοτείται λοιπόν η επίσημη έναρξη της επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες. Πολλά τα επαναστατικά κινήματα. **Και, ακολουθεί ο Μοριάς: η αρχή του αγώνα από την Αρεόπολη της άπαρτης Μάνης στις 17 Μαρτίου, στην Καλαμάτα στις 23 και στις 25 Μαρτίου, στην Πάτρα στο Μοναστήρι της Αγίας Λαύρας και τα ηρωικά Καλάβρυτα, αφήνοντας άναυδη την, τότε, Οικουμένη**. Ο μαρτυρικός θάνατος του Αθανάσιου Διάκου. Σημειώνοντας στη Ρούμελη πολλές επιτυχίες έναντι των Οθωμανών. Στη Λιβαδιά, Θήβα, Αταλάντη, Αλαμάνα. **1821/5** Βαλτετσι Γραβιά- Στα Βασιλικά /8, /9-Τριπολιτσα -12-Επίδαυρος Α': Οι επαναστάτες δεν το βάζουν κάτω: Κατάληψη της Τριπολιτσάς από τους επαναστάτες. Η επανάσταση εδραιώνεται και επικρατεί. Ο Υψηλάντης συγκαλεί την Α' Εθνοσυνέλευση, στην αρχαία Επίδαυρο, μέσα σε έξαλλο ενθουσιασμό. Από τότε αρχίζει η οργάνωση σε νομικό πρόσωπο, δηλαδή η de facto κατάσταση γίνεται κράτος. Η Εθνοσυνέλευση ψηφίζει Σύνταγμα που υιοθετεί το αντιπροσωπευτικό σύστημα και χωρισμό εξουσιών, και τιτλοφορείται «Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδος».**1822/3-**Καταστροφή της Χίου -/6-Πυρπόληση Ναυαρχίδας Καρααλή -/7 Η πανωλεθρία μας στο

Πέτα: Το γεγονός συγκλόνισε την ευρωπαϊκή ήπειρο.Η πυρπόληση δεύτερη μεγάλη νίκη μετά την Τριπολιτσά. Και μετά το ναυτικό θρίαμβο, η πανωλεθρία στο χωριό Πέτα, 2.000 περίπου Έλληνες και Φιλέλληνες αγωνιστές, ηττήθηκαν σε μία από τις πιο βαριές ελληνικές ήττες στη διάρκεια του αγώνα. 1822/6 Δερβενάκια - /10-12 Μεσολογγι Α' Πολιορκία: Ο Κολοκοτρώνης στα Δερβενάκια έκλεισε τις στενές διαβάσεις που οδηγούσαν προς την Κόρινθο. οι Τούρκοι υπέστησαν ολέθρια ήττα, χάνοντας πάνω από 3.000 άνδρες. Επρόκειτο για μία από τις σημαντικότερες μάχες, όπου έλαμψε η στρατηγική ιδιοφυΐα του Κολοκοτρώνη. **1823/3** Η Μ.Β. αναγνωρίζει Ελληνες ως Εμπολέμους – Β' Εθνοσυνέλευση Αστρους. **1823/10-1824/5** Α' Εμφύλιος - **1824/3**-Πρώτο Δάνειο από ΜΒ: Παρότι τοκογλυφικό, το δάνειο ήταν μεγάλη πολιτική επιτυχία της Ελλάδας. **1824/3**-Καταστροφή Κάσου - /6-Καταστροφή Ψαρών – Β' Εμφύλιος -/8 Ναυμαχία Γέροντα: Και, ακολουθούν δύσκολοι καιροί με την καταστροφή της Κάσου και των Ψαρών. Και, χρειαζόμασταν, πάλι χρήματα αφού αυτά του πρώτου δανείου 'φαγώθηκαν', κυρίως, στους εμφύλιους. Ετσι, στις 26 Ιαν 1825, η Ελλάδα με τους ίδιους διαπραγματευτές συνάπτει δέυτερο δάνειο 2.000.000 λίρες. Το τελικό ποσό στην Ελλάδα μετά βίας ξεπερνούσε τις 232.000. Ωστόσο, εστω και αυτό το μικρό υπόλοιπο, αφενός ενίσχυσε το ελληνικό στράτευμα, ιδιαίτερα το ναυτικό, και αφετέρου συνέβαλε στην ταύτιση των ελληνικών συμφερόντων με αυτά των αγγλικών τραπεζών. **1825/2**-Αποβίβαση Ιμπραήμ -5-Μανιάκι 25/6 Κατάληψη Τριπολιτσάς 6/ Μέγαλη νίκη στους Μύλους Αργολίδας: Ερχονται πολύ δύσκολοι καιροί. Ωστόσο, μετά την άνοδο του Τσάρου Νικολάου Α΄ στο ρωσικό θρόνο και ύστερα από συζητήσεις με τον απεσταλμένο της Αγγλίας δούκα Ουέλιγκτον, υπογράφεται μεταξύ των δύο χωρών το Πρωτόκολλο της Πετρούπολης. Πρόκειται για το πρώτο διπλωματικό έγγραφο που αναγνωρίζει την πολιτική ύπαρξη της Ελλάδας, και θέτει ως διαμεσολαβητές τις δύο δυνάμεις για τη δημιουργία ελληνικού κράτους.**1826/9** Ερχεται το Ατμοκίνητο Π.Π. Καρτερία /11 Πολιορκία Ακρόπολης -/11 Μεγάλη Νίκη Καραϊσκάκη /Κατάληψη Αράχωβας. **1827/3-5** Γ' Εθνοσυνέλευσις Ελλήνων -Καματερό - Δίστομο- Κερατσίνι -Καστέλλα-Ανάλατου Ηττα -Παράδοση Ακρόπολης

Εκθεση της κατάστασης των οικονομικών παρουσιάζει ξεκάθαρα το οικονομικό χάος που επικρατούσε στην χώρα. Καταχρήσεις, ελλείψεις και λάθη είχαν ως αποτέλεσμα να λείπει από το κρατικό ταμείο ένα υπέρογκο ποσό. Η κατάσταση αυτή είχε ως αποτέλεσμα την πρώτη χρεοκοπία της χώρας. Στις 24 Ιουνίου, η Αγγλία, η Γαλλία και η Ρωσία υπογράφουν στο Λονδίνο τη Συνθήκη ειρηνεύσεως της Ελλάδος, η οποία στην πράξη επαναλάμβανε τους όρους του Πρωτοκόλλου της Πετρούπολης. **1827/7**-Ναυμαχία Σκάλα Σαλώνων- /10 -Ναυμαχία του Ναβαρίνου (Πύλος): Το αποτέλεσμά της θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην εξέλιξη του ελληνοτουρκικού πολέμου, προϊδεάζοντας για την ανεξαρτησία της Ελλάδας.

Η άφιξη του Καποδίστρια: Βασικοί του στόχοι ήταν η εγκαθίδρυση μιας ισχυρής κεντρικής κυβέρνησης, η αναδιάρθρωση της οικονομίας και η δημιουργία ενός αξιόμαχου τακτικού στρατού. 1828/9- Συνάντηση Πρέσβεων Μ. Δυνάμεων στον Πόρο –28/12-Ιδρυση Ιερού Λόχου Ευελπίδων: Συνεδρίαση των Πρέσβεων των Μεγάλων Δυνάμεων στον Πόρο για να συσκεφθούν για το ελληνοτουρκικό ζήτημα. Ο Καποδίστριας με υπομνήματα εξέφρασε τις αντιθέσεις του. Ανάμεσα στις ενστάσεις του ήταν το ζήτημα της Κρήτης και της Σάμου, το ύψος της αποζημίωσης, καθώς και ότι η χώρα δεν είχε ενημερωθεί για την εκλογή μονάρχη. 1829/8 – Δ΄Εθνοσυνέλευσις Αργος- /9 Τελευταία Μάχη Πέτρα Βοιωτίας: Δ΄ Εθνική Συνέλευση, που ελέγχει ο Καποδίστριας. Η Πολιτεία του επικυρώνεται, ενώ το Πανελλήνιο αντικαθίσταται από μια Γερουσία, τα μέλη της οποίας θα εκλέγει ο Κυβερνήτης, και η οποία θα αναθεωρήσει το Σύνταγμα μαζί με τον Κυβερνήτη. Συνθήκη της Αδριανούπολης. με την οποία τερματίζεται ο ρωσοτουρκικός πόλεμος. Ανάμεσα στα άλλα, η Πύλη δεσμεύτηκε να αποδεχθεί τη Συνθήκη και το Πρωτόκολλο που υπογράφηκαν τελευταία για το ελληνοτουρκικό ζήτημα, αναγνωρίζοντας ουσιαστικά την ελληνική ανεξαρτησία. 1830 Πρωτόκολλο του Λονδίνου: Δημιουργείται ανεξάρτητο Ελληνικό Κράτος στις 3 Φεβρουαρίου 1830, με την υπογραφή από τις Μεγάλες Δυνάμεις του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου.. Ως πολίτευμα καθιερώνεται η κληρονομική μοναρχία.

Τρεις εχθρούς, τρεις αυτοκρατορίες είχαν να αντιπαλέψουν οι επαναστατημένοι Έλληνες. Πρώτος εχθρός οι Τούρκοι, η Οθωμανική Αυτοκρατορία με τον Σουλτάνο. Δεύτερος οι Ευρωπαίοι με την Ιερά συμμαχία και την Αυστροουγγαρία του Μέττερνιχ, και τρίτος και φοβερότερος: η σκοτεινή Αυτοκρατορία του κακού μας εαυτού οι εμφύλιοι και η διχόνοια που λίγο έλειψε να τινάξουν τα πάντα στον αέρα. Η Διχόνοια, που βαστάει/ ένα σκήπτρο η δολερή/ καθενός χαμογελάει/ πάρ' το, λέγοντας, κι εσύ.

Η επιτυχία της Επανάστασης, ήταν αποτέλεσμα καθοριστικών παραγόντων που έλειπαν στα προηγούμενα επαναστατικά κινήματα, όπως η πνευματική ωριμότητα του υπόδουλου γένους, η βελτίωση της παιδείας του και των ελληνικών γραμμάτων, η δημογραφική του εξάπλωση, η παρουσία σημαντικών προ-

σωπικοτήτων μέσα και έξω από την Ελλάδα, και ιδιαίτερα η συγκροτημένη γεωστρατηγική σκέψη του Κολοκοτρώνη και η διεθνής διπλωματική δράση του Καποδίστρια. Οι Έλληνες δεν ήταν οι πρώτοι που επαναστάτησαν ενάντια στους Οθωμανούς

Την πρώτη την έκαναν οι Σέρβοι το 1804. Η Ελλάδα ήταν το πρώτο ανεξάρτητο εθνικό κράτος στην ανατολική Μεσόγειο.Το λαϊκό αίσθημα ήταν φιλορωσικό, όχι φιλοδυτικό. Η εχθρότητα «πολιτικών»-«στρατιωτικών» ήταν έντονη και κατέληγε σε εμφύλιους πολέμους. Συγκρούσεις ανάμεσα στους 'Ετερόχθονες» και «αυτόχθονες»

Ρόλο σημαντικό, αν και έμμεσα, έπαιξαν και το δάνεια: οι τραπεζίτες του Λονδίνου δάνεισαν τις επαναστατικές κυβερνήσεις με στερλίνες και είχαν εκδώσει ομόλογα με υψηλό επιτόκιο. Οι ομολογιούχοι θα ελάμβαναν πίσω το ποσόν με τον προβλεπόμενο τόκο μετά την επιτυχή έκβαση της Επανάστασης. Η Επανάσταση του 1821, δεν ήταν ταξική, όπως η Γαλλική, αλλά ήταν ένας καθολικός αγώνας και απέδειξε ότι η πίστη στην ελευθερία, η αγωνιστικότητα και η ισχυρή θέληση ενός λαού, μπορούν να αλλάξουν την ιστορική του μοίρα.

Η πορεία και η δημιουργία της Ελλάδας στη διακοσιετηρίδα

1831 Εξέγερση στον Πόρο: Η σύγκρουση μεταξύ Καποδίστρια και αντιπολίτευσης οξύνεται, με βασικές απαιτήσεις τη σύγκληση Εθνικής Συνέλευσης και την αποκατάσταση του Συντάγματος. Ο Μιαούλης, προκειμένου να μην πέσει στα χέρια της Κυβέρνησης και να διαφύγει την σύλληψη, ανατινάζει την 1η Αυγούστου τα δύο καλύτερα πλοία του ελληνικού στόλου, την φρεγάτα Ύδρα και την κορβέτα Ελλάς, και καταφεύγει στην Ύδρα. Η πράξη του αυτή φέρνει την κατακραυγή της κοινής γνώμης. Η δολοφονία του Καποδίστρια: Το πρωί της 27ης Σεπτεμβρίου πηγαίνοντας στην εκκλησία, ο Καποδίστριας δολοφονείται στο Ναύπλιο δεχόμενος επίθεση από τον Κωνσταντίνο και τον Γεώργιο. Το θάνατο του Καποδίστρια ακολουθεί ένα κενό εξουσίας, το οποίο καλύφθηκε από μια τριανδρία αποτελούμενη από τους Αυγουστίνο Καποδίστρια, Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και Ιωάννη Κωλέττη.

Ο Όθων Βασιλιάς της Ελλάδας . Συγκρούσεις μεταξύ ατάκτων ελληνικών στρατευμάτων και Γάλλων στρατιωτών στο Άργος. **1833** Η άφιξη του Όθωνα Η άφιξη του Όθωνα στην Ελλάδα στις 25 Ιανουαρίου 1833 συνοδεύτηκε από την υποστήριξη της Ευρώπης σε χρήματα, στρατιωτικές και διοικητικές δυνάμεις, ώστε να σταθεροποιηθεί το νέο κράτος. Ορίστηκε αντιβασιλεία αποτελούμενη από τους Βαυαρούς αξιωματούχους Άρμανσπεργκ, Μάουρερ, Χέιντεκ, και Άμπελ. **1834/5** Δίκη Κολοκοτρώνη – 34/9 Αθήνα Πρωτεύουσα. 1834 Αρχίζει η δίκη του Κολοκοτρώνη στις 25 Μαΐου ο ήρωας του 21 καταδικάζεται σε θάνατο και οδηγείται στην φυλακή. **1836** Θεμελιώνονται τα ανάκτορα του Όθωνα, το σημερινό κτήριο της Βουλής. **1837** Ιδρύεται το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

1841 Η κρητική επανάσταση του 1841. **1841** Ίδρυση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας. **1843** Η επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 και το πρώτο σύνταγμα και οι πρώτες εκλογές στην Ελλάδα. **1862**- Ο Βασιλιάς Οθων εκθρονίζεται. **1863**- Ο Γεώργιος Α', Βασιλεύς των Ελλήνων. **1881** Συμφωνια Κωνσταντινούπολης: Παραχώρηση Θεσσαλίας και Αρτας. **1893** Εγκαινιάζεται η Διώρυγα της Κορίνθου. **1893**- Δυστυχώς Επτωχεύσαμε! Χρεοκοπία: Στάση πληρωμών από το ελληνικό κράτος. **1896** Ολυμπιακοί Αγώνες Διοργανώτρια Αθήνα. Ο Ελληνοτουρκικός Πόλεμος του **1897** (γνωστός στην Ελλάδα και ως Μαύρο '97 ή Ατυχής πόλεμος) ήταν ο πόλεμος μεταξύ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και του Βασιλείου της Ελλάδας το **1897**. **1904** Η Εναρξη του Μακεδονικού Αγώνα και ο θάνατος του Παύλο Μελά. **1905** Ξεσπά στην Κρήτη η Επανάσταση του Θερίσου με Αρχηγό τον Ελευθέριο

Βενιζέλο. Το Κίνημα στου Γουδή ή Επανάσταση του **1909** εκδηλώθηκε τη νύχτα προς την 15η/8/1909, όταν ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος προχώρησε σε στάση που άλλαξε την ιστορία της νεώτερης Ελλάδας, εγκαινιάζοντας τις παρεμβάσεις του Στρατού στην πολιτική ζωή της χώρας. Κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου 1910 εδραίωσε την κυριαρχία του Βενιζέλου στην πολιτική σκηνή της Ελλάδας. Οι Βαλκανικοί πόλεμοι ήταν δύο πόλεμοι που έγιναν στα Βαλκάνια το **1912-1913**. Τέσσερα βαλκανικά κράτη νίκησαν την Οθωμανική Αυτοκρατορία στον πρώτο πόλεμο και ένα από αυτά, η Βουλγαρία, ηττήθηκε στο δεύτερο πολεμο. 5 Μαρτιου **1913** Δολοφονία του Βασιλιά Γεωργίου: Κατά τον Κορδάτο, ο δολοφόνος Σχινάς δεν ήταν μανιακός και ανισόρροπος και «έκανε ταξίδια στην Γερμανία και την Αυστρία. Η δολοφονία οργανώθηκε στο Βερολίνο ή στη Βιέννη». Πιστεύω, απόλυτα, ότι άλλη θα ήταν – και πολύ καλύτερη – η πορεία της Ελλάδας αν ο Βασιλεύς Γεώργιος δεν εδολοφονείτο. Ούτε διχασμός, ούτε Ελληνική Καταστροφή στη Μικρά Ασία, ούτε Πραξικοπήματα!

Ο Κωνσταντίνος Α΄ βασιλέας της Ελλάδας Το όνομά του εσυνδεδεμένο με κρίσιμες περιόδους της ιστορίας. Ο Εθνικός Διχασμός (**1915-1917**) ήταν σειρά από εμφύλιες διαμάχες με ζητούμενο τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο, οι οποίες διαίρεσαν (και γεωγραφικά) τη χώρα σε δύο αντίπαλες παρατάξεις που αντικατόπτριζαν τους αντιμαχόμενους συνασπισμούς του Πολέμου, και την οδήγησαν στο πλευρό της Αντάντ, το 1917, σε κατάσταση μειωμένης εθνικής κυριαρχίας (αρμοστεία), με την ενότητα του έθνους (και για πρώτη φορά του στρατού) διασπασμένη για τα επόμενα 20 χρόνια. Ο Βασιλιάς Αλέξανδρος ανέβηκε στο θρόνο στις 12 Ιουνίου **1917**, ύστερα από την απομάκρυνση του πατέρα του από τις δυνάμεις της Αντάντ. Απελευθέρωση Θράκης **19/5/1920**. Η Μικρασιατική Εκστρατεία και η Καταστροφη της Σμυρνης Αυγουστος, 27. **1923-27:** Συνθήκη Λωζάνης - Β' Ελληνική Δημοκρατία. **1927-36**: Επιστροφή Βενιζέλου – Φράγμα Μαραθώνα **1932**/ Πτώχευση **1936**/ Θάνατος Βενιζέλου – Κινήματα. **1936- 40**: Επαναφορά Βασιλείας - Καθεστώς 4ης Αυγούστου -Ιταλική Επίθεση: Ελληνο-Ιταλικός Πόλεμος – Επος Ελλάδας. **1941-44**: Κατοχή - Πείνα - Αντίσταση - Εμφύλιος – Απελευθέρωση. 1944-1946: Δεκεμβριανά Βάρκιζα – Δημοψήφισμα Έπανόδου Βασιλια. **1947-1949:** Εμφύλιος -Συντριβή Κομμουνιστών- Απόδοση Δωδεκανήσου -Πρόγραμμα Τρούμαν. **1950-55**: Πλαστήρας – Παπάγος – Καραμανλής – ΕΟΚΑ – Σεπτεμβριανά. **1956-63**: ΕΡΕ – Ωνάσης ΟΑ –Συμφωνία Ζυρίχης Ζυρίχη -Ανένδοτος – Δολοφονία Λαμπράκη. **1963-74**: Ενωση Κέντρου -Θάνατος Παύλου – Κωνσταντίνος Β' - Αποστάτες Πραξικόπημα Συνταγμαρχών - Κίνημα Βασιλιά- Δημοψήφισμα – Πολυτεχνείο. **1974-75**: Πραξικόπημα Κύπρου- Εισβολή Τούρκων- Επιστροφή Καραμανλή- Δημοψήφισμα Δημοκρατίας- Νέο Σύνταγμα.

Η κατάσταση και η προοπτική σήμερα.

Αν και οι ταγοί -πολιτικοί και πνευματικοί αλλά και στρατιωτικοί- κοντά δύο αιώνες, δεν μίλησαν τη γλώσσα της αλήθειας, και δεν έδωσαν, σ' αυτό το Λαό, τη δυνατότητα να αντιληφθεί τα αίτια των δεινών και καταστροφών, που βιώσε αυτός ο Τόπος -ιδιαίτερα αυτά της τελευταίας δεκαετίας της μεγάλης οικονομικής κρίσης. Ωστόσο, η πράξη έχει δείξει, και πρέπει να το τονίζουμε αυτό, ότι:Η Ελλάδα είναι αρκετά επιτυχημένη στους πρώτους 40-50 στο κατά κεφαλήν ΑΕΠ, ανθρώπινη ανάπτυξη. Η καλύτερη μεταξύ των χωρών που προέκυψαν από την κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκατορίας. Δεν μοιάζει να είναι σε ερείπια, παρά τις πραγματικές πτωχεύσεις στην ιστορία της. Πώς κατάφερε να προοδεύει παρά τις αποτυχίες;

Επιπλέον υπάρχουν: Στοιχεία θεσμικής καινοτομίας και μεταρρύθμισης. Επιτυχημένη κρατική & εθνική οικοδόμηση υπο αντίξοες συνθήκες. Σημαντικές επιτυχημένες μεταρρυθμίσεις, π.χ. αναδιανομή της γης, διευθέτηση προσφυγικών, ανάκαμψη από εμφυλίους πολέμους. Εξαιρετικά πρώιμα, στην ιστορία της, κοινοβουλευτικά όργανα. Αδιάρρηκτος κοινοβουλευτικός βίος, με λίγες εξαιρέσεις. Αξιοσημείωτη οικονομική απογείωση: το "Ελληνικό Θαύμα". Μέλος της ένωσης πλούσιων & προηγμένων δημοκρατιών της Ευρώπης.

Η Ελλάδα έχει φτιαχτεί να αντιμετωπίζει αποτυχίες, και, έτσι, πάντα ήταν. Είναι αληθινό αίνιγμα, όταν η Ελλάδα δεν βρίσκεται σε κρίση. Η Ελλάδα είναι σαν τον Σίσυφο.

Μα τί θέλει η πατρίδα από τον καθένα από μας; Ρωτάει ο στρατηγός φίλος μου Αργυρόπουλος και απαντά΄: Θέλει: Να ερμηνεύουμε τη λέξη «καθήκον» σαν μία δική μας - καταδική μας υποχρέωση προς την πατρίδα και όχι να απαιτούμε την υποχρέωση αυτή από τους άλλους. Θέλει να μην ανεχόμαστε την διαφθορά και να μην είμαστε συνεργοί της. Να στηλιτεύουμε το κάθε τι, που είναι εθνικά επιζήμιον. Και θέλει να μη ξεχνούμε, ότι πειστικός είναι ο διαπραγματευτής εκείνος, που στο ένα χέρι κρατά κλάδον ελαίας και στο άλλο το όπλο.

Πάνω στο σημείο της ανάκαμψης και γιατί όχι της αναγέννησης μας ήλθε- όχι μόνο σε μας αλλά και σε όλο τον κόσμο, η πανδημία του Κορονοϊού. Αν και στην πανδημία, η κυβέρνηση έχει επιδείξει από την

πρώτη στιγμή ετοιμότητα, συντονισμό, αποτελεσματικότητα και ψυχραιμία.

Τα δύσκολα είναι αναμφίβολα μπροστά μας. Η κυβέρνηση κάνει ό,τι είναι αναγκαίο. Είναι όμως, και, στο δικό μας χέρι να προστατεύσουμε την πατρίδα, οικογένειες και ζωές μας!

Η πανδημία του κορονοϊού προκαλεί την κατάρρευση των αγορών και κακοποιεί την παγκόσμια οικονομία. Θέτει σε δοκιμασία τα συστήματα υγείας. Δοκιμάζει και τα πολιτικά συστήματα. Η ΕΕ, δοκιμάζεται διπλά. 1ον, πρέπει να δείξει την πίστη της σε ένα ισχυρό κοινωνικό κράτος. 2ον, πρέπει να προετοιμαστεί για το ενδεχόμενο μιας ύφεσης που δεν θα γνωρίζει σύνορα.

Με βάση όλα όσα συμβαίνουν στην οικονομία εκτιμάται ότι ο ρυθμός ανάπτυξης του παγκόσμιου ΑΕΠ θα είναι ο χαμηλότερος εδώ και 30 χρόνια. Μια σειρά από δραστηριότητες και τομείς επηρεάζονται δραματικά, όπως οι υπηρεσίες υγείας, η εστίαση, το εμπόριο και οι μεταφορές, οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, τα επενδυτικά έργα, η ιδιωτική κατανάλωση, οι τιμές πρώτων υλών, η αγορά εργασίας και οι χρηματαγορές. Πλήττονται σημαντικά οι οι εξαγωγές και ο τουρισμός. Η εξέλιξη του μεταναστευτικού – προσφυγικού ζητήματος, τα εθνικά μας θέματα με την Τουρκία, καθώς και οι ευρύτερες γεωπολιτικές εξελίξεις μπορεί να χειροτερεύσουν. Ο COVID-19 θα σημειωθεί στην ιστορία για τον τεράστιο αντίκτυπό του στην παγκόσμια οικονομία και στη δημόσια υγεία, τόσο σωματική όσο και ψυχολογική. Σε κάποιο σημείο, η ζωή θα επιστρέψει στο φυσιολογικό, αλλά δεν θα είναι το ίδιο όπως ήταν πριν και φαίνεται να μην είναι πριν το 24.

Θετικός οικονομικός αντίκτυπος θα είναι η τηλεργασία, η τηλεσύσκεψη και τηλεκπαίδευση. Μεγάλες αρχές και αξίες όπως: η υγεία του λαού είναι το ύψιστο αγαθό, ο σεβασμός στον συνάνθρωπο και πρεσβύτερο, η υπομονή και ανεκτικότητα, η υπευθυνότητα και η ειλικρίνεια, η εμπιστοσύνη στο κράτος επανακτούν την βαρύτητα και τιμή τους με την πανδημία του κορονοϊού. Οποιες και αν είναι οι εξελίξεις στην οικονομία «όσα ερείπια και αν υπάρξουν, θέλουμε τους περισσότερους ανθρώπους υγιείς για να τα ξαναχτίσουν», τονίζει ο πρωθυπουργός της χώρας.

Σήμερα, που πολλαπλασιάζονται οι φόβοι μας για το μέλλον, επιβάλλεται να δούμε και να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους! Να προχωρήσουμε ενωμένοι, με σχέδιο και όραμα! Να εγερθούμε, όποιο κι αν είναι το κόστος! Πρέπει να θυμίσουμε στον εαυτό μας και στη νέα γενιά ότι είμαστε παιδιά όλων εκείνων των επώνυμων και ανώνυμων αγωνιστών του ΄21.

Ας το πούμε κι εμείς μαζί με τον γέρο του Μωριά κι ας το πιστέψουμε…«Σε μας μένει να ισιάξουμε και να στολίσουμε τον τόπο με θεμέλια της πολιτείας, την ομόνοιαν, τη θρησκεία και την φρόνιμον ελευθερίαν» και ας το φωνάξουμε για να το ακούσουμε μαζί με τον Αδαμάντιο Κοραή το «Δράξασθε παιδείας…».

Η σημερινή εθνική επέτειος, μας υπενθυμίζει πως η ενότητα και η ομοψυχία υπήρξαν πάντα τα μεγάλα όπλα του Ελληνισμού και από αυτά τα λαμπρά παραδείγματα θα πρέπει να αντλούμε δύναμη και αποφασιστικότητα για τη δικαίωση του δικού μας αγώνα για τερματισμό της κατοχής και επανένωση του νησιού μας.

Η ιστορία μάς έχει αποδείξει ότι μόνο με ενότητα και σύνεση, μόνο όταν είμαστε στο «εμείς» και όχι στο «εγώ», όπως τόνισε ο Μακρυγιάννης το ’21, θα μπορέσουμε να οδηγηθούμε στην προκοπή, σεβασμό και ανεξαρτησία της πατρίδας μας, χωρίς μίση και πάθη που οδηγούν στη διαίρεση.

Κλείνοντας: Το 1821 οι Έλληνες ξεκίνησαν έναν άνισο αγώνα για να απελευθερωθούν. Καθοριστική ήταν και η μεγάλη βοήθεια των Μ. Δυνάμεων. Ήταν οι Μ. Δυνάμεις που το 1830 καθόρισαν την συνοριακή γραμμή Σουρπης- Αμβρακικού κόλπου, και το 1882 με την Συνθήκη του Βερολίνου η Θεσσαλία ενσωματώθηκε στο ελληνικό κράτος. Ήταν οι προστάτιδες δυνάμεις που το 1897 σταμάτησαν την προέλαση των Τούρκων προς την Αθήνα, στην Λαμία. Ήταν εκείνες που μας παραχώρησαν τα Δωδεκάνησα. Προστατεύοντας όμως την Ελλάδα, πέρα των άλλων, προστάτευσαν και την Μητέρα του πολιτισμού τους.

Ωστόσο, η ανεξαρτησία του ελληνικού Έθνους οφείλεται, κυρίως, στον μεγάλο πατριωτισμό και πόθο των σκλαβωμένων Ελλήνων για την ελευθερία τους, που το έδειξαν στα πεδία των μαχών, όπου ποτάμια αίματος πότισαν την ευλογημένη αυτή γη που λέγεται ΕΛΛΑΔΑ.

Τα τύμπανα ενός ενδεχόμενου πολέμου ηχούν στην γειτονιά μας. Γι’ αυτό πρέπει να είμαστε έτοιμοι, συμφιλιωμένοι και ισχυροί, με ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις, έτσι ώστε η Ελλάς και η Κύπρος να βρεθούμε προετοιμασμένοι και αποφασισμένοι για την υπεράσπιση της ακεραιότητας της πατρίδας μας. Μάθημα εθνικής αναγέννησης μας προσφέρεται σήμερα, εφαλτήριο αντίστασης ενάντια στα εθνικά και ατομικά μας ελαττώματα. Το «χρωστάμε σε όσους πέρασαν, θα ρθούνε, θα περάσουν, κριτές θα μας δικάσουν, οι αγέννητοι, οι νεκροί.

Σύμβολα και Συμβολισμοί 200 χρόνια μετά

Ομιλία

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Αυτό το «σωτήριον» έτος 2021, για εμάς τους σημερινούς Έλληνες, αποτελεί ορόσημον ιστορικόν, σύμβολον εθνικής αντοχής και θετικής συνεχείας της επισυμβάσης Ελληνικής επαναστάσεως 200 χρόνια πριν το σήμερα. Είναι η ανάμνηση του αριθμού 1821, που αποτελεί για τον Ελληνισμό το σύμβολον της παλιγγενεσίας του. Είναι το σύμβολον, που έχει την δύναμη να συνδέει ιδιαίτερες προηγηθείσες περιοχές εννοιολογικής εμπειρίας και επιτρέπει στον ελληνικόν νού να υπερβεί ό,τι είναι παρατηρημένο και καταγεγραμμένο. Είναι μία ιδεολογική διαδικασία γεφυρώσεως εκδοχών και θέσεων, η οποία διευκολύνει την διασταλτικότητα πνευματικών περάτων και συνδηλώσεων προσδιδουσών στα σύμβολα πολυδιάστατες, πολύοπτες και αμφίσημες ιδιότητες.

Το 1821 είναι ένα σύμβολον, το οποίον παραινεί για μίαν εξαντλητικήν διερεύνηση μέσα από την οπτική της σημασίας του για τις μετέπειτα γενεές αλλά και μέσα από τον τρόπο που λειτουργεί στον συνειδότα Έλληνα. Το μέλημα όλων μας θα μπορούσε να εστιασθεί στην λογική της ανάγκης καθιερώσεως συμβόλων, ώστε να προκύψουν συνδυασμοί που μετασχηματίζουν διάφορα ιστορικά στοιχεία και ερεθίζουν συνειρμούς. Είναι συνεπαισθήσεις που μας ταξιθετούν σε ένα πλαίσιο εθνικών αγώνων και θυσιών. Σε μία σφαίρα ενδοξότητος. Γι αυτό και ευρισκόμεθα προ μιας επαγομένης υποχρεώσεως ημών στο να επανεκφράσουμε την αιωνία μας ευγνωμοσύνη προς εκείνους τους εθελήμονες Έλληνες, τους αυτοπροαιρέτως θυσιασθέντες υπέρ των επιγενομένων ομοφύλων και ομοθρήσκων συμπατριωτών.

Είναι μία αναγκαία και ικανή συνθήκη, η οποία μας επιβάλλεται σαν ατομική εξόφληση ηθικού χρέους αλλά και σαν μία κοινωνική απαίτηση, εφ'όσον δεχόμεθα, ότι ανήκουμε σε ένα γένος, το οποίον προώρισται να ζήσει εις τους αιώνας. Συνεπώς το 1821 συνιστά ένα ηθικόν σύμβολον στο Ελληνικό κοινωνικό σύνολο και υπογραμμίζει το συναισθηματικό του περιεχόμενον ωσάν κοινόν σημείον ομοφρόνων Ελλήνων ἢ σαν ενδείκτης αναγνωρίσεως ομοπάτριδων ψυχών. Είναι έμβλημα απαρχής της ελευθερίας.

Ο αριθμός 1821 είναι η σηματοδότηση της νέας πορείας του γένους. Είναι η αναβίωσις των φυλετικών σταθερών. Είναι η ανάκλησις στη ζωή της σφριγηλότητος των αρχαίων μύθων. Είναι η επιστροφή στον κόσμον του πολιτισμού. Είναι η επαναλειτουργία των αισθητηρίων λήψεως και των πομπών απελευθερώσεως της ελληνικής ψυχοσυνθέσεως στην εκστασιασμένη Ευρώπη. Είναι η παλιγγενεσία! Είναι ο συνδυασμός του αναλογισμού και των ενθυμημάτων των ιστορικών ανταποκρίσεων. Δηλαδή των αντιστοιχιών εντός της καταγεγραμμένης ιστορίας μεταξύ ενός ορατού και δρώντος ελληνισμού ἢ αλλιώς μεταξύ αυτού του ορατού και του αοράτου κόσμου, όπως τον έχει ανάγκη η ψυχή και τον πλάθει έτσι, ώστε να στηρίζει την ηθική του ύπαρξη. Αυτός άλλωστε είναι και ο συμβολισμός. Είναι το κάτι περισσότερον από μία απλή αναζωπύρηση για μία εξηρτημένη σχέση αμοιβαιότητος ή ένα ψυχοπνευματικό αντανακλαστικό. Όταν Έλληνες, σε κάθε οπτικό ἢ ακουστικό ερέθισμα που ορίζεται ως 1821, είτε συνειδητά είτε μηχανικά, αναπροσανατολίζουν τον διαλογισμό τους σε συγκινησιακές αξίες, τότε η πατρίδα, αυτή η φιλοσοφικά αόριστη έννοια πλην η τόσον κυρίαρχη στις καρδιές μας αίρεται στο αναγνωρίσιμον στερέωμα, ως μία διασκεπτήριος ιδέα. Μία ιδέα, λαμβάνουσα σάρκα και οστά δια των ηρώων της. Των ηρώων, αυτών των υπερανθρώπων, οι οποίοι το γνωρίζουν μεν αλλά εκουσίως θέτουν υπό διακινδύνευση την φυσικήν των υπόσταση και προχωρούν, διότι βλέπουν πολύ πιο μακριά στο μέλλον από, ότι κάποιοι τάχα καλοί Έλληνες σήμερα, των οποίων ο ορίζοντας έχει σύνορο τον μαντρότοιχο του σπιτικού τους. Οι αγωνιστές του 21, χωρίς αμφιβολία είναι αποφασισμένοι να διαθέσουν το είναι τους, ώστε να παραδειγματίζονται και να συνεχίσουν να τιμούν την ιστορία της Ελλάδος οι ανά τους επερχομένους αιώνες αγέννητοι νεκροί.

Το ερώτημα για εμάς τους σημερινούς Έλληνες είναι το εάν οι συμβολισμοί, που αφορούν σε σημαντικές καμπές της ιστορίας μας, όπως αυτή της εθνικής μας αναγεννήσεως του 1821 έχουν την αυτήν επίδρασιν, ως είχε εκείνη η ασκουμένη προ ημίσεως αιώνος. Δυστυχώς όχι! Και ο πλέον αδιάβαστος ανάμεσα στους κοινούς νόες γνωρίζει, ότι τα ενδιαφέροντα του ανθρώπου… αυτού του σημερινού μετα-ανθρώπου του βομβαρδιζομένου με αστραπιαίους ρυθμούς με αποσχίσματα προπαιδείας, με σκοπό να υπαχθεί πειθαναγκαστικά στην νέα τάξη πραγμάτων, αυτά τα ενδιαφέροντα συσχετίζονται με τα βολικά, απαξιωτικά και εθνο-αποδομητικά έργα και ημέρες εκείνων των ολίγων, των κατεχόντων οφίτσια και διαχειριζομένων συμφέροντα πόρω απέχοντα από κάθε έννοιαν σχέσιν έχουσα με το πάλαι ξακουστόν και έκλαμπρον Ελληνικόν Έθνος.

Αυτοί οι ολίγοι, δηλαδή αυτοί -και κυρίως- οι όσοι διαθέτοντες τα μέσα επιρροής και εφαρμογής της πρακτικής των ψυχολογικών επιχειρήσεων επί του κοινωνικού συνόλου, ενεργούν με σκοπόν την εξάμβλυνσιν κάθε ευαισθησίας των πολλών, σε ό,τι αφορά στο ένδοξον ελληνικόν παρελθόν. Αυτοί οι ολίγοι πασχίζουν παντί τρόπω να μειώσουν στην συνείδηση των πολλών, την ιστορημένη ανθρωπιά του φλογερού, του γενναιοδώρου, του ιπποτικού Μεγάλου Αλεξάνδρου. Επιχειρούν να δηλητηριάσουν το αίμα και την αγωνία των καθαγιασμένων αγωνιστών του 21. Κοπιάζουν να κρημνίσουν το πολιτικόν μέγεθος και την ανατεταμένη και μεταρσιωμένη προσωπικότητα του Καποδίστρια. Διαβρώνουν ετσιθελικά την αγνότητα των αισθημάτων του σημερινού Έλληνα, που πιστεύει σε όσους κατά το παρελθόν αποποιήθηκαν, όσα οι σημερινοί ονομάζουν αγαθά για να αξιώνονται της ελευθερίας των οι όσοι αγνώμονες κινούνται ανάμεσά μας. Αυτοί οι κομπορρήμονες εξυπνακιστές παραπλανημένοι -μπορεί και παραπειστικοί-επιστήμονες, οι οποίοι υπό την δυναμική πελατειακών σχέσεων απολαμβάνουν ανάλογα και απτά πλεονεκτήματα προς τέρψιν μιας εκδοχής ποταπότητος. Τέτοιοι άνθρωποι ως φυσικόν δεν είναι χειρώνακτες βιοπαλαιστές.

Είναι πτυχιούχοι, τιτλούχοι και εικονικώς προβεβλημένοι στο κοινωνικό σύνολον. Τούτο όμως δεν εξασφαλίζει αναγνώριση ένεκα κριτικής ικανότητος, κοινωνικής συναισθήσεως και εθνικής ανησυχίας. Εξ άλλου έχει παρατηρηθεί, ότι σε κάθε ευκαιρία εθνικής μνημονεύσεως δράττονται αυτής και καταγίγνονται στην -όπως αυτή εκφράζει ένα πλήρες συνδρόμων στερημένο «εγώ»- τελετουργική εκδίκηση.

Εδώ πρέπει να επιμείνω, διότι φρονώ, ότι η πολιτική ορθότητα του μείζονος μέρους των τωρινών Ελλήνων, με το να επιδεικνύει ανεκτικότητα έναντι αυτών των εθνοφθόρων ατόμων, είτε ένεκα εγγενούς μεγαθυμίας, είτε αδιαφορίας, είτε στωικότητας, είτε επιεικείας, είτε αμνησικακίας, είτε κομματικής γραμμής και όσες άλλες συναφείς διαθέσεις, όλα τούτα τα χαρακτηρολογικά ανιχνεύσιμα σηματοδοτούν την παρακμή της κοινωνίας η οποία έχει παραδοθεί στην ισχύ της επιβληθείσης κοινωνικής μηχανικής από τους σχεδιάσαντες αυτή, τους εκτελούντας αυτή και ημών όλων, την οποίαν αγογγύστως αποδεχόμεθα.

Και προς ενημέρωσιν όσων δεν γνωρίζουν τα περί κοινωνικής μηχανικής, επιγραμματικά αναφέρω, ότι είναι η προσπάθεια ενίων εκσυγχρονιστών μέσα στα συστήματα της εξουσίας, οι οποίοι με αποπροσανατολιστικά επινοήματα (ιστορικά και κοινωνικά) επιδιώκουν την αποκοπή του λαού από το ιστορικό του παρελθόν, ώστε στο νέο εισηγούμενον και νέο οικοδομούμενον περιβάλλον να καταστεί ο μη σκεπτόμενος άνθρωπος ευχερώς διαχειρίσιμος, πειθαρχημένος και απογυμνωμένος από κάθε ηθικόν αμυντικόν εξοπλισμόν.

Και το ερώτημα πλανάται σε όσους εκ των Ελλήνων διαθέτουν την επάρκεια του σκέπτεσθαι. Είναι δυνατόν μία κοινωνία, της οποίας η κουλτούρα βρίσκεται υπό κρίσιν και μάλιστα με εμφανή τα στοιχεία της αλλοτριώσεώς της, να δύναται να συγκρατήσει τα σύμβολα και τους συμβολισμούς στα ύψιστα βάθρα εκτιμήσεως και σεβασμού, όπως αυτά ίσταντο κατά την εποχή των προγενεστέρων μας; Τι εμποδίζει τους σημερινούς Έλληνες στο να καταλάβουν, ότι τα σύμβολα και οι συμβολισμοί είναι σαφώς ανώτερα από κάθε άλλη προοδευτική και νεωτερικού τύπου τοποθέτηση επί χαρακτηρισθεισών χρυσών σελίδων της ιστορίας μας, τοποθέτηση της οποίας η ισχύς διατηρείται μέχρι της επομένης ημέρας των επομένων εκλογών κοινωνικής, πολιτικής και εκπαιδευτικής «εκσυγχρονιστικής» μεταρρυθμίσεως; Πώς είναι δυνατόν να μη κατανοούμεν, ότι τα εθνικά, όπως και τα πολιτισμικά σύμβολα παραμένουν ακλόνητα περισσότερον από κάθε άλλη κοσμική έκφραση ήσσονος κύρους;

Αυτά τα σύμβολα δεν έχουν πρυτανεύσει και κυριαρχήσει για να παίζουν ρόλους στην βιοτική διαδικασία των ατόμων της κοινωνίας. Δεν απευθύνονται κατ' αποκλειστικότητα σε μία κατ' επιλογήν χρονική περίοδο ή σε μία ανθρώπινη τεχνοκριτική αοριστία. Τα σύμβολα και οι συμβολισμοί σκοπεύουν στον κόσμο που προορίζεται να διαρκέσει περισσότερον από το προσδόκιμον ζωής των θνητών κατά το διάβα των γενεών.

Ας φέρουμε για λίγο στον νού μας ιστορικές προσωπικότητες. Σύμβολα κυρίαρχα. Πλάτων, Αριστοτέλης, Μιλτιάδης, Θεμιστοκλής, Λεωνίδας, Μέγας Αλέξανδρος, Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, Κολοκοτρώνης, Καραϊσκάκης, Καποδίστριας και μύριοι όσοι θυσιασθέντες άγνωστοι στρατιώτες. Ας σκεφθούμε τον συμβολισμόν που αποπνέουν. Αποπνέουν μεγαλοπρέπεια, γόητρον, αίγλη, διαχρονικόν σεβασμόν. Ας σκεφθούμε τον Παρθενώνα, την Ολυμπία, τους Δελφούς, τις Αιγές, την Αθηναϊκή δημοκρατία, την Σπαρτιατική πειθαρχία, το Κούγκι, το Αρκάδι, το Μανιάκι, το Μεσολόγγι, το ΟΧΙ του 40 και πόσα άλλα -αμέτρητα κι αυτά- που επικρατούν στην συνείδηση των μεταγενεστέρων ευγνωμόνων Ελλήνων.

Ας μην αφιέμεθα, ωσάν εγκεφαλικά αθύρματα στον ανεξέλεγκτο ρου των εγκοσμίων φαινομένων, διότι η πρακτική των εγκοσμίων έχει σαν ιδιογνώρισμα το στερεότυπον του καταναλωτισμού, ο οποίος καταναλωτισμός σπέρνει οριζοντίως εκμηδενισμούς, κονιορτοποιήσεις, ολεθριότητες.

Ας βάλουμε στην θέση τους όλους εκείνους, οι οποίοι διατείνονται, ότι έχουν την επιστημοσύνη να ανακατατάξουν τον «ανυπόληπτο συρφετό» -όπως μας το σερβίρουν για να το εγκολπωθούμε- των ηρώων του 21. Ας απομονώσουμεν αυτούς τους κατασκευαστές της δόξας όλων των αλλοτριονομημένων άλλων, δηλαδή των Οθωμανών, των μουσουλμάνων, των επιδρομέων, των αποδραμόντων βαρβάρων και λοιπών καταλυτών της ελληνικής συνοχής, της κοινωνικής ομοιογενείας και του συναισθηματικού συνδέσμου των Ελλήνων με ό,τι έχει διακελεύσει και παρακαταθέσει η ελληνική παράδοση στον κάθε γνήσιον Έλληνα.

Ίσως κάποιος θα ανακάλυπτε αριθμό ελαφρυντικών για να περισώσει την τιμήν των ιστορικών της νέας σχολής. Δηλαδή αυτής της σχολής αναθεωρήσεως της ιστορίας. Να επιχειρηματολογήσει ανακαλώντας την αρχή της συμφωνίας με τον εαυτό μας, την οποίαν ο Σωκράτης δια της πρωτοτύπου μαιευτικής του μεθόδου προσδιόρισε και της οποίας το κεντρικόν αξίωμα διατυπώθηκε από τον Πλάτωνα. Δηλαδή: «αφού είμαι ένας, θεωρώ καλύτερο να διαφωνώ με όλον τον κόσμον παρά να είμαι σε ασυμφωνία με τον εαυτόν μου». Από τούτη την σύντομη κρίση παρατηρήθηκε, ότι στηρίχθηκε, τόσον η δυτική ηθική, με το να προσδίδεται έμφαση στην συμφωνία του ενός με την συνείδησή του, όσον και η δυτική λογική με ένα τονισμό του αξιώματος της αντιφάσεως.

Όμως αυτό το επιχείρημα, το οποίον δικαιολογεί την στάση των ελαχίστων κατά το μάλλον επιβλαστάνει αμφικαλυπτόμενες προθέσεις. Προθέσεις παντοίων ερμηνειών, εκ των οποίων η αισχίστη είναι αυτή της πελατειακής σχέσεως με εκείνο το σύστημα εξουσίας, που στοχεύει στην αναθεώρηση της σχέσεως Έλληνος και Ελλάδος. Η επιεικέστερη εκδοχή ερμηνείας είναι η προσδοκία ωφελημάτων, παραπληρωματικών ψυχικών συμπλεγμάτων, όπως πχ της αναγνωρίσεως, της αναδείξεως, της υπεροχής της καταξιώσεως και λοιπών επιζητουμένων, που αφορούν συμπεριλήψεις σε πνευματικές elite. Ας μη μας διαφεύγει και η λεπτομέρεια των οχημάτων μεταφοράς νεωτερικών ιδεολογημάτων, που είναι τα media, τα multimedia και τα transmedia με τα ανάλογα κέρδη και των οποίων η καθημερινή επωδός για όσους ανιχνεύουν εξερεθιστικούς συσχετισμούς είναι: «ώ, άγνωρα αγαθέ πολίτη, άγγελε ταις εξουσίαις, ότι εσαεί υπηρετούντες αυταίς είμεθα τοις κείνων -επί τριάκοντα αργυρίων επιταγῇ- πειθόμενοι».

Το πρόβλημα, κυρίες και κύριοι δεν εντοπίζεται στους αρνητές της ελληνοσύνης. Τέτοιοι υπήρχαν, υπάρχουν

και θα υπάρχουν. Το πρόβλημα εντοπίζεται στον κάθε ένα από εμάς, οι οποίοι εμείς, με την πολιτική μας ορθότητα έχουμε φθάσει στο σημείο να θεωρούμε φυσιολογικό ἢ φυσική συνέπεια την κάθε προβαλλομένη και προτεινομένη ανοησία των όσων υπηρετούν το σύστημα σχεδιάσεως και ιδεών ενεργείας αλλοτρίων συμφερόντων. Με τέτοια ψυχοσύνθεση, τέτοια νοοτροπία, τέτοια ανωριμότητα δεν ζει ένα έθνος.

Δεν βλέπουμε το παράδειγμα των Ηνωμένων Πολιτειών. Εκεί σ'αυτό το μέρος της Γης έχουν μαζευτεί όλες οι φυλές του πλανήτη. Θα μπορούσε κάποιος να υποθέσει, ότι όλοι οι εκεί φύλαρχοι θα κινητοποιούσαν τις φυλές τους εναντίον των όσων τους στραβοκοιτάζει. Κι όμως όλες αυτές οι φυλές είναι υπερήφανες, διότι συνιστούν στοιχεία συντελεστικά του πανισχύρου αμερικανικού έθνους. Σύμβολό τους η αστερόεσσα. Συμβολισμοί τους, οι αγώνες τους για την ελευθερία και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δακρύζουν ακούοντας τον εθνικό τους ύμνο, έχοντας τεθειμένη την δεξιάν των στο μέρος της καρδιάς των. Η δεξιά στο μέρος της καρδιάς αποπνέει συμβολισμό. Το Deutschland umber alles είναι ένας γερμανικός συμβολισμός -εν ισχύι- με μοντέρνα παρηλλαγμένη προσαρμόνιση παρά το ναζιστικό του παρελθόν. Η Τουρκική mavi vatan (γαλάζια πατρίδα) είναι και συμβολισμός και εθνική τουρκική επιδίωξη.

Όλοι οι λαοί μυθοποιούν τους ήρωές των. Έχουν σύμβολα. Πιστεύουν στην ανάγκη υπάρξεως συμβόλων και συμβολισμών. Πιστεύουν στην συνέχεια της υπάρξεώς των σαν έθνος. Πιστεύουν στους μύθους, αφ'ῆς οι μύθοι συμβάλλουν στην διάπλαση της κουλτούρας της υπεροχής.

Η ατυχία στον δικό μας τόπο και στις δικές μας ημέρες είναι η γιγάντωση του εξυπνακισμού. Ο κάθε επίδοξος εθνοπλήκτης και εθνοκτόνος επί τῇ ελπίδι, ότι θα τύχει ακαδημαϊκής δοκιμότητος και αξιότητος, εκφυλίζει κάθε τι που υποπτεύεται ως απηρχαιωμένη πίστη και παραφθείρει ακόμη και εκχυδαΐζει σύμβολα προκαλώντας σύγχυση πεποιθήσεων. Σύγχυση, η οποία τιτρώσκει το διδακτικό στοιχείο των μύθων, τους οποίους απογυμνώνει από κάθε μεταφυσική αξία. Με αυτόν τον εκφυλισμόν επιδιώκει τα διδάγματα των περασμένων χρόνων να τα χαρακτηρίσει μυθοπλασίες και να εξαφανίσει τον όποιο μυητικό χαρακτήρα των αφηγήσεων, εισηγούμενος μία μοντέρνα εκλογίκευση της ιστορίας. Μάλιστα διατείνεται, ότι όσα πιστεύουμε σαν θαυμαστά, καλόν είναι να σκεφθούμε, ότι η φύση είναι γεμάτη από θαύματα, αλλά από θαύματα λογικής.

Ωστόσο, εμείς οι πολλοί με χαρακτηριστική την σιωπή μας και με την δική μας λογική συναρμολογούμε τα πράγματα, που από την φύση τους δεν μπορούν να εκφραστούν αλλοιώς, ει μη μόνον με σύμβολα και με μύθους. Και το καταλαβαίνουμε αυτό με κάθε καθαρότητα, ότι τα αποκαλυπτόμενα από τους μύθους είναι πρότυπες προγονικές αναμνήσεις. Ίσως ξεχασμένες. Όμως … όμως δεν ξεχνούμε, ότι στην παιδική μας ηλικία, οι μύθοι, οι ιστορήσεις, οι αναδιηγήσεις, τα παραμύθια, όλα αυτά, είχαν ξεχωριστή, ευνοούμενη, πρωτεύουσα θέση στην παιδική μας ψυχή. Ήταν η βασική πνευματική τροφοδοσία στην μαθητεία ζωής.

Αυτά μέχρι προ τινος, εθεωρούντο ουσιαστικοί παράγοντες σε μία υπό θεμελίωσιν εθνική και ηθική αγωγή. Ήταν η αρχιτεκτονική διάπλαση των παίδων. Σήμερα αυτή η πρακτική έχει διολισθήσει στις αγκάλες του κόσμου των εικόνων, της TV, του web κλπ με τερατόμορφες εξωγήινες οντότητες, με βία και ιδέες ενεργείας εξοντώσεως δυσειδών, παρά φύσιν και λοιπών παραψυχολογικών εκτοπλασμάτων. Εικόνες, κάθε άλλο παρά διδακτικές και ουδεμίαν σχέσιν έχουσες με γονική και εκπαιδευτική μέριμνα για την διαμόρφωσιν χαρακτήρων. Εικόνες τρόμου σημαντικές και πρόξενοι ψυχικών ανωμαλιών. Αυτό άραγε είναι εκσυγχρονισμός;

Όχι κύριοι! Εκείνοι οι άνθρωποι του 21 μπορεί να δραστηριοποιήθηκαν σε ένα εντελώς ιδιόμορφο ιστορικό πλαίσιο, όπου η γλώσσα που χρησιμοποιούσαν, πόρω απείχε από την λογία τοιαύτη, η σκληρότητα της δράσεώς των κατά του δυνάστου και η αλλόκοτη συμπεριφορά, όπως ερμηνεύονται από τους ευαισθητοποιημένους σημερινούς, όλα λοιπόν αυτά θεωρούνται, ότι βρίσκονται εκτός του πλαισίου των προβλέψεων του καλώς εννοουμένου συμπεριφορισμού εμπολέμων. Όμως η εγκυρότης και η δύναμις του εκπεμφθέντος από τους τότε μηνύματος δεν εξαντλείται σ'εκείνη την ιδιάζουσα αναφορά, αλλά έχει καταγραφεί στην ελληνική ζωή σαν μία διαχρονική αλήθεια, η οποία είναι αδύνατον να αλλοιωθεί εκτός εάν συντρέξουν άλλοι -αναθεωρητικοί- λόγοι.

Ιδού ένας λόγος, που οφείλει ένας έκαστος εξ ημών να αναλογισθεί. Το δημογραφικό. Οι έλληνες φθίνουν. Οι μουσουλμάνοι αυξάνονται. Υπό τις ισχύουσες συνθήκες και την αμείωτο εισροή στην χώρα μουσουλμάνων η Ελλάς πέπρωται να εξισλαμισθεί. Επαναλαμβάνω, υπό τις ισχύουσες συνθήκες.

Ας θυμηθούμε και τους εξισλαμισθέντες Έλληνες στην εποχή της τουρκοκρατίας. Εκείνους δηλαδή, που προτίμησαν να προδώσουν την θρησκεία των έναντι ατομικών ωφελημάτων. Μετά τρεις γενεές απώλεσαν και την μνήμη της εθνικής των προελεύσεως. Αυτοί όλοι -και δεν είναι λίγοι- και μάλιστα με την μουσουλμανική τους πολυτοκία, σήμερα αριθμούν εκατομμύρια άτομα και βρίσκονται απέναντί μας ως απειλητικοί Τούρκοι πλέον.

Και ενώ έχουμε απέναντί μας αυτή την μόνιμη και αληγή απειλή, εμείς αυτομαστιγωνόμαστε αμφιβάλλοντας για το εάν το παρελθόν μας είναι ένδοξο ή πλασματικά ένδοξο. Ιδού μία πρακτική, που δηλητηριάζει τις ψυχές ημών και των διαδεχομένων ημάς. Κυρίως των παιδιών, μέσω απαραδέκτων σχολικών βιβλίων, προϊόντων ενίων ορατιστών εθνικών εξορθολογισμών.

Σήμερα, η Ελλάδα μας, εκτός των άλλων παραγόντων, που συντελούν στην ενδυνάμωση της εθνικής μας ισχύος έχει ανάγκην ανακτήσεως των ηθικών δυνάμεων, με τις οποίες ήσαν οπλισμένοι οι αγωνιστές του 21. Όλοι γνωρίζουμε, ότι οι ηθικές δυνάμεις εγγυώνται την ευτυχή έκβασιν απέναντι σε κάθε ιστορική πρόκληση. Ας μη παρασυρόμεθα λοιπόν από δουρειο-ιππικές προσεγγίσεις, οι οποίες απαλείφουν την ψυχολογία η οποία μας είναι αναγκαία για την συνέχιση του εθνικού μας βίου.

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα Από 6 Δεκεμβρίου 2020 έως 15 Μαρτίου 2021

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1. ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α.Κύπρος

Στις 27-29 Απριλίου θα πραγματοποιηθεί στη Γενεύη άτυπη πενταμερής για το Κυπριακό, υπό την αιγίδα του ΓΓ/ΟΗΕ, προκειμένου να προσδιοριστεί, αν υπάρχει κοινό έδαφος για να διαπραγματευτούν τα δύο μέρη μια διαρκή λύση εντός ενός προβλεπτού ορίζοντα.

Οι δύο πλευρές προσέρχονται με εκ διαμέτρου αντίθετες θέσεις. Η τουρκική ισχυρίζεται ότι οι συζητήσεις για τη λύση της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας, έχουν οδηγηθεί σε αδιέξοδο και γι΄αυτό οι νέες επίσημες συνομιλίες πρέπει να γίνουν με βάση τη λύση των δύο κρατών . Αντιθέτως η ελληνική πλευρά ισχυρίζεται ότι αυτές πρέπει να έχουν ως βάση μόνο τη Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία (ΔΔΟ) και να γίνουν στο πλαίσιο Γκουτιέρες, που κατετέθη στις αποτυχημένες συνομιλίες στο Κρος Μοντάνα το 2017, το οποίο προέβλεπε τη δημιουργία ενός κανονικού κράτους, χωρίς εγγυήσεις ασφαλείας και παρουσία ξένων στρατευμάτων.

Ο κ. Ερντογάν προτιμά τη λύση της Συνομοσπονδίας για να ελέγχει, μέσω της τουρκοκυπριακής κοινότητας, την αμυντική και εξωτερική πολιτική της Κυπριακής Δημοκρατίας, ώστε να μπορεί να προκαλεί προβλήματα στην ΕΕ και να την εκβιάζει. Προβάλει όμως τη λύση των δύο κρατών προκειμένου να διεκδικήσει, ως δήθεν συμβιβασμό, την λύση της Συνομοσπονδίας. Κάτω από αυτές τις συνθήκες η πενταμερής θα καταλήξει μάλλον σε αποτυχία. Παρά ταύτα η ελληνική πλευρά καλώς προσέρχεται στην πενταμερή, γιατί αν την ηρνήτο θα εξετίθετο στη διεθνή κοινότητα και θα έδινε τη δυνατότητα στην Τουρκία να την κατηγορεί ότι αποφεύγει το διάλογο και ότι τον υποστηρίζει προσχηματικά.

β.Ελληνοτουρκικές Σχέσεις

Στις 23 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε στην Κωνσταντινούπολη ο 61ος γύρος των διερευνητικών επαφών, χωρίς να ανακοινωθεί το περιεχόμενό τους. Ο 62ος γύρος θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 16 Μαρτίου.

Ο κ. Ερντογάν επιμένει στη συζήτηση όλων των παράνομων διεκδικήσεων της Τουρκίας και όχι μόνο τη χάραξη της υφαλοκρηπίδος και της ΑΟΖ, που αποδέχεται η Ελλάδα και υιοθέτησε η ΕΕ στη Σύνοδο Κορυφής της 11-12 Δεκεμβρίου 2020. Παρόλο που απεδέχθη τις συνομιλίες, εξακολουθεί τη ρητορική πολεμική κατά της Ελλάδος, αλλά και των προκλήσεων, όπως η πραγματοποίηση ερευνών με το Ωκεανογραφικό πλοίο ΤΣΕΣΜΕ στα διεθνή ύδατα δυτικά Λήμνου-Σκύρου-Αγ Ευστρατίου και Μυτιλήνης από 21 Φεβρουαρίου έως 2 Μαρτίου, η διεξαγωγή στο Αιγαίο της αεροναυτικής ασκήσεως «Γαλάζια Πατρίδα» από 25 Φεβρουαρίου έως 7 Μαρτίου και η εργαλειοποίηση του προσφυγικού.

Θέματα τα οποία ενοχλούν τον κ. Ερντογάν είναι η διπλωματική επιτυχία της Ελλάδος να καταστήσει το πρόβλημα από ελληνοτουρκικό σε ευρωτουρκικό, οι τριμερείς συνεργασίες (3+1) με Κύπρο, Αίγυπτο και Ισραήλ, το φόρουμ «Φιλία» που συνήλθε στην Αθήνα στις 11 Φεβρουαρίου με τη συμμετοχή Ελλάδας, Κύπρου, Γαλλίας, Αιγύπτου, Μπαχρέϊν, Σαουδικής Αραβίας και Αραβικών Εμιράτων, το εξοπλιστικό πρόγραμμα των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και η στρατιωτική συνεργασία με τη Γαλλία, της οποίας οι ναυτικές δυνάμεις συμμετέχουν συχνά σε κοινές ασκήσεις με τις ελληνικές στην Αν.Μεσόγειο.

Η μέχρι τώρα συμπεριφορά του κ. Ερντογάν δείχνει ότι η συναίνεσή του για τις διερευνητικές ήταν προσχηματική και έγινε για να αποφύγει τις κυρώσεις από την ΕΕ και για να δείξει στον κ. Μπάϊντεν και το Κογκρέσο, που τηρεί αυστηρή στάση απέναντί του, ότι σέβεται το Διεθνές Δίκαιο. Είναι δε σαφές ότι με τη ρητορική πολεμική και την ένταση στο Αιγαίο προσπαθεί να τορπιλίσει τις διερευνητικές και να χρεώσει την αποτυχία τους στην Ελλάδα. Τη στάση αυτή θα τηρήσει μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ στις 25-26 Μαρτίου και αφού αποφύγει τις κυρώσεις θα επανέλθει δριμύτερος σε χρόνο που θα κρίνει κατάλληλο.

Η ΕΕ, δυστυχώς δεν έχει σταθεί μέχρι τώρα στο ύψος της, λειτουργώντας με βάση τα συμφέροντα της Γερμανίας, η οποία θεωρεί ότι η Τουρκία ανήκει στη σφαίρα επιρροής της και ότι έχει κοινά συμφέρονται μαζί της. Ιδιαίτερα στηρίζεται σ΄αυτή για την αντιμετώπιση του προσφυγικού, γιατί εκτιμά ότι η Ελλάδα δεν θα μπορεί να αποτρέψει με επιτυχία ένα νέο κύμα προσφύγων δια του Αιγαίου, όπως έπραξε στον Έβρο. Για το λόγο αυτό επιδιώκει λύση των Ε/Τ διαφορών και του Κυπριακού με υποχωρήσεις της Ελλάδος και της Κύπρου. Με τη Γερμανία συντάσσονται η Ιταλία και η Ισπανία λόγω των τεραστίων επενδύσεων των Τραπεζών τους στην Τουρκία, που ανέρχονται σε 61,9 και 6,9 δις δολάρια ΗΠΑ αντιστοίχως. Την Ελλάδα στηρίζει η Γαλλία, λόγω συμπτώσεως των συμφερόντων τους, παρόλο που οι επενδύσεις των γαλλικών Τραπεζών ανέρχονται στα 23,4 δις δολάρια, γεγονός που ίσως μετρήσει σε βάρος της Ελλάδας κάποια στιγμή στο μέλλον. Ως εκ τούτου δεν αναμένεται στη Σύνοδο Κορυφής στις 25/26 Μαρτίου να επιβληθούν κυρώσεις στην Τουρκία.

Οι ΗΠΑ, με τον κ. Μπάϊντεν, θα διακόψουν τις προνομιακές σχέσεις του κ. Ερντογάν και θα τον πιέσουν για τους S-400 και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ακόμη θα στηρίξουν τη θέση της ΕΕ για τις διερευνητικές και τις προκλήσεις στην Αν. Μεσόγειο και του ΟΗΕ για τη λύση της ΔΔΟ στο Κυπριακό, απορρίπτοντας τη λύση των δύο κρατών που ζητά η Τουρκία.

Μέσα σ΄αυτό το περιβάλλον η Ελλάδα πρέπει :

- Να συνεχίσει να αντιμετωπίζει με ψυχραιμία την τουρκική προκλητικότητα και να αποφεύγει τις παγίδες της Τουρκίας για να της χρεώσει την αποτυχία των διερευνητικών επαφών.
- Να επισπεύσει την ενίσχυση των Ενόπλων Δυνάμεων, γιατί ανεξαρτήτως της στάσεως της ΕΕ και των ΗΠΑ η Ελλάδα θα βρεθεί μόνη της, σε περίπτωση συγκρούσεως με την Τουρκία.
- Να ενισχύσει τις σχέσεις με όλες τις χώρες της περιοχής, που αντιλαμβάνονται πόσο επικίνδυνος είναι ο αναθεωρητισμός της Τουρκίας και η επιδίωξή της για πλήρη ηγεμονία στην Αν.Μεσόγειο.
- Να προσπαθήσει να πείσει την ΕΕ και τις ΗΠΑ, ότι χωρίς μια ισχυρή Ελλάδα η Ευρώπη και η Δύση θα είναι ευάλωτες, αν μια αντιδημοκρατική και αντιδυτική δύναμη, όπως η Τουρκία, αποκτήσει την ηγεμονία της περιοχής.

γ.Σχέσεις με Αίγυπτο-Ισραήλ

(1)Στις 18 Φεβρουαρίου το Υπουργείο Πετρελαίου της Αιγύπτου προκήρυξε για εκμετάλλευση «Θαλάσσια Οικόπεδα» μεταξύ των οποίων και ένα το οποίο χωρίζονταν από τον 28ο Μεσημβρινό και το ανατολικό τμήμα του εφάπτετο με τα νότια όρια της τουρκικής υφαλοκρηπίδας, όπως αυτά έχουν κατατεθεί στον ΟΗΕ το Νοέμβριο 2019. Αυτό έδωσε την ευκαιρία στον κ. Τσαβούσογλου να δηλώσει ότι δικαιώνονται οι θέσεις της Τουρκίας και ότι διεξάγονται μυστικές συζητήσεις με την Αίγυπτο και οριοθέτηση της ΑΟΖ. Ύστερα όμως από παρέμβαση της Ελλάδος, η Αίγυπτος τροποποίησε την προκήρυξη παραλείποντας το επίμαχο ανατολικό τμήμα του οικοπέδου, ώστε να μην προκαλούνται παρεξηγήσεις. Επιπλέον διέψευσε τις δηλώσεις του κ. Τσαβούσογλου για τις δήθεν μυστικές συνομιλίες, επανέλαβε ότι εξακολουθεί να απορρίπτει το τουρκολιβυκό μνημόνιο και επαναβεβαίωσε τη θέση της, ότι σε περίπτωση συζητήσεως με την Τουρκία για την οριοθέτηση της ΑΟΖ θα συμμετέχουν η Ελλάδα και η Κύπρος.

(2)Στις 22 Φεβρουαρίου οι Υπουργοί Ενέργειας της Αιγύπτου και του Ισραήλ συμφώνησαν κατ΄αρχήν για την κατασκευή αγωγού, που θα μεταφέρει το φυσικό αέριο από το κοίτασμα «Λεβιάθαν» στους σταθμούς υγροποιημένου αερίου LNG της Αιγύπτου και από εκεί με τάνκερ στην Ευρώπη.

Ο αγωγός αυτός :

- Θέτει σε δεύτερη μοίρα τον αγωγό East Med, χωρίς να τον ακυρώνει.
- Έχει τη δυνατότητα να επεκταθεί μέχρι την Κύπρο για τη διοχέτευση των τυχόν κοιτασμάτων αερίου της στην Ευρώπη μέσω Αιγύπτου.
- Δίνει τη δυνατότητα στην Ελλάδα να μετατραπεί σε κόμβο υποδοχής και προωθήσεως LNG προς την Ευρώπη με τους υπάρχοντες αγωγούς και κυρίως το σταθμό LNG στον λιμένα Αλεξανδρουπόλεως.
- Δίνει τέλος στις φιλοδοξίες της Τουρκίας να καταστεί κόμβος υποδοχής του φυσικού αερίου της Αν.Μεσογείου και προνομιακός διακινητής του στην Ευρώπη, μαζί με τη Ρωσία.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Σκόπια

Στις 14 Ιανουαρίου ο ΥΠΕΞ των Σκοπίων επισκέφθηκε την Ελλάδα και συναντήθηκε με τον Πρωθυπουργό και τον ΥΠΕΞ, οι οποίοι του ζήτησαν την πιστή εφαρμογή της Συμφωνίας των Πρεσπών και τον ευχαρίστησαν για την ευθυγράμμιση των Σκοπίων στην κοινή θέση της ΕΕ απέναντι στην Τουρκία.

Στις 16 Φεβρουαρίου το Υπουργείο Δικαιοσύνης ανακοίνωσε ότι, με βάση τη Συμφωνία των Πρεσπών, οι εταιρείες που δεν σχετίζονται με το κράτος δύνανται να χρησιμοποι-

ούν στα προϊόντα τους όρους όπως «Μακεδονία» και «Μακεδονικός» (μπράβο σ΄αυτούς που την υπέγραψαν και την ψήφισαν).

Στις 22 Φεβρουαρίου εκπρόσωπος του ελληνικού ΓΕΕΘΑ υπέγραψε με τα Σκόπια συμφωνία για την αμοιβαία προστασία ανταλλασσομένων διαβαθμισμένων πληροφοριών.

β. Αλβανία

Στις 6 Ιανουαρίου ο κ. Ράμα επισκέφθηκε την Τουρκία, όπου χρησιμοποίησε αντιευρωπαϊκή ρητορική δίπλα από τον κ. Ερντογάν, προκαλώντας τη δυσφορία της ΕΕ.

Στις 8 Ιανουαρίου ο κ. Ράμα επισκέφθηκε την Ελλάδα, προερχόμενος από την Τουρκία, η οποία τον παρουσίασε ως δήθεν μεσολαβητή με την Ελλάδα, προκειμένου να ενισχύσει το προφίλ του εν όψει των εκλογών του Απριλίου.

γ. Βουλγαρία

Ο κ. Μπορίσοφ τάχθηκε κατά της επιβολής κυρώσεων σε βάρος της Τουρκίας στη Σύνοδο Κορυφής στις 11-12 Δεκεμβρίου.

Νέα αντιπαράθεση μεταξύ Βουλγαρίας και Σκοπίων, προκάλεσαν οι δηλώσεις του προέδρου της Βουλγαρικής Βουλής στις 2 Μαρτίου, ότι πολίτες της Β.Μακεδονίας, που προσδιορίζονται ως Βούλγαροι, υφίστανται διώξεις.

δ. Σερβία – Κόσσοβο

Στις 7 Φεβρουαρίου ο κ. Μπάϊντεν με επιστολή του προς τον κ. Βούτσιτς τον προτρέπει να κάνει τολμηρά βήματα για την εξομάλυνση των σχέσεων με το Κόσσοβο, προκαλώντας προβληματισμό στη Σερβία, που ερμήνευσε την προτροπή του, ως επάνοδο των ΗΠΑ στις πιέσεις για την επίλυση του ζητήματος σε βάρος της Σερβίας.

Στις 14 Φεβρουαρίου έγιναν εκλογές στο Κόσσοβο τις οποίες κέρδισε το αριστερό, μεταρρυθμιστικό κόμμα του κ. Αλμπίν Κούρτη, του οποίου οι οπαδοί αναμένουν να δώσει τέλος στην κυριαρχία των βαρόνων του UCK, που κατηγορούνται για διαφθορά και στείρο αντισερβικό εθνικισμό. Στη νέα κυβέρνηση συμμετέχει και το κόμμα της σερβικής μειονότητας.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α.Εσωτερική Κατάσταση

Συνεχίζονται οι διώξεις, οι φυλακίσεις και οι καταδίκες εναντίον κάθε αντιφρονούντος, και όχι μόνο των γκιουλενιστών, παρά τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και τις επικρίσεις των ΗΠΑ και της ΕΕ.

Στις 2 Μαρτίου ο αντιπρόεδρος του ΑΚΡ προανήγγειλε άρση της ασυλίας των βουλευτών του φιλοκουρδικού κόμματος HPD και στη συνέχεια απαγόρευσή του.

Συνεχίζονται οι κινητοποιήσεις των φοιτητών, που ξεκίνησαν στις αρχές Ιανουαρίου λόγω του διορισμού στο Πανεπιστήμιο του Βοσπόρου ως πρυτάνεως φίλου του κ. Ερντογάν, που δεν είναι αποδεκτός και τείνουν να εξελιχθούν σε κίνημα ευρύτερης κοινωνικής διαμαρτυρίας.

Στις 3 Μαρτίου ο κ. Ερντογάν, σε εκδήλωση στο Προεδρικό Μέγαρο, ανακοίνωσε ότι θα ενισχύσει το δικαίωμα δίκαιης δίκης και της ελευθερίας έκφρασης.

Η εξαγγελία αυτή είναι προσχηματική και έγινε για να ικανοποιήσει τον κ. Μπάϊντεν, που κατηγορεί την Τουρκία για καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο κ. Ερντογάν, παρά τις όποιες εξαγγελίες, θα συνεχίσει την κατάργηση του κράτους δικαίου, όσο η Διεθνής Κοινότητα και κυρίως οι ΗΠΑ και η ΕΕ περιορίζονται μόνο σε κριτική και συστάσεις.

Στις 10 Φεβρουαρίου ο τουρκικός στρατός προέβη σε επιχείρηση στο Β.Ιράκ για την απελευθέρωση 13 Τούρκων στρατιωτικών και αστυνομικών που εκρατούντο από το PKK, η οποία όχι μόνο απέτυχε, αλλά είχε ως αποτέλεσμα την εκτέλεση από τους Κούρδους όλων των κρατουμένων. Η αποτυχία χρεώνεται στον ΥΕΘΑ κ. Ακάρ, που ήταν και ο εμπνευστής της.

β.Εξωτερικές Σχέσεις

(1)Με ΕΕ – ΗΠΑ :

Ο κ. Ερντογάν προκειμένου να ανατρέψει το δυσμενές διεθνές κλίμα, που έχουν προκαλέσει οι προκλήσεις του με την ανοχή του κ. Τραμπ, έχει αποδυθεί σε μια εκστρατεία γοητείας προς την ΕΕ και τις ΗΠΑ με τη συνδρομή της Γερμανίας, που βρίσκει κάθε φορά τρόπους να προστατεύει την Τουρκία στα πλαίσια της ΕΕ και να αποτρέπει την επιβολή κυρώσεων σε βάρος της.

Στο πλαίσιο αυτό :

- Συμφώνησε για την επανάληψη των διερευνητικών επαφών, αλλά κάνει ότι μπορεί για να τις τορπιλίσει και να χρεώσει την ευθύνη στην Ελλάδα.
- Διεμήνυσε στους ευρωπαίους, που μέχρι τότε εξύβριζε, ότι η θέση της Τουρκίας είναι στην ΕΕ.
- Είχε, με πρωτοβουλία του τηλεφωνική επαφή με τον κ. Μακρόν, που εξύβριζε και απειλούσε τον ίδιο και τη Γαλλία, για να του ζητήσει αποκατάσταση των σχέσεών τους και συνεργασία στα πλαίσια του ΝΑΤΟ.
- Έκανε ανοίγματα φιλίας προς τις ΗΠΑ και προσωπικά προς τον κ. Μπάϊντεν, που συνεχάρη καθυστερημένα, χωρίς όμως επιτυχία. Όπως προέκυψε από το τηλεφώνημα του ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Μπλίνκεν προς τον κ. Τσαβούσογλου στις 15 Φεβρουαρίου, οι ΗΠΑ επικρίνουν την Τουρκία για τη στάση της έναντι των Κούρδων της Συρίας, τους ρωσικούς πυραύλους S-400, την κατάργηση του Κράτους Δικαίου και τις προκλήσεις στην Αν.Μεσόγειο. Πιο σκληρή στάση τηρούν η Γερουσία και η Βουλή, που ανάγκασαν τον κ. Τραμπ να επιβάλει κυρώσεις στις 15 Δεκεμβρίου 2020 για τους S-400 και πιέζουν τους κ.κ. Μπάϊντεν και Μπλίνκεν να αναπροσαρμόσουν τις σχέσεις με την Τουρκία.

Η στάση του κ. Μπάϊντεν έχει φέρει σε δύσκολη θέση τον κ. Ερντογάν, γιατί βλέπει ότι το όραμά του, να καταστήσει την Τουρκία επικυρίαρχη δύναμη στη Μεσόγειο με τις Ε.Δ. που

δημιούργησε, θα παραμείνει απραγματοποίητο, γιατί αυτές θα καταστούν ανίσχυρες χωρίς τον ανεφοδιασμό τους από τις ΗΠΑ.

Αυτό έχει προκαλέσει μεγάλο εκνευρισμό στον κ. Ερντογάν, ο οποίος για να εκτονωθεί πραγματοποιεί 2-3 ομιλίες την ημέρα κατηγορώντας και υβρίζοντας όσους τον επικρίνουν.

(2)Με Ρωσία :

- Η σύσφιξη των σχέσεων διευρύνεται, παρά την επιβολή των κυρώσεων από τις ΗΠΑ, όπως δήλωσαν στις 29 Δεκεμβρίου οι κ.κ. Λαβρόφ και Τσαβούσογλου, που συναντήθηκαν στο Σότσι της Ρωσίας.
- Οι κ.κ. Πούτιν και Ερντογάν, σε επανειλημμένες τηλεφωνικές συνομιλίες, συζήτησαν για τη συνεργασία τους στη Συρία, τη Λιβύη, το Ναγκόρνο Καραμπάχ και την ενέργεια.
- Στις 10 Μαρτίου ο κ. Πούτιν μαζί με τον κ. Ερντογάν θεμελίωσαν μέσω τηλεσύσκεψης τον τρίτο αντιδραστήρα του πυρηνικού σταθμού στο Ακουγιού, ο οποίος όπως υποστηρίζουν πολλοί θα δώσει τη δυνατότητα στην Τουρκία να αναπτύξει τεχνολογία για παραγωγή ΠΟ.

(3)Με Συρία, Λιβύη, Αίγυπτο και άλλες χώρες, όπως στις οικείες παραγράφους.

4. ΗΠΑ

α.Εσωτερικό

Στις 21 Ιανουαρίου ορκίστηκε ο κ. Μπάϊντεν ως ο 46ος πρόεδρος των ΗΠΑ, χωρίς την παρουσία του κ. Τραμπ, ο οποίος χαρακτηρίστηκε ως ο χειρότερος πρόεδρος όλων των εποχών, γιατί με όσα έπραξε για την ακύρωση της εκλογής του κ. Μπάϊντεν, με αποκορύφωμα την εισβολή των οπαδών του στο Καπιτώλειο στις 6 Ιανουαρίου, που συνεδρίαζε η Γερουσία για την επικύρωση του αποτελέσματος, άφησε την Αμερική διχασμένη και τον τραμπισμό επικυρίαρχο στους ρεπουμπλικάνους. Στην πρώτη του συνέντευξη μετά την αποχώρηση από την προεδρία, που έδωσε την 1η Μαρτίου, διέψευσε τις φήμες ότι θα ιδρύσει νέο κόμμα και άφησε ανοιχτό το ενδεχόμενο να διεκδικήσει και πάλι την προεδρία το 2024 με το κόμμα των ρεπουμπλικανών, του οποίου ζήτησε την κάθαρση από τους βουλευτές και γερουσιαστές που τον επέκριναν για τη στάση του μετά τις εκλογές.

Προ αυτής της χαώδους καταστάσεως ο κ. Μπάϊντεν ανέλαβε προσπάθεια για την επανένωση του αμερικανικού λαού και την αποκατάσταση του κύρους των ΗΠΑ, που καταρακώθηκε με την εισβολή στο Καπιτώλειο. Ακολούθως έδωσε προτεραιότητα στην αντιμετώπιση της πανδημίας και την ενίσχυση των φτωχοτέρων με την λήψη κοινωνικών και οικονομικών μέτρων.

β.Εξωτερική Πολιτική

Με τον κ. Μπάϊντεν οι ΗΠΑ :

- Θα επανέλθουν στο δρόμο της διπλωματίας, των συμμαχιών και των Διεθνών Οργανισμών. Ήδη επέστρεψαν στη Συμφωνία για την Κλιματική Αλλαγή και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ).
- Θα αναδείξει την ΕΕ σε προνομιακό εταίρο και θα ενισχύσει το ρόλο του ΝΑΤΟ.
- Θα τηρήσει σκληρή στάση έναντι της Κίνας την οποία θεωρεί ως το μεγαλύτερο κίνδυνο για τις ΗΠΑ στους τομείς της οικονομίας και τεχνολογίας.
- Θα σκληρύνει τη στάση έναντι της Β.Κορέας και του Κιμ.
- Θα σκληρύνει τη στάση έναντι της Ρωσίας, αλλά θα συνεργαστεί μαζί της για τον έλεγχο των ΠΟ. Ήδη υπεγράφη πενταετής παράταση της Start 2.
- Θα πραγματοποιήσει στροφή στη ΜΑ (Παλαιστινιακό, διάλογος με Ιράν, Κούρδοι Συρίας, χώρες Κόλπου)
- Θα προσπαθήσει να επαναφέρει την Τουρκία στη Δύση πιέζοντάς την όμως για τους S-400 και το Κράτος Δικαίου.
- Θα συνεχίσει τη στρατηγική συνεργασία με την Ελλάδα. Αυτό όμως δεν πρέπει να καθησυχάζει την Ελλάδα, γιατί δεν γνωρίζουμε πως θα συμπεριφερθεί σε περίπτωση συγκρούσεως με την Τουρκία.

(Λεπτομέρειες στις οικείες παραγράφους)

5. Ε.Ε.

α.Γενικά

Η ΕΕ όπως και οι ΗΠΑ, δεν μπήκαν στο παιχνίδι της διπλωματίας, του εμβολίου όπως έκαναν η Ρωσία και η Κίνα. Αντιθέτως έδωσαν προτεραιότητα στον εμβολιασμό των πληθυσμών τους και την ενίσχυση των πρωτοβουλίας COVAX του ΠΟΥ για τον εμβολιασμό των φτωχοτέρων χωρών με 140 εκατ. εμβόλια η ΕΕ και 4 εκατ. δολ. οι ΗΠΑ σε πρώτη φάση.

Σφοδρές επικρίσεις δέχθηκε η Κομισιόν εξ αιτίας της μη έγκαιρης προμήθειας εμβολίων και την απρονοησία της να καλύψει και τις υπό ένταξη χώρες των Βαλκανίων, τις οποίες έσπευσε να καλύψει η Ρωσία αλλά και της μη αντιδράσεως του Ύπατου Εκπροσώπου Εξωτερικής Πολιτικής κ. Μπορέλ, ο οποίος αποδέχθηκε αδιαμαρτύρητα τον κ. Λαβρόφ, κατά την κοινή συνέντευξη τους στη Μόσχα στις 5 Φεβρουαρίου, να χαρακτηρίζει την ΕΕ «αναξιόπιστο εταίρο» και να την κατηγορεί για «αλαζονεία».

Στις 22 Φεβρουαρίου το Συμβούλιο των ΥΠΕΞ αποφάσισε την επιβολή κυρώσεων στη Ρωσία, λόγω της νέας φυλακίσεως του κ. Ναβάλνι

β. Σχέσεις με ΗΠΑ

Ο κ. Μπάϊντεν έχει επιλέξει την ΕΕ ως προνομιακό εταίρο, αλλά της ζητά τη συγκρότηση κοινού μετώπου απέναντι στην Κίνα και τη Ρωσία. Αυτό θα προκαλέσει τριβές γιατί η ΕΕ έχει αναπτύξει οικονομικές σχέσεις μαζί τους και θα είναι δύσκολο να τις διακόψει. Ήδη η Γερμανία, η Αυστρία και άλλες χώρες έχουν ταχθεί με τη συνέχιση της κατασκευής του αγωγού φυσικού αερίου STREAM 2, του οποίου οι ΗΠΑ ζητούν την κατάργηση.

γ. Γερμανία

Στις 3 Ιανουαρίου η Γερμανία

πώλησε στρατιωτικούς εξοπλισμούς ύψους 1 δις ευρώ στην Τουρκία και το Κατάρ.

Στις 9 Ιανουαρίου η κυβέρνηση επιβεβαίωσε δημοσιεύματα, περί επιδιώξεως στελεχών των τουρκικών γκρίζων λύκων να εισδύσουν στα πολιτικά κόμματα της Γερμανίας.

Στις 3 Φεβρουαρίου η γερμανική Βουλή ενέκρινε δύο ψηφίσματα με τα οποία αιτείται η επιβολή εμπάργκο όπλων στην Τουρκία.

δ. Γαλλία

Στις 26 Φεβρουαρίου η ευρωπαϊκή ιστοσελίδα Politico δημοσίευσε δημοσκοπήσεις, σύμφωνα με τις οποίες η κ. Λεπέν θα κερδίσει στον α΄γύρο των προεδρικών εκλογών το 2022, λόγω της αποτυχημένης αντιμετωπίσεως της πανδημίας από τον κ. Μακρόν. Σύμφωνα δε με δηλώσεις του Υπουργού Οικονομικών έχει πολλές πιθανότητες να εκλεγεί και πρόεδρος.

Την 1η Μαρτίου ο πρώην πρόεδρος κ. Σαρκοζί καταδικάστηκε σε τριετή φυλάκιση με αναστολή για διαφθορά.

Στις 3 Μαρτίου η γαλλική κυβέρνηση διέταξε τη διάλυση ακροδεξιάς οργάνωσης, κατηγορουμένης για ρητορική μίσους και πράξεις βίας.

Ο κ. Ερντογάν, παρά τις συνεχείς ύβρεις κατά της Γαλλίας και του κ. Μακρόν, επεδίωξε επαφή μαζί του, η οποία πραγματοποιήθηκε σε τηλεδιάσκεψη στις 2 Μαρτίου. Σύμφωνα με ανακοίνωση της Τουρκικής Προεδρίας του επεσήμανε ότι οι καλές σχέσεις των δύο χωρών έχουν τεράστιες δυνατότητες και μπορούν να συμβάλουν στην σταθερότητα με Καύκασο, Μ.Α. και Αφρική.

Αυτό δείχνει τη δυσχερή θέση στην οποία βρίσκεται ο κ. Ερντογάν βρίζοντας και παρακαλώντας συγχρόνως.

ε. Ιταλία

Στις 13 Φεβρουαρίου ορκίστηκε η νέα κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον πρώην πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας κ. Ντράγκι, μετά την αναστροπή της κυβερνήσεως του κ. Κόντε από τον κ. Ρέντσι.

στ. Ουγγαρία

Στις 3 Μαρτίου ο πρωθυπουργός κ. Ορμπάν, απέσυρε το κόμμα του από το ευρωπαϊκό ΕΛΚ, διαβλέποντας τη βεβαία απομάκρυνσή του από αυτό.

6. ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Στις 31 Δεκεμβρίου υπεγράφη η συμφωνία μεταξύ ΕΕ και Βρετανίας για την μετά brexit εποχή.

Στις 4 Ιανουαρίου το αγγλικό Economist και το γερμανικό Guardian κατηγόρησαν τον κ. Τζόνσον ότι υπέγραψε στις 29 Δεκεμβρίου εμπορική συμφωνία με την Τουρκία, παραβλέποντας την κατάργηση του κράτους δικαίου από τον κ. Ερντογάν.

Στις 23 Ιανουαρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη τηλεφωνική συνομιλία Μπάϊντεν και Τζόνσον. Σε αυτή ο κ. Τζόνσον, παρόλο που ο κ. Μπάϊντεν τον είχε αποκαλέσει προεκλογικά κλώνο του Τραμπ, τον διαβεβαίωσε ότι θα στηρίξει την πολιτική του έναντι Κίνας και Ρωσίας και ότι θα τηρήσει τις δεσμεύσεις της Βρετανίας στο ΝΑΤΟ.

7. ΡΩΣΙΑ

Η Ρωσία έχει επενδύσει στο εμβόλιο Sputnik V τη διεθνή της προβολή και γι΄αυτό του έδωσε το όνομα των πρώτων δορυφόρων της και το ανακοίνωσε πριν ολοκληρωθούν οι δοκιμές της τρίτης φάσης για να έχει την πρωτιά. Ακόμη το μοίρασε δωρεάν σε πολλές χώρες, παρόλο που η παραγωγικότητά της δεν μπορεί να καλύψει τις ανάγκες του πληθυσμού της, για να δείξει ότι έχει πληγεί πιο λίγο από την πανδημία από τις ΗΠΑ και ότι είναι αποτελεσματικότερη στο πεδίο της επιστήμης από αυτές και την Ευρώπη.

Σε ρήξη έχουν οδηγηθεί οι σχέσεις της Ρωσίας με την ΕΕ και τις ΗΠΑ εξ αιτίας της νέας φυλακίσεως του κ. Ναλβάνι αμέσως μετά την επιστροφή του από τη Γερμανία όπου νοσηλεύτηκε λόγω δηλητηριάσεώς του, την οποία η Δύση αποδίδει στον κ. Πούτιν. Στις 3 Μαρτίου ΗΠΑ και ΕΕ επέβαλαν και κυρώσεις στη Ρωσία γι΄αυτό το θέμα.

Ο κ. Μπάϊντεν κατέστησε γνωστό στον κ. Πούτιν, κατά την τηλεφωνική τους επικοινωνία στις 26 Ιανουαρίου, ότι θα τηρήσει σκληρή στάση έναντι της Ρωσίας για το θέμα του Ναλβάνι, την επιθετικότητα στην Ουκρανία και την κατασκευή του αγωγού Nord Stream 2.

Στις 3 Φεβρουαρίου Ρωσία και ΗΠΑ υπέγραψαν πενταετή παράταση της Συμφωνίας Start 2 για τον έλεγχο των ΠΟ.

Στις 12 Φεβρουαρίου το Στέϊτ Ντιπάρτμεντ ανακοίνωσε ότι οι ΗΠΑ θα χρησιμοποιήσουν όλα τα εργαλεία για την κατάργηση του αγωγού Nord Stream 2. Μέχρι τώρα 18 ευρωπαϊκές κατασκευαστικές εταιρείες έχουν αποχωρήσει λόγω των απειλών των ΗΠΑ. Η Γερμανία, η Αυστρία και άλλες ευρωπαϊκές χώρες επιμένουν στην κατασκευή του, ενώ η Γαλλία δηλώνει ότι αυτό είναι θέμα της Γερμανίας.

Στις 12 Ιανουαρίου ο κ. Πούτιν συναντήθηκε με τους προέδρους του Αζερμπαϊτζάν κ. Αλίεφ και της Αρμενίας κ. Πασινιάν, οι οποίοι επιβεβαίωσαν την θέλησή τους για την εξομάλυνση των σχέσεων των χωρών τους.

Στις 25 Φεβρουαρίου ο κ. Πασινιάν κατήγγειλε απόπειρα στρατιωτικού πραξικοπήματος, εξ αιτίας του αιτήματος 40 αξιωματικών να εγκαταλείψει την εξουσία, ανακοινώνοντας ταυτοχρόνως και την καθαίρεση του Αρχηγού των Ενόπλων Δυνάμεων.

8. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α.Ισραήλ - Παλαιστίνη

Στις 23 Μαρτίου θα διεξαχθούν πρόωρες εκλογές, κατόπιν της καταψηφίσεως του προϋπολογισμού από την Κνεσέτ και τη διάλυσή της από τον πρόεδρο.

Στις 17 Φεβρουαρίου ο κ. Μπάϊντεν συνομίλησε τηλεφωνικά με

τον κ. Νετανιάχου. Σύμφωνα με τις μέχρι τώρα δηλώσεις τόσο του κ. Μπάϊντεν, όσο και του ΥΠΕΞ κ. Μπλίνκεν οι ΗΠΑ θα αλλάξουν την πολιτική του κ. Τραμπ και συγκεκριμένα :

- Θα υποστηρίξουν τη λύση των δύο κρατών.
- Θα αποκαταστήσουν τις σχέσεις με την Παλαιστινιακή αρχή και θα επαναλάβουν την οικονομική ενίσχυσή της.
- Θα διατηρήσουν την Πρεσβεία τους στην Ιερουσαλήμ.
- Θα επανεξετάσουν τη διατήρηση των υψωμάτων Γκολάν, παρόλο που τα θεωρούν σημαντικά για την ασφάλεια του Ισραήλ, σε περίπτωση που αλλάξει η κατάσταση στη Συρία.

Η Παλαιστινιακή Αρχή, λόγω μη χορηγήσεως εμβολίων από το Ισραήλ υπέγραψε συμφωνία με τη Μόσχα για την αγορά 4 εκατ. Sputnik V και με την Astra Zeneka για 2 εκατ. εμβολίων.

β. Συρία

Στις 9 Φεβρουαρίου το Πεντάγωνο ανακοίνωσε ότι με απόφαση του κ. Μπάϊντεν τα αμερικανικά στρατεύματα θα παραμείνουν στη Συρία για τη συνέχιση των επιχειρήσεων κατά του ISIS και όχι μόνο για την προστασία των πετρελαιοπηγών, όπως επί Τραμπ.

Στις 28 Φεβρουαρίου ύστερα από απόφαση του κ. Μπάϊντεν αμερικανικές δυνάμεις εξαπέλυσαν αεροπορικές επιθέσεις εναντίον στόχων παραστρατιωτικών οργανώσεων, που υποστηρίζει το Ιράν, σε αντίποινα για τις ιρανικές επιθέσεις εναντίον Αμερικανών στο Ιράκ.

Αυτά σηματοδοτούν ότι οι ΗΠΑ αναλαμβάνουν και πάλι ενεργό ρόλο στη Συρία.

Στις 5 Μαρτίου πραγματοποιήθηκαν πυραυλικές επιθέσεις από συριακές και ρωσικές δυνάμεις σε διυλιστήρια πετρελαίου στην περιοχή Τζαραμπλούς στη Συρία, που ελέγχεται από τις τουρκικές δυνάμεις και στις 11 Μαρτίου αναχαιτίστηκαν πύραυλοι που εκτοξεύθηκαν από την περιοχή Ιντλίμπ που ελέγχουν οι τρομοκράτες εναντίον της ρωσικής αεροπορικής βάσης Χμέϊμιμ.

9. ΛΙΒΥΗ

Στις 5 Φεβρουαρίου οι εκπρόσωποι των παρατάξεων της Λιβύης που συναντήθηκαν στη Γενεύη υπό την αιγίδα του ΟΗΕ εξέλεξαν, με ψηφοφορία, τον μεγάλο επιχειρηματία Ντμπεϊμπά ως πρωθυπουργό μεταβατικής κυβερνήσεως μέχρι τον Δεκέμβριο που θα πραγματοποιηθούν εκλογές και ως πρόεδρο του τριμερούς προεδρικού συμβουλίου τον διπλωμάτη κ. Μένφι, πρώην πρέσβη της Λιβύης στην Αθήνα.

Στις 11 Φεβρουαρίου ο κ. Ερντογάν, απαντώντας στις συστάσεις του ΟΗΕ, των ΗΠΑ και της ΕΕ για άμεση αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων, δήλωσε ότι οι τουρκικές δυνάμεις θα παραμείνουν στη Λιβύη όσο ισχύει η στρατιωτική συμφωνία Τουρκίας-Λιβύης και δεν το ζητά η λιβυκή κυβέρνηση.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Guardian στις 2 Μαρτίου και του Γαλλικού Πρακτορείου Ειδήσεων στις 3 Μαρτίου, έρευνα που πραγματοποίησε ο ΟΗΕ, επιβεβαιώνει τις φήμες ότι ο πρσωρινός πρωθυπουργός εξελέγη με δωροδοκία εκλεκτόρων, γεγονός που ίσως δρομολογήσει εξελίξεις.

Στις 10 Μαρτίου ο μεταβατικός πρωθυπουργός δήλωσε ότι θα σεβαστεί τις συμφωνίες με την Τουρκία. Ο ίδιος, όπως αποκάλυψε στις 5 Μαρτίου το Middle East Eye, είχε επισκεφθεί μυστικά τον κ. Ερντογάν αμέσως μετά την εκλογή του.

10.ΑΣΙΑ

α. Κίνα

Η Κίνα, για διπλωματικούς λόγους, έδωσε προτεραιότητα στην χορήγηση δωρεάν του εμβολίου σε διάφορες χώρες σε βάρος του πληθυσμού της. Γι΄αυτό το χορήγησε σε χώρες, των οποίων προσβλέπει τη συνεργασία για το νέο δρόμο του μεταξιού, αλλά και σε χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Ασίας για αντιπερισπασμό προς τις ΗΠΑ.

Ο κ. Μπάϊντεν, στην τηλεφωνική επικοινωνία που είχε με τον κ. Σι στις 11 Φεβρουαρίου, κατηγόρησε την Κίνα για την άδικη και καταχρηστική πολιτική της στο πεδίο του οικονομικού ανταγωνισμού, για την επιθετική στάση έναντι της Ταϊβάν, για την κατάσταση στο Χονγκ Κογκ και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο κ. Σι από την πλευρά του απάντησε ότι μία αντιπαράθεση θα ήταν καταστροφική και του ζήτησε να σεβαστούν οι ΗΠΑ την κυριαρχία στην περιοχή και να συνεργαστούν μαζί της.

Ο κ. Μπάϊντεν θεωρεί ότι ο κύριος αντίπαλος των ΗΠΑ είναι η Κίνα και γι΄αυτό θα τηρήσει αυστηρή στάση απέναντί της, όχι όμως ψυχροπολεμική.

Στις 5 Μαρτίου ο επικεφαλής της ομάδος του ΠΟΥ, που ερεύνησε στην Ουχάν για την προέλευση του κορωναϊού, ανακοίνωσε στη Γενεύη, ότι η έκθεση θα δοθεί στη δημοσιότητα στα μέσα Μαρτίου.

β. Κορέα

Στην τηλεφωνική ομιλία που είχε ο κ. Μπάϊντεν με τον πρόεδρο της Ν.Κορέας στις 4 Φεβρουαρίου, τον διαβεβαίωσε ότι θα αναβαθμιστεί η συμμαχία των χωρών τους με στόχο την αντιπυρηνικοποίηση της Κορεατικής Χερσονήσου.

Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Συντάκτης Αχιλλεύς Σαραντινός Γεν Γραμματέας ΕΛΙΣΜΕ

Αγαπητοί Συνδρομητές του Περιοδικού μας

Σας παραθέτουμε τις διάφορες δραστηριότητες του Ινστιτούτου ταξινομημένες στους παρακάτω τομείς, όπως ακριβώς ενημερώνονται κάθε εβδομάδα τα μέλη μας και αφορούν στην τελευταία περίοδο

ΝΕΑ ΜΕΛΗ

-- κ. Ζαρκάδας Απόστολος, Λιμενικός.
-- κα Κρούστη Ιφιγένεια. Μεταφράστρια Αγγλικών και Ιδιωτική Υπάλληλος.
-- κα Ευαγγελοπούλου Αγγελική. Ιδιωτική Υπάλληλος.
-- κ. Δημητρέλλος Χρήστος Αξιωματικός ΣΞ εε
-- κ. Καρκούλιας Βασίλειος πρώην Διευθυντής των ΕΛ.ΠΕ.
-- κ. Μανεράκη Ιάσωνα-Χρήστος, Πτυχιούχου Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών.
-- κ. Λάσκου Πελοπίδα δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω.
-- κ. Νομικός Αντώνιος, Αντιστράτηγος εε (ΠΖ-ΚΔ),
-- κα Κατσικοβάρδου Μαρίας, Επικοινωνιολόγος.
-- κα Χειλαδάκη Θωμαή Διοίκηση Επιχειρήσεων Παν. Κύπρου.
-- κ. Πλακουτσής Νικ. Μηχανολ. Μηχανικός και Μηχανικός Υπολογ./ΕΜΠ,
-- κ. Πολίτης Βασίλειος, Υποναύαρχος εε
-- κ. Λοϊζου Χρίστος, Πολιτ. Επιστήμες & Ιστορίας-Αρχαιολογίας.

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΜΕΛΩΝ

-- Οι Σπουδαστές Σεμιναρίων Αγγούρια του Σ 19 Δ, Κλαουδάτος, Κοντάκης και Τσόκα του Σ 19, «μέλη 1 έτους» δεν ανανέωσαν τη συνδρομή τους και διαγράφονται με την 28-2-21.
-- Το μέλος μας Υποστράτηγος Μανιδάκης Στυλ. απεβίωσε το 3ο δεκαήμερο Ιανουαρίου 2021.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

-- Πραγματοποιήθηκε την 11/2/21 η ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση.
-- Αποφασίστηκε η συγκρότηση δύο επιτροπών που θα εξετάσουν τις προτάσεις του κ. Μπασαρά Αν. που αναφέρονται στην αλλαγή του καταστατικού και σε προτάσεις του προς το ΔΣ.
-- Εγκρίθηκε η συνεδρίαση του ΣΔ από 14/1/2021 να πραγματοποιείται με την χρήση SKYPE, ενώ η ομιλία που θα ακολουθεί με ZOOM.
-- Εγκρίθηκε από το ΔΣ η ανάρτησα στην ιστοσελίδα και στο You Tube των μελών του, που εμφανίζονται στα ΜΜΕ. Επίσης να γίνεται ενημέρωση των λοιπών μελών, για τον τόπο και χρόνο της εμφανίσεως των μέσα, από το Ηλεκτρονικό Ημερολόγιο.

ΒΙΒΛΙΑ

-- Εγκρίθηκε η εκτύπωση του νέου Φυλλαδίου του ΕΛΙΣΜΕ, μαζί με το περιοδικό στα τέλη Μαρτίου,
-- Εγκρίθηκε η εκτύπωση του «Πονήματος» σε 600 αντίτυπα στο Τυπογραφείο του κ. Λερίδη στο Κορωπί.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ

-

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

-

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

-- Διανεμήθηκαν δωρεάν σε αριθμό συνεργατών και δημόσιους φορείς τα βιβλία «Σχέσεις Ελλάδος-Αλβανίας» 100 αντίτυπα και το «Η Αμυντική. Ολοκλήρωση της ΕΕ» σε 40 αντίτυπα.
-- Αποφασίστηκε τα δύο (2) βιβλία του ΕΛΙΣΜΕ «Σχέσεις Ελλάδος-Αλβανίας : Προβλήματα και Προοπτικές» και «Η Τουρκία ως Απειλή» να τα προωθήσουμε στην ομογένεια στις ΗΠΑ για δική τους χρήση με όποιο τρόπο θεωρούν καλλίτερο (μετάφραση, διανομή, κλπ).
-- Απεστάλη το βιβλίο «Η Τουρκία ως Απειλή» σε 97 Δημόσιους Φορείς.
-- Αποφασίστηκε η διάθεση σε 10 βιβλιοθήκες και απογόνους εκτελεσθέντων του βιβλίου «Σχέσεις Ελλάδος-Αλβανίας : Προβλήματα και Προοπτικές».
-- Το ΔΣ ενέκρινε την συμμετοχή του ΕΛΙΣΜΕ δια του κ. Μαρτζούκος Β, στο διαδικτυακό κανάλι «I Love Patrida» το Ελληνοαμερικανού κ. Τζόναθαν Κων., διότι θα αποτελέσει ένα κανάλι επικοινωνίας με την Ομογένεια.
-- Αποφασίστηκε η διάθεση σε βιβλιοθήκες και απογόνους εκτελεσθέντων του βιβλίου «Σχέσεις Ελλάδος-Αλβανίας: Προβλήματα και Προοπτικές».
-- Παρελήφθησαν 200 αντίτυπα του βιβλίου «Σχέσεις Ελλάδος-Αλβανίας: Προβλήματα και Προοπτικές» (Β΄ Έκδοση).

ΟΜΙΛΙΕΣ

-- 14/1 Ο κ. Βουτσινά Κ. με θέμα « Ήταν τύραννος ο Ιωάννης Καποδίστριας;».
-- 21/1 Ο κ. Κλής Ηλ. με θέμα «Η Ρωσία στην Ευρώπη και η Ελλάδα».
-- 28/1 Ο κ. Κατράνη Αλ. με θέμα «Πόλεμος και Πολιτική στον Καύκασο».
-- 4/02 Οι κκ Ιγνατίου Μ. και Απώκης Δ. Με θέμα «Ελληνοτουρκικές σχέσεις και προοπτικές επίλυσης του Κυπριακού».
-- 25/02 Ο κ. Αρβανιτόπουλος Κ. με θέμα «Η κρίση της Αμερικανικής δημοκρατίας και οι Ευρωαμερικανικές σχέσεις. Επιπτώσεις για την περιοχή μας».
-- 04/3 Ο κ Νότης Μαριάς, με θέμα «Οι Ευρωπαϊκές τράπεζες εξοπλίζουν τον Ερντογκάν»
--11/3 Ο κ Παπασωτηρίου Χ. με θέμα «Γεωπολιτική Αν. Μεσογείου & Μ. Ανατολής».
--18/3 Ο κ Λύρας Ιωάννης, με θέμα «Η πανδημία ως πολιτικοκοινωνικές πτυχές των κρατών. Η Βραζιλία χαρακτηριστική περίπτωση προς εξέταση συμπεριλαμβανομένης και της λοιπής Λατινικής Αμερικής».
-- 24/3 Οι κκ Μπασαράς Αν. και Αργυρόπουλος Κ. θα εκφωνήσουν τον πανηγυρικό της «25ης Μαρτίου 1821».

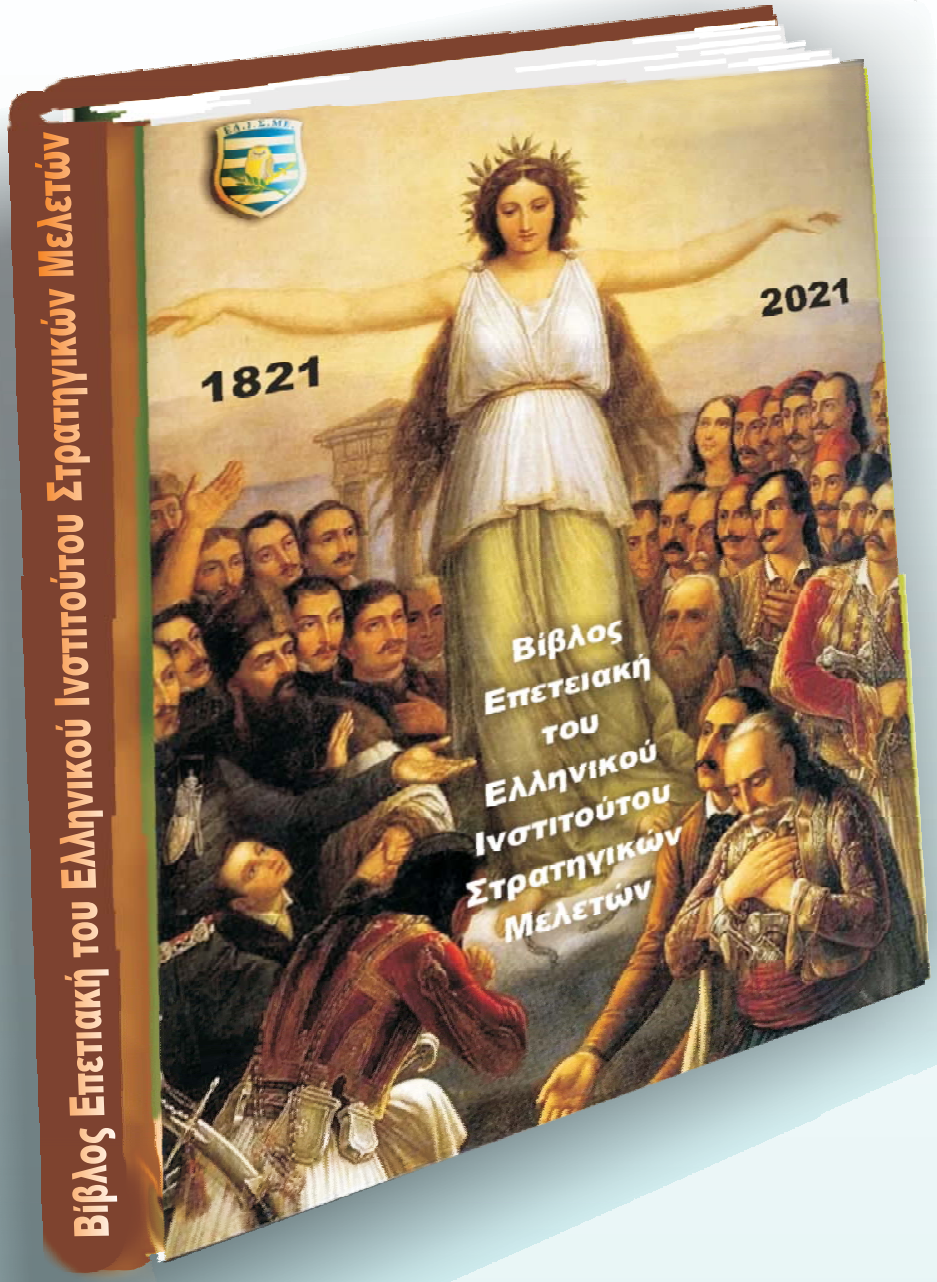

Η Επανάσταση του 1821 υπήρξε μια σειρά πολεμικών, πολιτικών και κοινωνικών γεγονότων ύψιστης σημασίας, όχι μόνο για τους άμεσα εμπλεκομένους, τους Έλληνες επαναστάτες και την Οθωμανική Αυτοκρατορία, αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη. Ο Αγώνας των Ελλήνων για «πολιτική ύπαρξη και ανεξαρτησία» κρατούσε ζωντανά τα μεγάλα προτάγματα του Διαφωτισμού, της Αμερικανικής και της γαλλικής Επανάστασης. Οργανωμένη από τη Φιλική Εταιρεία στο πνεύμα του καρμποναρικού συνωμοτισμού, η Επανάσταση, πολύ γρήγορα δημιούργησε τη δική της δυναμική και υπερέβη τους γεννήτορές της, αλλάζοντας την ίδια την κοινωνία. Η Ελληνική Εθνική Παλιγγενεσία, απέδειξε στα έθνη ότι η αγωνιστικότητα και η ισχυρή θέληση ενός λαού, μπορούν ν' αλλάξουν την ιστορική του μοίρα και εξασφάλισε στο έθνος, ύστερα από πολλούς αιώνες υποταγής, ανεξάρτητη εθνική εστία, μικρή στην αρχή, μεγαλώνοντας μέσα από συνεχείς αγώνες, στα ίδια πατρογονικά χώματα, των αρχαίων ενδόξων προγόνων μας.

Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Μπαλτζώης
Πρόεδρος ΔΣ/ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Χορηγοί εκδόσεως βίβλου: LOCKHEED MARTIN, BOSA, EFA VENTURES, SCYTALYS,THEON, NEW YORK COLLEGE, ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟ, APELLA, MILTECH,EAB, IDE INTRACOM,HDVS, AEROPHOTO,ΚΩΤΣΟΒΟΛΟΣ, abc 10, BLUE SKY